

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 140

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

58ο έτος
28 Απριλίου 2015

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Επιτροπή των Περιφερειών

110η σύνοδος ολομέλειας, 11 και 13 Φεβρουαρίου 2015

2015/C 140/01 Ψήφισμα σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2015 1

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Επιτροπή των Περιφερειών

110η σύνοδος ολομέλειας, 11 και 13 Φεβρουαρίου 2015

2015/C 140/02 Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Διατλαντική εμπορική και επενδυτική εταιρική σχέση (ΔΕΕΕΣ) 7

2015/C 140/03 Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Επέκταση της ενωσιακής προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης σε μη γεωργικά προϊόντα 13

2015/C 140/04 Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020 16

2015/C 140/05 Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Πράσινο Σχέδιο Δράσης για τις ΜΜΕ και Πρωτοβουλία για την πράσινη απασχόληση 22

2015/C 140/06 Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τα μέτρα που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ) με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση. 28

2015/C 140/07 Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Ο ρόλος των αυτοδιοικητικών αρχών στην πολυεπίπεδη προστασία του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση . . . 32

EL

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

2015/C 140/08	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Προς μια κυκλική οικονομία: Ανασκόπηση της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα.	37
2015/C 140/09	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Η διαλειτουργικότητα ως μέσο εκσυγχρονισμού του δημόσιου τομέα.	47

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

110Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 11 ΚΑΙ 13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2015

Ψήφισμα σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2015

(2015/C 140/01)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

αναφορικά με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα «Πρόγραμμα εργασίας για το 2015» και τη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της ΕτΠ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

1. επικροτεί την αποφασιστικότητα με την οποία η Επιτροπή απευθύνεται στους πολίτες της ΕΕ για να τονώσει την εμπιστοσύνη τους στην ΕΕ και τονίζει τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν σε αυτό οι δήμοι και οι περιφέρειες της Ευρώπης·
2. επιδοκιμάζει την έμφαση που δίνει το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και υπενθυμίζει πως η ΕτΠ παρακολουθεί την επικουρικότητα έτσι ώστε η προστιθέμενη αξία της νομοθετικής δράσης της ΕΕ να υποστηρίζει την πιο ολοκληρωμένη πολιτική προσέγγιση, δηλαδή εκείνη που συντελείται μέσω διατομεακού έργου· ζητεί την συστηματική αξιολόγηση του εδαφικού αντικτύπου όλων των νέων πρωτοβουλιών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβουλίας REFIT·
3. υπενθυμίζει την αποφασιστικότητά της να συμμετέχει καθ' όλο τον νομοθετικό κύκλο σε τομείς όπου μπορεί να συνεισφέρει βάσει των αρμοδιοτήτων της και καλεί την Επιτροπή να ζητεί τη γνώμη της επί προτάσεων που τροποποιούνται ουσιαστικά κατά τη νομοθετική διαδικασία·
4. ζητεί διοργανική συμμαχία για την αναβάθμιση και την ολοκλήρωση υποδομών στην Ευρωπαϊκή Ένωση —επισημαίνοντας ότι έχει μεγάλη σημασία να διευθετηθούν τα σημεία συμφόρησης, να αναπτυχθούν οι ελλείπουσες συνδέσεις μεταξύ κόμβων και δικτύων, καθώς και τα διασυνοριακά τμήματα—, καθότι θεωρεί ότι η συνδεσιμότητα και η προσβασιμότητα όλων των περιφερειών στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών και των ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών έχουν ζωτική σημασία για την ευρωπαϊκή εδαφική ανάπτυξη και αλληλεγγύη·
5. καλεί την Επιτροπή να διορθώσει τα εναπομείναντα κενά στην ευρωπαϊκή ενιαία αγορά και να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στις διασυνοριακές περιφέρειες· προς τον σκοπό αυτό, καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει κοινές πρωτοβουλίες που να υλοποιηθούν με τη στήριξη της Πλατφόρμας Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) που διαθέτει· ομοίως, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις περιφέρειες που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα δημογραφικά μειονεκτήματα, όπως προβλέπει η ΣΛΕΕ·
6. στο ίδιο πνεύμα, ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λαμβάνει υπόψη στις πρωτοβουλίες της την ειδική κατάσταση των εξόχως απόκεντρων περιφερειών —τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των οποίων και η ανάγκη προσαρμογής της νομοθεσίας τους προσδιορίζονται σαφώς στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ—, με στόχο την επίτευξη της πλήρους συμμετοχής τους στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά·

7. επικροτεί τη δέσμευση της Επιτροπής να λαμβάνει τις γνώμες των συννομοθετών πριν προβεί στην απόσυρση των νομοθετικών προτάσεων που παρατίθενται στο Παράρτημα II του προγράμματος εργασίας και ζητεί να δοθεί και σε αυτή μια ανάλογη ευκαιρία, καλεί δε την Επιτροπή να μην αποσύρει την πρόταση για την κυκλική οικονομία· κρίνει ότι χρειάζεται να αναθεωρηθεί το συντομότερο δυνατό η ισχύουσα νομοθεσία για τα απόβλητα,

8. υποστηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής να ελαφρύνει τον κανονιστικό φόρτο με στόχο την προώθηση των επενδύσεων, της ανάπτυξης και της απασχόλησης, υπό την προϋπόθεση να μην υπονομευθούν τα υψηλά επίπεδα κοινωνικής, υγειονομικής και περιβαλλοντικής προστασίας και καταναλωτικών επιλογών της Ευρώπης· ζητεί να προσκληθεί να συμμετέχει σε ομάδες εργασίας για την απλοποίηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας καθότι οι περιφερειακές και τοπικές αρχές είναι συχνά οι φορείς υλοποίησης της νομοθεσίας της ΕΕ·

9. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι το πρόγραμμα εργασίας στερείται αναφορών σε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες σχετικά με την πολιτική συνοχής, την αγροτική ανάπτυξη, τον τουρισμό και το περιβάλλον· ειδικότερα, εκφράζει τη λύπη της για την απουσία νέων πρωτοβουλιών αναφορικά με το αστικό θεματολόγιο, τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές, την εδαφική συνοχή και τις δημογραφικές προκλήσεις, καλεί δε την Επιτροπή να συνεργαστεί με την ΕτΠ για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών στους τομείς αυτούς.

Απασχόληση, ανάπτυξη και επενδύσεις

10. σημειώνει τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) με το οποίο θα διοχετευθούν 315 δισ. ευρώ σε πρόσθετες επενδύσεις σε στρατηγικούς τομείς τα επόμενα τρία χρόνια·

11. υπογραμμίζει πως το Επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη και το ΕΤΣΕ λειτουργούν συμπληρωματικά στην πολιτική συνοχής και πως οι ισχυρές συνεργίες μεταξύ του νέου ΕΥΣΕ και των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) θα είναι καθοριστικής σημασίας για την εξασφάλιση συνέπειας μεταξύ των επενδυτικών έργων και των τοπικών και περιφερειακών αναπτυξιακών στρατηγικών· συνιστά την επαρκή συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη διαδικασία επιλογής έργων καθώς και στην οργάνωση φόρουμ αποκεντρωμένων επενδύσεων·

12. επικροτεί το γεγονός ότι η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των περιθωρίων ευελιξίας που προβλέπονται στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης ανταποκρίνεται στην έκκληση της ΕτΠ για εξαίρεση της εθνικής συγχρηματοδότησης έργων του ΕΤΣΕ και των ΕΔΕΤ από τους κανονισμούς του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η ΕτΠ είναι πεπεισμένη πως η ευρύτερη εφαρμογή της «ρήτρας επενδύσεων» θα συμβάλει τα μάλα στην εξάλειψη των φραγμών που κωλύουν την επανενεργοποίηση επενδύσεων για την ενίσχυση της ανάπτυξης·

13. εκφράζει την ανησυχία της για τη συνεχιζόμενη κρίση πληρωμών στον προϋπολογισμό της ΕΕ και το συνεχώς αυξανόμενο ύψος απλήρωτων λογαριασμών. Αναμένει, κατά συνέπεια, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρουσιάσει σύντομα το σχέδιο μείωσης των απλήρωτων λογαριασμών που είχε δεσμευθεί να παρουσιάσει στο πλαίσιο της θεσμικής συμφωνίας για τη διαδικασία προϋπολογισμού του 2014. Η αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου θα πρέπει σε ένα δεύτερο στάδιο να παρέχει την ευκαιρία διαρθρωτικής λύσης του προβλήματος, προκειμένου οι απλήρωτοι λογαριασμοί να μην μετατραπούν σε δομικό χρέος της ΕΕ. Η αναθεώρηση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τη μεταρρύθμιση του συστήματος ιδίων πόρων της ΕΕ με στόχο τη μείωση της ευαισθησίας των δημοσιονομικών της ΕΕ σε εθνικές διαφορές και την ευθυγράμμιση με την ενδιάμεση αναθεώρηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

14. προτείνει την προσθήκη ενός δείκτη που θα αφορά τον ρυθμό επενδύσεων στον πίνακα μακροοικονομικών αποτελεσμάτων, στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αναθεώρησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

15. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει επίσης τον αντίκτυπο των νέων κανόνων ESA 2010 στην επενδυτική ικανότητα των τοπικών και περιφερειών αρχών·

16. χαιρετίζει την έμφαση που δίδει η Επιτροπή στην καταπολέμηση της ανεργίας και τονίζει την ανάγκη για στιβαρά μέτρα στον τομέα αυτόν, με τη στενή συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών και των ενώσεών τους συγχάει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πρόταση που παρουσίασε στις 4 Φεβρουαρίου 2015 σχετικά με τη διάθεση 1 δισ. ευρώ το 2015 για τη δραστική αύξηση της προχρηματοδότησης που λαμβάνουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων, καλεί δε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να οργανώσει διαρθρωμένο διάλογο με την ΕτΠ και τις αυτοδιοικητικές ενώσεις αξιολογώντας από κοινού πώς θα μπορούσε να εφαρμοστεί καλύτερα στην πράξη το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής εγγύησης για τη νεολαία·

17. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προσθέσουν την εδαφική διάσταση στην αναθεωρημένη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και να ευθυγραμμίσουν το Ευρωπαϊκό εξάμηνο με τους μακροπρόθεσμους στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020»· καλεί την Επιτροπή να εξασφαλίσει τη συμμετοχή των υποεθνικών επιπέδων διακυβέρνησης στην αναθεώρηση των διαδικασιών οικονομικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού εξαμήνου· θεωρεί την αποδοτική χρήση των πόρων βασικό στοιχείο της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εισαγάγουν έναν πρωταρχικό στόχο αποδοτικότητας των πόρων.

18. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η ενδιάμεση αναθεώρηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλεπόταν να δημοσιεύσει τον Φεβρουάριο του 2015, αναβλήθηκε, και καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει το συντομότερο δυνατό τις προτάσεις της για την αναθεώρηση της στρατηγικής·

Ψηφιακή ενιαία αγορά

19. επισημαίνει τη σημασία της ολοκλήρωσης της Ψηφιακής ενιαίας αγοράς για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του περιφερειακού επιχειρηματικού συστήματος, μεταξύ άλλων και με την παροχή επενδυτικών κινήτρων προς όφελος των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας· υπογραμμίζει την ανάγκη να γεφυρωθεί επειγόντως το ψηφιακό χάσμα μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών στην Ευρώπη, να αναπτυχθούν νέες και αξιόπιστες δημόσιες ηλεκτρονικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προσβάσιμες σε όλους και να εφαρμοσθούν μέτρα για την ενίσχυση του ψηφιακού γραμματισμού των πολιτών, πρωτοβουλίες που να προβλέπουν τα αναγκαία μέσα ώστε να προωθηθεί η επίλυση των προβλημάτων που σχετίζονται με τις δημογραφικές προκλήσεις ορισμένων περιοχών των ευρωπαϊκών περιφερειών· προτείνει τη βελτίωση της εφαρμογής του Ψηφιακού θεματολογίου μέσω ισχυρότερης εδαφικής διάστασης του ετήσιου Ψηφιακού φόρουμ.

Ενεργειακή ένωση, κλιματική αλλαγή και περιβαλλοντική πολιτική

20. επιδοκιμάζει το προτεινόμενο στρατηγικό πλαίσιο για την Ενεργειακή ένωση και ζητεί η νέα στρατηγική να βασίζεται σε ρεαλιστικές τοπικές και περιφερειακές λύσεις για την ενέργεια, την άμβλυση της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή, καθώς και την αειφόρο ανάπτυξη· καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει περισσότερο την ΕτΠ στις βασικές πτυχές τοπικού και περιφερειακού ενδιαφέροντος στους τομείς της ενεργειακής ασφάλειας, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της εσωτερικής ενεργειακής αγοράς και της μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου, ιδίως στους τομείς της λιανικής αγοράς ενέργειας και της προστιτής ενέργειας, καθώς και της αποκεντρωμένης παραγωγής ενέργειας, της νέας ενεργειακής διακυβέρνησης και της χειραφέτησης των πολιτών ως καταναλωτών και παραγωγών ενέργειας· καλεί επίσης την Επιτροπή να συμπεριλάβει την ΕτΠ στο Ενεργειακό φόρουμ πολιτών και τις νέες δραστηριότητες του προγράμματος «Εξυπνες πόλεις»·

21. τονίζει τη σημαντική συμβολή των δήμων και των περιφερειών όσον αφορά ζητήματα ενεργειακού εφοδιασμού και ασφάλειας, το μέλλον της ενεργειακής πολιτικής και τον ρόλο της Ενεργειακής ένωσης, προτείνει δε μια στρατηγική εταιρική σχέση μεταξύ της Επιτροπής, της ΕΤΕπ και της ΕτΠ για την κατάρτιση συγκεκριμένων σχεδίων δράσης·

22. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει την ΕτΠ στις προετοιμασίες των νομοθετικών προτάσεων για την υλοποίηση της δέσμης μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια 2030·

23. τονίζει τη σημασία της συμμετοχής του περιφερειακού συστήματος με στόχο να καταστεί αποτελεσματικότερο το σύστημα διακυβέρνησης των πολιτικών στον τομέα της ενέργειας και του κλίματος·

24. καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει και να ενσωματώσει το Σύμφωνο των Δημάρχων στην πρωτοβουλία «Δήμαρχοι για την προσαρμογή», καθώς και να επεκτείνει τον χρονικό τους ορίζοντα πέραν από το 2020 προκειμένου να επιτευχθεί ο αναγκαίος συντονισμός των ζητημάτων ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής· τονίζει δε τον σημαίνοντα ρόλο που πρέπει να διαδραματίσει στην κινητροποίηση των τοπικών και περιφερειακών αρχών και την πρόδσή της να συμμετέχει στενά στη μελλοντική ανάπτυξη αυτών των μέσων·

25. επιδιώκει να συνεισφέρει στην προετοιμασία της θέσης της ΕΕ για τη διάσκεψη UNFCCC COP21 στο Παρίσι και καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει πλήρως την ΕτΠ σε όλες τις σχετικές διαπραγματεύσεις και δραστηριότητες·

26. φρονεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει να παρουσιάσει εντός του 2015 Ανακοίνωση για τη χρήση της γης ως πόρου, μια ενδελεχή ενδιάμεση αναθεώρηση της Στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα, μια νέα πρόταση Οδηγίας για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά ζητήματα και μια νομοθετική πρόταση για τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις και την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι νέες νομοθετικές προτάσεις, καθώς και οι διατάξεις που περιέχονται σε αυτές, θα πρέπει να εξεταστούν ενδελεχώς ως προς την τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·

27. επικροτεί την έμφαση που δίνει το Πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2015 στη στενότερη σύμπραξη με τις περιφέρειες και τους δήμους για την καλύτερη εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και προσβλέπει στην εντατικοποίηση των δραστηριοτήτων της Τεχνικής πλατφόρμας ΕτΠ/Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περιβαλλοντική συνεργασία, όπως αναφέρεται στο 7ο Πρόγραμμα δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Περιβάλλον 2014-2020·

28. επαναλαμβάνει την έκκλησή της στην Επιτροπή να προτείνει μέτρα που θα εγγυώνται μια ισορροπημένη αγορά γάλακτος μετά τη λήξη των ποσοτώσεων γάλακτος στις 31 Μαρτίου 2015, προκειμένου να αποφευχθούν αρνητικές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες και κίνδυνοι για τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις στον τομέα·

Εσωτερική αγορά

29. επισημαίνει πως είναι ζωτικής σημασίας η προώθηση επενδύσεων στην καινοτομία και η ενίσχυση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας προκειμένου η ΕΕ να διατηρήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην παγκόσμια οικονομία·

30. ζητεί να δοθεί συνέχεια στην Πράσινη βίβλο με θέμα μία πιθανή επέκταση της ενωσιακής προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης σε μη γεωργικά προϊόντα⁽¹⁾·

31. επικροτεί την έμφαση στις ΜΜΕ και τονίζει τη συμβολή τους στην ανάπτυξη και την απασχόληση σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στην ΕΕ, ενώ υπογραμμίζει την προθυμία της να συνεργαστεί για τη δημιουργία δικτύου περιφερειακών αντιπροσώπων ΜΜΕ· προσδοκά πως οι νέες προτάσεις για μια Ένωση κεφαλαιαγορών θα συμβάλει στη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση·

32. επιδοκιμάζει τη δέσμευση της Επιτροπής να παρουσιάσει δέσμη μέτρων για την εργασιακή κινητικότητα, που να περιλαμβάνει και πρόταση αναθεώρησης της Οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων· καλεί την Επιτροπή να διευκρινίσει περαιτέρω κατά πόσο έχουν δικαιώματα κοινωνικής προστασίας και είναι δικαιούχοι άλλων παροχών οι πολίτες που έχουν ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας τους, καλεί δε την Επιτροπή να λάβει επίσης υπόψη τις επιπτώσεις μορφών εργασιακής κινητικότητας, όπως η «διαρροή εγκεφάλων» και η αναντιστοιχία δεξιοτήτων·

33. καλεί την Επιτροπή, για την ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην ΕΕ, να υποβάλει προτάσεις για Ευρωπαϊκά καταστατικά των αλληλασφαλιστικών επιχειρήσεων και ενώσεων, καθώς και αναθεωρημένη πρόταση για το Ευρωπαϊκό καταστατικό της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής επιχείρησης, διατηρώντας την πρότασή της για το Καταστατικό το Ευρωπαϊκού ιδρύματος·

34. καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειές της έτσι ώστε ο χρηματοπιστωτικός τομέας να καταστεί ασφαλέστερος και πιο ικανός να ασκήσει τον ρόλο του χρηματοδότη της πραγματικής οικονομίας, και αναμένει, ειδικότερα, την πρόταση για την εξυγίανση των μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων·

Οικονομική και Νομισματική Ένωση

35. επιδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να αναθεωρήσει την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής της διάστασης, και καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί στενά με την ΕτΠ για την κατάρτιση συγκεκριμένων προτάσεων·

36. επικροτεί τον στόχο της Επιτροπής για ενίσχυση των προσπαθειών καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής και για μετάβαση σε ένα σύστημα σύμφωνα με το οποίο η χώρα όπου πραγματοποιούνται τα κέρδη αποτελεί επίσης τη χώρα φορολόγησης· υποστηρίζει την προσπάθεια της Επιτροπής για υποβολή πρότασης σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών σε περιπτώσεις διασυνοριακής φορολόγησης·

Συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών

37. καλεί την Επιτροπή να εκπονήσει στρατηγικό έγγραφο που θα περιγράφει τους γενικότερους στόχους εμπορικής πολιτικής της ΕΕ, πράγμα που θα αναβαθμίσει το επίπεδο των προδιαγραφών διαφάνειας και διαβούλευσης κατά τις διαπραγματεύσεις και θα εξασφαλίσει την ουσιαστική πρόσβαση στην αγορά, την προώθηση υψηλών περιβαλλοντικών και κοινωνικών προδιαγραφών και τον πλήρη σεβασμό της αυτονομίας των δημοσίων αρχών όλων των επιπέδων στην παροχή δημοσίων υπηρεσιών·

38. υποστηρίζει τις πρόσφατες προσπάθειες της Επιτροπής για ενίσχυση της διαφάνειας στις διαπραγματεύσεις εμπορικών συμφωνιών και συγκεκριμένα της Διατλαντικής Εταιρικής Σχέσης Εμπορίου και Επενδύσεων (ΤΤΙΡ) και τονίζει πως οι μικρές κλίμακας τοπικές και περιφερειακές οικονομίες δεν πρέπει να επηρεασθούν αρνητικά από το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων, πως τα προϊόντα διατροφής με περιφερειακή επισήμανση πρέπει να συνεχίσουν να προστατεύονται και πως οι ευρωπαϊκές υγειονομικές και περιβαλλοντικές προδιαγραφές και οι νομικές δομές και διαδικασίες της ΕΕ και των κρατών μελών πρέπει να προστατευθούν· αναμένει να διαφυλαχθεί η κυριαρχία των κρατών μελών σε θέματα πολιτισμού και μέσω ενημέρωσης με τη ρητή εξαίρεση των τομέων του πολιτισμού και των μέσων ενημέρωσης στο πλαίσιο της διαπραγματευτικής εντολής· ζητεί να τηρείται ενήμερη με διαφανή και τακτικό τρόπο για να μπορεί να διαδραματίζει τον ρόλο της ως ενδιάμεσου φορέα μεταξύ της ΕΕ και των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

⁽¹⁾ COM(2014) 469 final.

39. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει την ΕτΠ στη συνέχεια που θα δοθεί στις διαπραγματεύσεις για τη Συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (TISA) η οποία θα αντικαταστήσει τη Γενική Συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GATS), δεδομένου ότι βασικές διατάξεις υπό διαπραγμάτευση — όπως το εύρος, οι ορισμοί, η πρόσβαση στην αγορά, η εθνική επεξεργασία και οι εξαιρέσεις όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών — σχετίζονται με τις αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

40. καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει μια επικοινωνιακή στρατηγική ώστε να ενημερώσει τους ευρωπαίους πολίτες για τα δυνητικά οφέλη αυτών των εμπορικών συμφωνιών στην καθημερινότητά τους·

Χώρος δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων

41. επισημαίνει τη δέσμευση της Επιτροπής για ίσες ευκαιρίες σε άτομα με αναπηρία και ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, εκφράζει ωστόσο τη λύπη της για την απουσία συγκεκριμένων νέων πρωτοβουλιών·

42. υποστηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για θέσπιση ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής πολιτικής για τη μετανάστευση που θα προστατεύει τα σύνορα της ΕΕ, θα καταπολεμά την εμπορία ανθρώπων και την παράτυπη μετανάστευση και θα σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα των μεταναστών, θα δημιουργεί ασφαλείς και νόμιμες διαύλους πρόσβασης των μεταναστών στην ΕΕ, θα ενισχύει τη συνεργασία με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης, θα οικοδομεί πραγματική αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και θα τονώνει την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, ενισχύοντας τις δυνατότητες συμβολής των μεταναστών στις οικονομίες των κρατών μελών της ΕΕ·

43. ζητεί μια συντονισμένη μεταναστευτική πολιτική και υπογραμμίζει πως η προτεινόμενη νέα προσέγγιση της μετανάστευσης πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα και μέσα που θα αντικατοπτρίζουν τον σημαντικό ρόλο και τις ικανότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών όσον αφορά την υποδοχή και την ένταξη των μεταναστών με βάση την αρχή της αλληλεγγύης·

44. καλεί την Επιτροπή να εγκαινιάσει, μαζί με την ΕτΠ, διαβούλευση των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την καλύτερη αξιολόγηση των υφιστάμενων προκλήσεων στην πράξη, πριν από τη δρομολόγηση νέων ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών και νομοθεσίας.

Η ΕΕ ως παγκόσμιος παράγοντας

45. επιδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να αναθεωρήσει την Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας στην οποία η ΕΕ θα συμβάλει μέσω της ARLEM και της ΔΠΤΑΑΕΣ και ζητεί την ενίσχυση των μηχανισμών και των προγραμμάτων συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των εταιρών τοπικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και την εντατικοποίηση των πρωτοβουλιών στήριξης των διαδικασιών αποκέντρωσης στις εταιίρους χώρες· προτείνει την επέκταση του πεδίου αναφοράς της Τοπικής Διοικητικής Διευκόλυνσης σε όλες τις χώρες εταίρους·

46. επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να εκδώσει Ανακοίνωση για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης μετά το 2015 και δηλώνει έτοιμη να συνεισφέρει με την εμπειρία και τις πρωτοβουλίες των τοπικών και περιφερειακών αρχών ως βασικών εταίρων στην αποκεντρωμένη συνεργασία για την ανάπτυξη· ζητεί να συμμετέχει στενά στην ανάπτυξη της θέσης της ΕΕ στις παγκόσμιες διαπραγματεύσεις και στις πρωτοβουλίες του Ευρωπαϊκού έτους ανάπτυξης 2015.

Διακυβέρνηση και δικαιώματα του πολίτη

47. χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής να προτείνει νέα Διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση της νομοθεσίας, στην οποία ζητεί να συμμετάσχει·

48. επιδοκιμάζει θερμά την προτεραιότητα που δίδεται στον περιορισμό της γραφειοκρατίας· ο εντοπισμός της γραφειοκρατίας, ιδίως με τη στήριξη των τοπικών και περιφερειακών αρχών και των επιχειρήσεων, θα είναι καθοριστικής σημασίας για την ενίσχυση του αντικτύπου των δράσεων·

49. θεωρεί την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση πολύ σημαντική προτεραιότητα και καλεί τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει περαιτέρω τη διοργανική σύμπραξη για την αποκεντρωμένη επικοινωνία· θα συνεχίσει να προωθεί την ενεργή ιθαγένεια της ΕΕ και να παρακολουθεί την αναθεώρηση του Κανονισμού για την Πρωτοβουλία Ευρωπαίων πολιτών·

50. επισημαίνει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να προτείνει νέα διοργανική συμφωνία, όπου θα συμμετέχει και το Συμβούλιο, σχετικά με ένα υποχρεωτικό μητρώο διαφάνειας και καλεί την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση για τη θέσπιση αυτού του μητρώου δυνάμει του Άρθρου 352 ΣΛΕΕ. Το μητρώο αυτό δεν πρέπει να απαιτεί την εγγραφή των περιφερειακών και τοπικών αρχών και των αντιπροσωπευτικών τους ενώσεων, δεδομένου ότι οι περιφέρειες και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του πολυεπίπεδου ευρωπαϊκού θεσμικού συστήματος, οι δε εκπρόσωποι τους εκλέγονται δημοκρατικά από τους πολίτες και δεν εκπροσωπούν επιμέρους συμφέροντα·

51. αναθέτει στον Πρόεδρό της να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

110Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 11 ΚΑΙ 13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2015

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Διατλαντική εμπορική και επενδυτική εταιρική σχέση (ΔΕΕΕΣ)

(2015/C 140/02)

Εισηγητής: Ο κ. Markus Töns (DE/PES), μέλος του κοινοβουλίου του ομόσπονδου κρατιδίου Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας

Έγγραφο αναφοράς:

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. τονίζει ότι η ΕΕ δεν είναι απλώς μια οικονομική κοινότητα, αλλά μια κοινότητα αξιών, η οποία —όπως αναφέρεται στο προοίμιο του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ— τοποθετεί τον άνθρωπο στο επίκεντρο της δράσης της και συμβάλλει στην ανάπτυξη αυτών των κοινών αξιών, σεβόμενη την πολυμορφία των πολιτισμών και των παραδόσεων των λαών της Ευρώπης, καθώς και την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών της και τη διοικητική τους οργάνωση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο·
2. υπογραμμίζει ότι μια συμφωνία για τη ΔΕΕΕΣ θα μπορούσε να δώσει την αναγκαία ώθηση στην ευρωπαϊκή οικονομία, να επιφέρει σημαντική αύξηση του ευρωπαϊκού ΑΕγχΠ και να συμβάλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας υψηλής ποιότητας·
3. υπενθυμίζει ότι η σύναψη της ΔΕΕΕΣ θα οδηγήσει στη θέσπιση δεσμευτικών κανόνων εκατέρωθεν του Ατλαντικού για όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, μέχρι και το επίπεδο των τοπικών αρχών· θα μπορούσε επομένως να εφαρμοστεί για περίπου 820 εκατομμύρια άτομα και να διανοίξει τον δρόμο για μελλοντικές διμερείς και πολυμερείς εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η Συμφωνία για το Εμπόριο Υπηρεσιών (Trade in Services Agreement — TiSA). Κατά συνέπεια, οι διαπραγματεύσεις αυτές έχουν κεφαλαιώδη σημασία για τη ζωή όλων των πολιτών της ΕΕ και των ΗΠΑ και πρέπει, ως εκ τούτου, να πραγματοποιηθούν με τρόπο δίκαιο και διαφανή, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη το βέλτιστο συμφέρον αυτών·
4. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι στις οδηγίες διαπραγμάτευσης αναγνωρίζεται το δικαίωμα των μερών για υιοθέτηση, διατήρηση και υλοποίηση θεμιτών κοινωφελών στόχων, όπως η προστασία της κοινωνίας, του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, η διασφάλιση της ακεραιότητας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας και η προώθηση και προστασία της πολιτιστικής πολυμέρειας·
5. υπενθυμίζει ότι οι διαπραγματεύσεις για τη διατλαντική συμφωνία ελεύθερου εμπορίου περιλαμβάνουν τομείς που εμπίπτουν στη νομική αρμοδιότητα όλων των επιπέδων διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών αρχών, καλεί δε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενόψει αυτής της σημαντικής περιφερειακής και τοπικής διάστασης της συμφωνίας, να συμπεριλάβει την ΕΕτΠ, ως εκπρόσωπο των περιφερειακών και τοπικών αρχών της ΕΕ, στην συμβουλευτική ομάδα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η έγκαιρη διασύνδεση και συμμετοχή των περιφερειακών, δημοτικών και τοπικών αρχών στις διαπραγματεύσεις·
6. εκφράζει, ωστόσο, την απογοήτευσή της επειδή, μέχρι στιγμής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει συμπεριλάβει την ΕΕτΠ ως συμβουλευτικό παράγοντα στις συζητήσεις της, όπως συμβαίνει με τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών·

7. υπογραμμίζει ότι είναι απαραίτητο να διασφαλιστούν τα υφιστάμενα καθώς και τα μελλοντικά περιθώρια ρυθμιστικής δράσης του κράτους, ειδικά ως προς τον καθορισμό των προτύπων προστασίας και τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας. Η εξασφάλιση περιθωρίων δράσης είναι απαραίτητη ιδίως για τις δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, καθότι παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος. Τονίζει δε εν προκειμένω και την αρχή του σεβασμού της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης που περιλαμβάνεται στις Συνθήκες·
8. διαφωνεί με την πρόταση για καθιέρωση εκτενέστερης ρυθμιστικής συνεργασίας, η οποία θα εξασφάλιζε στους εμπορικούς και επενδυτικούς εταίρους, κατά την προνομοθετική ή τη νομοθετική φάση της ΕΕ, αλλά και στα κράτη μέλη και τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, ένα ισχυρότερο δικαίωμα συναπόφασης ή, ακόμη και τη δυνατότητα να καθυστερήσει νομοθετικών διαδικασιών προβάλλοντας το αίτημα για ανάλυση του αντίκτυπου της νομοθεσίας στις ελεύθερες συναλλαγές·
9. τονίζει ότι η εν λόγω συμφωνία θα ωφελήσει επιχειρήσεις κάθε μεγέθους –ιδιαίτερα δε τις ΜΜΕ– οι οποίες δεν διαθέτουν τους απαραίτητους οικονομικούς, νομικούς ή άλλους πόρους, για να αντιμετωπίσουν διαφορετικούς κανόνες και άλλους εμπορικούς φραγμούς·
10. υποθέτει ότι η ΔΣΕΕΕΣ θα μπορούσε να είναι μια ευκαιρία να δοθεί ώθηση στην ανάπτυξη και την απασχόληση στην ΕΕ, εφόσον θα μπορούσε να προσφέρει αμοιβαία πρόσβαση στην αγορά όσον αφορά το εμπόριο προϊόντων και υπηρεσιών, τις επενδύσεις και τις δημόσιες συμβάσεις, και να συμβάλει στον περιορισμό της γραφειοκρατίας και στην άρση των μη δασμολογικών φραγμών (ΜΔΦ) στο εμπόριο·
11. επισημαίνει ότι, με μέσο όρο δασμού 2 %, η τόνωση της ανάπτυξης που προσδοκά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα προκύψει κυρίως από τη σύγκλιση των κανονιστικών διατάξεων και τη μείωση των ΜΔΦ·
12. επισημαίνει, ωστόσο, ότι στην περίπτωση μιας συμφωνίας με παγκόσμια εμβέλεια, πέρα από τις ευκαιρίες, υπάρχουν και κίνδυνοι· τονίζει επομένως ότι πρέπει να κατοχυρωθούν η δημοκρατική συμμετοχή και οι αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών·
13. χαιρετίζει την απόφαση του Συμβουλίου της ΕΕ να δημοσιεύσει τη διαπραγματευτική εντολή για την ΤΤΙΡ. Η ΕΕ+Π εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι αυτό έγινε πολλούς μήνες μετά από τη διαρροή της στο Διαδίκτυο, καθώς και για το ότι οι περιορισμοί στην εντολή διαπραγμάτευσης παραμένουν σημαντικά αυξημένοι. Θα πρέπει ως εκ τούτου να μειωθούν οι περιορισμοί αυτοί, ώστε να εξασφαλιστεί καλύτερη πρόσβαση του κοινού σε ό, τι αφορά την πορεία των διαπραγματεύσεων·
14. επισημαίνει επίσης ότι, δεδομένου του εύρους της συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ, πρέπει να κατοχυρώνεται ανά πάσα στιγμή ο δημοκρατικός έλεγχος των διαπραγματεύσεων και, ως εκ τούτου, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για τη μέγιστη διαφάνεια των διαπραγματεύσεων. Συγκεκριμένα, αυτό συνεπάγεται τη δημοσίευση όλων των βασικών εγγράφων και την –στο μέτρο του δυνατού– έγκαιρη και κατανοητή παρουσίαση των κατευθυντήριων γραμμών των διαπραγματεύσεων στις αυτοδιοικητικές αρχές, σε όλες τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες και σε όλους τους πολίτες της ΕΕ και μάλιστα, όπου αυτό είναι δυνατό, χωρίς φραγμούς πρόσβασης. Επικροτεί, στο πλαίσιο αυτό, το γεγονός ότι τα κράτη μέλη που συμφωνούν με μια ομόφωνη απόφαση στο θέμα της δημοσίευσης των εγγράφων των διαπραγματεύσεων για τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών, ανέθεσαν στις αρχές Ιανουαρίου του 2015 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δημοσιεύσει τα πρώτα κείμενα των προτάσεων σε διάφορους τομείς διαπραγμάτευσης·
15. υπογραμμίζει ότι η ΔΕΕΕΣ είναι μια μικτή συμφωνία, η οποία υπόκειται στην έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και πρέπει να επικυρωθεί και από τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, πράξη η οποία, σύμφωνα με το δικαίωμα του κάθε κράτους μέλους, μπορεί να απαιτεί όχι μόνο την έγκριση του εθνικού κοινοβουλίου, αλλά και των κυβερνήσεων, κοινοβουλίων ή σωμάτων που εκπροσωπούν το περιφερειακό επίπεδο·
16. ζητεί να εξεταστεί η δυνατότητα προσθήκης ρήτρας αναθεώρησης στη συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ, έτσι ώστε, εφόσον κριθεί αναγκαίο, να καταστεί δυνατή η αναθεώρηση και η τροποποίηση των συμφωνιών που συνήφθησαν, σε συνάρτηση με τα αποτελέσματά τους·
17. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εργαστεί για την παγίωση της προσέγγισης που στηρίζεται στην κατάρτιση θετικού καταλόγου στη συμφωνία ΔΕΕΣ και απορρίπτει μια προσέγγιση που στηρίζεται σε έναν αρνητικό κατάλογο και τις επονομαζόμενες ρήτρες μη αναστρεψιμότητας·

18. θεωρεί το πολύ υψηλό επίπεδο των ευρωπαϊκών προτύπων προστασίας, των οποίων απολαύουν οι πολίτες της ΕΕ, ως επίτευγμα που χρίζει προστασίας με κάθε κόστος και ζητεί, όχι μόνο να μην επιτραπεί σε καμία περίπτωση να υποβαθμιστούν οι ισχύοντες στα κράτη μέλη νομικοί κανόνες που διέπουν λ.χ. την προστασία της ζωής του ατόμου, την ασφάλεια των προϊόντων, την υγεία, την κοινωνική προστασία, την προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος, την ασφάλεια των τροφίμων, την καλή μεταχείριση των ζώων και την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών και της ιδιωτικής ζωής, αλλά και να γίνουν προσπάθειες βελτίωσης αυτών των προτύπων. Η ΕΕΤΠ υποστηρίζει την άποψη ότι το δικαίωμα ρύθμισης αυτών των ουσιαστικών τομέων θα πρέπει να παραμείνει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των σχετικών αρχών σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο.

19. καλεί τα διαπραγματευόμενα μέρη να μεριμνήσουν για τη βελτίωση αυτών των προτύπων και να επιδιώξουν ενδεχομένως την υιοθέτηση ή αναγνώριση των εκάστοτε υψηλότερου επιπέδου προτύπων προστασίας μιας χώρας-εταίρου, και ζητεί επίσης αυτά τα πρότυπα προστασίας να βελτιστοποιηθούν στο μέλλον χωρίς κανέναν περιορισμό· θα πρέπει εξάλλου να δημιουργηθεί ένας μηχανισμός εστιασμένος στην προσαρμογή τους σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες επιστημονικές γνώσεις·

20. υπογραμμίζει ότι η αρχή της προφύλαξης συνιστά μια από τις θεμελιώδεις αρχές της ΕΕ για την προστασία του περιβάλλοντος, της ανθρώπινης υγείας και της προστασίας του καταναλωτή, σύμφωνα με την οποία αναλαμβάνεται έγκαιρη και προορατική δράση προκειμένου να προληφθούν τόσο οι κίνδυνοι για την υγεία των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών όσο και οι αρνητικές επιδράσεις στο περιβάλλον. Υπό αυτό το πρίσμα, η ΕΕΤΠ υπογραμμίζει ότι μια διατλαντική συμφωνία ελεύθερου εμπορίου δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε υπονόμευση της αρχής της προφύλαξης, η οποία ισχύει στην ΕΕ, ιδίως στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος, της υγείας, των τροφίμων και των καταναλωτών·

21. επιβεβαιώνει, επίσης, ότι όλες οι σημαντικές λεπτομέρειες της συμφωνίας πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγματεύσεως και ότι δεν πρέπει να υπάρξει περίπτωση εκ των υστέρων ανάθεσης ρυθμιστικών θεμάτων σε ειδικές ομάδες εμπειρογνομόνων, πράγμα που θα συνιστούσε παράκαμψη της δημοκρατικής νομοθετικής διαδικασίας·

22. εκφράζει τη λύπη της για τις μακροχρόνιες αρνητικές συνέπειες που έχει η παγκόσμια παρακολούθηση, αποκωδικοποίηση και ανάλυση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών από μυστικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της αμερικανικής «Υπηρεσίας Εθνικής Ασφάλειας» (NSA) και φιλικών μυστικών υπηρεσιών από χώρες της ΕΕ, στην εμπιστοσύνη των ευρωπαίων πολιτών σε δεσμευτικούς διεθνείς κανόνες προστασίας της ιδιωτικής ζωής, και καλεί στο πλαίσιο αυτό τα συμβαλλόμενα μέρη να εγγυηθούν το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και να διασφαλίσουν την ελευθερία και τα δικαιώματα των πολιτών (και σε ό,τι αφορά το Διαδίκτυο)·

23. επιμένει ότι οι διαπραγματεύσεις για τη ΔΕΕΣ πρέπει να συνδέονται με τη σύναψη μιας συνολικής συμφωνίας για την προστασία των δεδομένων μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ·

24. υπενθυμίζει ότι το κοινοτικό κεκτημένο περιλαμβάνει δεσμευτικές διατάξεις που αφορούν τα πρότυπα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), καθώς και την προστασία της εργασίας και την ασφάλεια των προϊόντων, τονίζει δε στο πλαίσιο αυτό ότι προβλέπεται ρητώς η συμμόρφωση με τα βασικά εργασιακά πρότυπα της ΔΟΕ και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, πράγμα που ισχύει και για τη συνέχεια των διαπραγματεύσεων για τη ΔΕΕΣ·

25. αντιτίθεται στο ενδεχόμενο να χαρακτηριστούν από τη ΔΕΕΣ ως μη δασμολογικοί φραγμοί στο εμπόριο τα υφιστάμενα και μελλοντικά δικαιώματα των εργαζομένων, όπως το δικαίωμα συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων, οι κανονισμοί περί εργασιακών σχέσεων των επιχειρήσεων και άλλα δικαιώματα προστασίας των εργαζομένων. Πρέπει να παραμείνουν υπόθεση κάθε κράτους μέλους οι κανόνες που αφορούν τη ρύθμιση της αγοράς εργασίας, τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, το δικαίωμα στην απεργία, τους κατώτατους μισθούς και τις συλλογικές συμβάσεις ενός κράτους μέλους της ΕΕ·

26. χαιρετίζει το γεγονός ότι, σύμφωνα με τη διαπραγματευτική εντολή της ΕΕ «διασφαλίζονται τα υψηλά πρότυπα των δημόσιων υπηρεσιών στην ΕΕ, σύμφωνα με τη Συνθήκη, και ιδίως το πρωτόκολλο 26 σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα, συμπεριλαμβανομένης της GATS», παραπέμπει, στις κοινές διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), σύμφωνα με την οποία η ΕΕ σέβεται την ισότητα των κρατών μελών ενώπιον των Συνθηκών καθώς και την εθνική τους ταυτότητα που είναι συμφώνης με τη θεμελιώδη πολιτική και συνταγματική τους δομή, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση (άρθρο 4, παράγραφος 2 ΣΕΕ)·

27. υπογραμμίζει καταρχήν ότι πρέπει να διασφαλιστούν οι εξουσίες αυτο-οργάνωσης των τοπικών και περιφερειακών αρχών ως πυρήνας του δικαιώματος τοπικής αυτοδιοίκησης, και ότι πρέπει να διατηρηθεί αμείωτη η δυνατότητα αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων δημόσιων υπηρεσιών, δηλαδή, η παροχή δημόσιων υπηρεσιών από τους εκάστοτε δημόσιους οργανισμούς που διαθέτουν οι ΟΤΑ, ακόμη και μετά την ιδιωτικοποίηση αυτών των υπηρεσιών, με βάση τις τοπικές συνθήκες και τις επιλογές των τοπικών ψηφοφόρων·

28. υπενθυμίζει με έμφαση ότι η διαπραγματευτική εντολή της Επιτροπής δεν υπερβαίνει τα συνταγματικά πλαίσια, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να γίνεται σεβαστή η προστασία του γενικού συμφέροντος·

29. τονίζει ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 20 της διαπραγματευτικής εντολής της ΕΕ, οι υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας εξαιρούνται από την εντολή αυτή και ζητεί να διευκρινιστεί ότι, κατά συνέπεια, εξαιρούνται από τις διαπραγματεύσεις οι υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται στη νομολογία του εκάστοτε συμβαλλόμενου μέρους ή οι οποίες θα πρέπει να θεωρείται ότι παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας·

30. ζητεί να διευκρινιστεί εάν, σύμφωνα με το άρθρο 19 της διαπραγματευτικής εντολής της ΕΕ, ως δημόσιες υπηρεσίες θεωρούνται οι υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται στη νομολογία του εκάστοτε συμβαλλόμενου μέρους ή σε ειδικά ρυθμιστικά καθεστώτα του εκάστοτε συμβαλλόμενου μέρους, ή συνοδεύονται από συγκεκριμένες υποχρεώσεις που επιβάλλονται στον πάροχο υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο για λόγους συλλογικού συμφέροντος. Στις υπηρεσίες αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, η παροχή νερού και ενέργειας, η διάθεση αποβλήτων και λυμάτων, οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, η δημόσια υγεία και οι κοινωνικές υπηρεσίες, οι δημόσιες μεταφορές και η στέγαση, τα μέτρα πολεοδομικού σχεδιασμού και αστικής ανάπτυξης·

31. σε ό,τι αφορά τις δημόσιες υπηρεσίες κατά την έννοια του σημείου 19 της διαπραγματευτικής εντολής της ΕΕ, καλεί την Επιτροπή να επιδιώξει την οριζόντια εξαίρεση όλων των υποχρεώσεων περί πρόσβασης στην αγορά και περί εθνικής μεταχείρισης. Για τις δημόσιες υπηρεσίες, ζητεί επίσης από την Επιτροπή να επιδιώξει την αποδοχή ρήτρας επιφύλαξης εκ μέρους των συμβαλλόμενων μερών ως προς όλους τους τομείς και όλα τα υφιστάμενα και μελλοντικά μέτρα για τον περιορισμό του αριθμού των υπηρεσιών καθώς των παρόχων αυτών, την επιβολή ειδικών υποχρεώσεων στους τελευταίους και τη ρύθμιση της παροχής των υπηρεσιών αυτών, με γνώμονα το συλλογικό συμφέρον·

32. επισημαίνει ότι δεν θεωρεί ενδεδειγμένο το περαιτέρω άνοιγμα κυρίως των από κοινού χρηματοδοτούμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών, όπως της προσχολικής, της σχολικής και της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, καθώς και της εκπαίδευσης ενηλίκων και της διαρκούς εκπαίδευσης, καθώς η πολυμερής συμφωνία GATS περιέχει ήδη πολυάριθμες δεσμεύσεις για την απελευθέρωση των υπηρεσιών·

33. επιδοκιμάζει την έκθεση που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη δημόσια διαβούλευση που δρομολόγησε σχετικά με τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτή και κράτους (ISDS). Θεωρεί ότι πρόκειται για μια ακόμη σημαντική συμβολή στις προσπάθειες που καταβάλλουν τόσο οι ΗΠΑ όσο και η Επιτροπή προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη διαφάνεια κατά τις διαπραγματεύσεις για τη ΔΕΕΣ και να ακουστούν οι απόψεις ευρέος φάσματος ενδιαφερόμενων φορέων. Συνιστά θερμά στην Επιτροπή, με δεδομένες τις 150 000 απαντήσεις που ελήφθησαν στο πλαίσιο αυτής της διαβούλευσης οι οποίες καταδεικνύουν, μεταξύ άλλων, την ευρεία αντίθεση προς αυτόν τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτή και κράτους (ISDS), να λάβει οπωσδήποτε υπόψη της τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαβούλευσης στην τελική αξιολόγηση των διατάξεων στη συμφωνία. Χαιρετίζει, επίσης, το ότι η νέα Επιτροπή δεν θα αποδεχθεί τον περιορισμό της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων στα κράτη μέλη της ΕΕ μέσω ειδικών ρυθμίσεων για τις προσφυγές επενδυτών, και ότι οι αρχές του κράτους δικαίου και της ισότητας ενώπιον του νόμου πρέπει να τηρούνται και σε αυτό το πλαίσιο·

34. τάσσεται σθεναρά υπέρ της υποβολής περαιτέρω προτάσεων εκ μέρους της Επιτροπής με στόχο τη βελτίωση της διαφάνειας και της απονομής δικαιοσύνης στο πλαίσιο του μηχανισμού ISDS·

35. τονίζει με έμφαση ότι οι εκτός δικαιοδοσίας των τακτικών δικαστηρίων διατάξεις περί προστασίας των επενδύσεων και οι μηχανισμοί επίλυσης διαφορών επενδυτή-κράτους μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ (ISDS) ενέχουν υψηλό κίνδυνο και, ως εκ τούτου, θεωρούνται περιττές. Η ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν πρέπει να υπονομευθεί από μια διατλαντική συμφωνία ελεύθερου εμπορίου. Η ΕΕΤΠ αναμένει να διατηρηθούν τα περιθώρια ελιγμών της ΕΕ αλλά και των κοινοβουλίων και των κυβερνήσεων των κρατών μελών, στοιχείο το οποίο θα εξασφαλίσει στους πολίτες τη δημοκρατική δυνατότητα να ασκούν επιρροή στον συγκεκριμένο τομέα, καθώς και τη δυνατότητα να επιλύουν διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων·

36. επισημαίνει ότι πολιτικά και διοικητικά μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με τη δημοκρατική νομιμότητα και το κράτος δικαίου δεν μπορεί να αμφισβητούνται από διαιτητικά όργανα, ιδίως σε ό,τι αφορά εκ των υστέρων αξιώσεις αποζημίωσης, και ότι οι ρήτρες προστασίας των επενδύσεων στη ΔΕΕΣ (ISK) σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να προκαλέσουν την άμεση ή έμμεση υπονόμευση των ρυθμιστικών δικαιωμάτων του κράτους·

37. επισημαίνει ότι οι νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με την ιδιοκτησία των ταμειωτηρίων και των περιφερειακών τραπεζών από το δημόσιο δεν πρέπει να υπονομευθούν από τη συμφωνία ΔΕΕΣ ή από άλλες εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ. Αυτές οι νομοθετικές ρυθμίσεις δεν συνιστούν εμπόδιο στην πρόσβαση στην αγορά, αλλά ούτε άλλου είδους μορφή διάκρισης·

38. επισημαίνει ότι, επί του παρόντος, οι ενδιαφερόμενοι παράγοντες από τις ΗΠΑ έχουν πρόσβαση στο 85 % των δημοσίων συμβάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ το αντίστροφο ποσοστό είναι μόνο 32 %, ανισορροπία η οποία επιδεινώνεται με το σύστημα «ρητρών εξαίρεσης» που ισχύει στις ΗΠΑ. Για τον λόγο αυτό, η συμφωνία θα πρέπει να προωθή τις ίσες ευκαιρίες μεταξύ των δύο μερών, πράγμα που θα ωφελήσει πρωτίστως τις ευρωπαϊκές ΜμΕ ώστε να έχουν πρόσβαση στις αμερικανικές δημόσιες συμβάσεις·

39. τονίζει ότι δεν πρέπει να τεθούν υπό αμφισβήτηση τα πρότυπα που απορρέουν από συγκεκριμένες πτυχές του ευρωπαϊκού δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων, ιδίως κατά την εφαρμογή τους σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για παράδειγμα σε σχέση με την εξασφάλιση της τήρησης της εργατικής νομοθεσίας, των κοινωνικών προτύπων και των κανόνων συλλογικής διαπραγμάτευσης, τον φιλοπεριβαλλοντικό χαρακτήρα των δημοσίων συμβάσεων, ή τη συνεκτίμηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ), πρότυπα με τα οποία διασφαλίζεται ότι για την καλύτερη προσφορά, εκτός από την τιμή, μπορεί να συνεκτιμώνται και άλλα κριτήρια, όπως πτυχές κοινωνικού χαρακτήρα και αειφορίας·

40. υπενθυμίζει στην Επιτροπή να εξετάσει προσεκτικά τα πρότυπα στον τομέα της ΥΑΕ στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για τη ΔΕΕΣ·

41. πιστεύει ότι πρέπει να διατηρηθούν οι εξαιρέσεις από τους κανόνες ανάθεσης συμβάσεων της ΕΕ, όπως προβλέπεται σήμερα στις διάφορες οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης (κατώτατα όρια, συμβάσεις in-house, διαδημοτική συνεργασία, τομεακές εξαιρέσεις, όπως για τον τομέα των υδάτων ή των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης)·

42. χαιρετίζει το γεγονός ότι είναι η πρώτη φορά που θα συμπεριληφθεί ειδικό κεφάλαιο για τις ΜμΕ σε συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών της ΕΕ, καθώς και ότι η ΔΕΕΣ αποσκοπεί ιδίως στη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜμΕ στην αγορά, αλλά και του εμπορίου και των επενδύσεων εκατέρωθεν του Ατλαντικού, κυρίως με την κατάργηση εμποδίων μη δασμολογικού χαρακτήρα, που επιβαρύνουν ιδιαίτερα τις ΜμΕ, καθώς και με τη μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, ιδίως για τις ΜμΕ στον τομέα των υπηρεσιών, και την ενίσχυση και προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τα οφέλη των οποίων επίσης αφορούν αυτές τις επιχειρήσεις·

43. εκφράζει φόβους μήπως οι διαφορές π.χ. των προτύπων προστασίας του περιβάλλοντος, της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων, των κρατικών ενισχύσεων, των διαδικασιών ευρεσιτεχνίας, ενέργειας, κλπ, έχουν ως αποτέλεσμα μια διαρροή δραστηριοτήτων παραγωγής –και όχι μόνο– των διαφόρων επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες σε περιοχές της ΕΕ προς τις ΗΠΑ, λόγω του χαμηλότερου κόστους παραγόντων όπως π.χ. η ενέργεια, οι επιδοτούμενες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι εκπομπές CO₂, τα κοινωνικά πρότυπα για τους εργαζόμενους αλλά και η έρευνα και η ανάπτυξη, κυρίως λόγω των ταχύτερων διαδικασιών για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, κ.λπ·

44. τονίζει ότι, ειδικά για τις ΜμΕ, οι τελωνειακοί δασμοί, οι υπερβολικές διοικητικές απαιτήσεις και οι δαπανηρές μέθοδοι δοκιμών και ανίχνευσης συνδέονται με δυσανάλογο φόρτο και κόστος, πράγμα το οποίο οδηγεί συχνά στην αποτροπή εμπορικών συναλλαγών με εταίρους από τις ΗΠΑ. Στην ΕΕ υπάρχουν πάνω από 20 εκατομμύρια ΜμΕ, που προσφέρουν εργασία στα δύο τρίτα των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα. Η προτεινόμενη μείωση των δασμολογικών και μη δασμολογικών εμποδίων στην πρόσβαση στην αγορά και στο εμπόριο θα βελτιώσει τις εξαγωγικές δυνατότητες των ΜμΕ και, ως εκ τούτου, θα δημιουργήσει περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης·

45. επισημαίνει ότι στην ΕΕ η πλειοψηφία των κρατών μελών απορρίπτει την καλλιέργεια, την εισαγωγή και επεξεργασία γενετικά τροποποιημένων οργανισμών·

46. ζητεί να εξασφαλιστεί για τον γεωργικό τομέα η πρόβλεψη ειδικών κανόνων με τους οποίους να απαγορεύεται η εισαγωγή ορισμένων προϊόντων στην ΕΕ. Αυτό αφορά κυρίως προϊόντα που δεν συμμορφώνονται με την οδηγία για την επισήμανση της ΕΕ, προϊόντα που αποτελούνται από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς ή παράγονται από ζώα στα οποία χορηγήθηκαν ορμόνες ανάπτυξης, καθώς και την εμπορία τροφίμων που προέρχονται από κλωνοποιημένα ζώα. Το ίδιο ισχύει για τα τρόφιμα τα οποία έχουν υποστεί επεξεργασία με ορισμένες ουσίες, οι οποίες απαγορεύονται στην ΕΕ ή τα συστατικά των οποίων δεν φέρουν επαρκή επισήμανση·

47. τονίζει ότι η γεωργική βιοποικιλότητα είναι η βάση της παραγωγή τροφίμων και επισημαίνει ότι η προτεινόμενη συμφωνία ΔΕΕΣ δεν πρέπει να οδηγήσει ούτε σε περιορισμό της χρήσης παλιών σπόρων ή σε μαρασμό των παραδοσιακών καλλιέργειών, ούτε να καταστεί εμπόδιο στην υψηλής ποιότητας και οικολογικά προσανατολισμένη γεωργία·

48. ζητεί να προβλεφθεί χωριστό κεφάλαιο για τις γεωγραφικές ενδείξεις, στο οποίο θα θεσπίζονται κανόνες για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων στα νομικά συστήματα και των δύο πλευρών, να δημιουργηθεί ένα σύστημα αμοιβαίας αναγνώρισης των ευρωπαϊκών και αμερικανικών ονομασιών, μεταξύ άλλων, με την παροχή συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με τη γενική χρήση του ονόματος του προϊόντος ή/και την περιοχή παραγωγής του·

49. τονίζει με έμφαση ότι τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες και οι τοπικές αρχές πρέπει να διατηρήσουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν οποιαδήποτε ρυθμιστικά και οικονομικά μέτρα για την προστασία ή την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας, της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, καθώς και τη διατήρηση ή την ανάπτυξη των οπτικοακουστικών και άλλων κατάλληλων υπηρεσιών, προκειμένου να εξυπηρετούν τις δημοκρατικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες κάθε κοινωνίας, ανεξάρτητα από τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία ή πλατφόρμα διανομής. Η κυριαρχία των κρατών μελών σε θέματα πολιτισμού και μέσων ενημέρωσης θα πρέπει να διαφυλαχθεί με τη ρητή εξαίρεση των τομέων του πολιτισμού και των μέσων ενημέρωσης στο πλαίσιο της διαπραγματευτικής εντολής·

50. ελπίζει ότι λόγω του παγκόσμιου αντίκτυπου που θα έχει η συμφωνία ελεύθερου εμπορίου, οι διαπραγματευόμενες πλευρές θα υποστηρίξουν δίκαιους και βιώσιμους κανόνες εμπορίου που δεν θα υπονομεύσουν τις προσπάθειες που καταβάλλονται τόσο από την ΕΕ όσο και από τις ΗΠΑ για τη βελτίωση της κατάστασης στις αναπτυσσόμενες χώρες, αλλά θα διέπονται από ένα πνεύμα παγκόσμιας υπευθυνότητας και αλληλεγγύης προς τις αναπτυσσόμενες χώρες·

51. τονίζει την ανάγκη συγκέντρωσης και ανάλυσης, αξιολόγησης και διαχείρισης όλων των συγκριτικών δεδομένων που προβλέπουν ή καταδεικνύουν τις επιδράσεις της ΔΕΕΣ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, **με ειδική έμφαση στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες**, προκειμένου να επιτραπεί στο μέλλον η εκπόνηση βελτιωμένων στατιστικών προβολών και οικονομικών προβλέψεων. Ζητεί, επίσης, τη δημοσίευση επιστημονικής μελέτης επί του θέματος αυτού.

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Επέκταση της ενωσιακής προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης σε μη γεωργικά προϊόντα

(2015/C 140/03)

Εισηγήτρια:	Η κ. Maria Luisa Corrola (IT/PPE), Σύμβουλος και πρόεδρος της περιφέρειας του Βένετο
Έγγραφο αναφοράς:	Πράσινη Βίβλος — Αξιοποιώντας κατά τον βέλτιστο τρόπο την παραδοσιακή τεχνολογία της Ευρώπης: μία πιθανή επέκταση της ενωσιακής προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης σε μη γεωργικά προϊόντα COM(2014) 469 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. επικροτεί τη διαβούλευση που ξεκίνησε με την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής — Αξιοποιώντας κατά τον βέλτιστο τρόπο την παραδοσιακή τεχνολογία της Ευρώπης: μία πιθανή επέκταση της ενωσιακής προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης σε μη γεωργικά προϊόντα, υπενθυμίζοντας ότι το άρθρο 3 της ΣΕΕ αναγνωρίζει τη διαφύλαξη και την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς μεταξύ των στόχων που πρέπει να εξεταστούν κατά την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, ότι το άρθρο 118 της ΣΛΕΕ έχει ως στόχο να εξασφαλισθεί η ενιαία προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς της ΕΕ, και ότι το άρθρο 169 ΣΛΕΕ εξασφαλίζει την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών (συμπεριλαμβανομένης της προώθησης του δικαιώματός τους στην ενημέρωση).

2. αναγνωρίζει ότι η προστασία της ευρωπαϊκής πολιτιστικής και κοινωνικής κληρονομιάς εξαρτάται επίσης από την ενίσχυση της βιοτεχνικής και της βιομηχανικής τεχνολογίας που υπάρχουν ιστορικά σε διάφορες περιοχές της ΕΕ, και ότι η ακριβής ενημέρωση σχετικά με τα βιοτεχνικά και βιομηχανικά προϊόντα μπορεί να συμβάλει στην εξασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

3. πιστεύει ότι οι ευρωπαϊκές περιφέρειες είναι εξαιρετικά πλούσιες σε μη γεωργικά προϊόντα βασισμένα σε παραδοσιακή τεχνολογία (συνήθως διατηρείται ακμαία από πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις) και ότι η κατάλληλη αξιοποίηση και προστασία αυτών των προϊόντων μπορεί να συμβάλει στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη της ΕΕ, ιδιαίτερα από οικονομικής και κοινωνικής πλευράς, με την ταυτόχρονη καταστολή των θλιβερών φαινομένων της παραποίησης και της απομίμησης.

4. συμφωνεί ότι είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους κανόνες προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων (ΓΕ) στο πλαίσιο της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (TRIPS), η οποία ισχύει για όλα τα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

5. ζητεί από την Επιτροπή να συμμετέχει ενεργά και να εκφράζει τη γνώμη της κατά τη διαδικασία η οποία εφαρμόζεται μετά την ανάλυση των απαντήσεων που λαμβάνονται στο πλαίσιο της διαβούλευσης, δεδομένου του κεντρικού ρόλου της ΕΠΠ ως θεσμικού εκπροσώπου των τοπικών και περιφερειακών αρχών και δεδομένου ότι οι ΓΕ είναι από τη φύση τους περιφερειακού και τοπικού χαρακτήρα.

Αξιοποιώντας κατά τον βέλτιστο τρόπο τις γεωγραφικές ενδείξεις: τα πιθανά οφέλη από την επέκταση της ενωσιακής προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης σε μη γεωργικά προϊόντα

6. υπογραμμίζει ότι το Δικαστήριο της ΕΕ έχει αποφανθεί ότι οι ΓΕ συνιστούν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας⁽¹⁾ και ότι το σύστημα προστασίας των ΓΕ είναι αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ. Συνεπώς, θεωρεί απαραίτητη την εναρμόνιση σε ένα ενιαίο ευρωπαϊκό καθεστώς των ανομοιόμορφων καθεστώτων που υπάρχουν σήμερα σε ορισμένα κράτη μέλη⁽²⁾.

⁽¹⁾ Βλ. την υπόθεση C-3/91, Turrón de Jijona (σημείο 37), ή την υπόθεση C-108/01, Prosciutto di Parma (σημείο 64).

⁽²⁾ Βέλγιο (μόνο η περιοχή της Βαλλονίας), Βουλγαρία, Κροατία, Εσθονία, Γαλλία, Γερμανία, Λεττονία, Πολωνία, Πορτογαλία, Τσεχία, Ρουμανία, Σλοβακία, Ισπανία (μόνο η περιοχή της Μούρθια) και Ουγγαρία.

7. υπενθυμίζει ότι η εμπειρία με τις υφιστάμενες ΓΕ για τα γεωργικά προϊόντα πρέπει σαφώς να ληφθεί υπόψη στη συζήτηση σχετικά με την πιθανή επέκταση των εν λόγω ενδείξεων στα μη γεωργικά προϊόντα·

8. πιστεύει ότι μια ενισχυμένη και εναρμονισμένη προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων για τα μη γεωργικά προϊόντα θα συμβάλει στην ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς, χάρη σε διάφορα άμεσα οφέλη (αύξηση της δυνατότητας πρόσβασης σε κονδύλια προώθησης και διατήρηση της απασχόλησης σε οικονομικά ευάλωτες περιοχές) και έμμεσα οφέλη (όπως η πιθανή ώθηση στον τουρισμό) που έχουν ήδη προσδιοριστεί στην Πράσινη Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·

9. θεωρεί ότι η επέκταση της προστασίας των ΓΕ σε μη γεωργικά προϊόντα περιλαμβάνει πιθανά οφέλη για τους καταναλωτές, οι οποίοι θα έχουν ένα επιπλέον εργαλείο για να προβαίνουν σε συνειδητές επιλογές κατανάλωσης (παρά τη μεγάλη προσφορά προϊόντων στην αγορά) και να μπορούν να ελέγχουν καλύτερα την αυθεντικότητα, την προέλευση και την ποιότητα των προϊόντων·

10. επισημαίνει ότι ένα εναρμονισμένο σύστημα προστασίας των ΓΕ για μη γεωργικά προϊόντα θα έχει πλεονεκτήματα και για τις σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών. Πράγματι, μια ενιαία θέση θα ενισχύσει την ΕΕ στις διαπραγματεύσεις εμπορικών συμφωνιών ή σε δράσεις προστασίας των προϊόντων της στις αγορές του εξωτερικού·

11. συμφωνεί με την ιδέα ότι η προστασία των ΓΕ για μη γεωργικά προϊόντα μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση της πολιτιστικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς των ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών παραδόσεων, και προτείνει τη δυνατότητα ενσωμάτωσης στοιχείων της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σε ενδεχόμενους κανονισμούς παραγωγής, έτσι ώστε να ενισχυθεί η ικανότητα των προϊόντων αυτών να δημιουργούν εταιρικό κεφάλαιο στους τομείς της παραγωγής.

Πιθανές μορφές προστασίας των ΓΕ σε ενωσιακό επίπεδο

12. ελπίζει ότι θα διαμορφωθεί ένα σύστημα προστασίας των ΓΕ για μη γεωργικά προϊόντα που θα είναι απλούστερο από το υφιστάμενο για τα γεωργικά προϊόντα, το οποίο, λόγω των διαδοχικών διευρύνσεων της προστασίας, περιλαμβάνει σήμερα μεγάλο αριθμό τυπολογιών ΓΕ που ενίοτε προκαλούν σύγχυση στον καταναλωτή·

13. εύχεται οι ετικέτες των μη γεωργικών ΓΕ να είναι απλές και εύκολα αναγνωρίσιμες, και να μπορούν να τοποθετούνται στα προϊόντα στη γλώσσα προέλευσης των προϊόντων ή/και στα αγγλικά·

14. πιστεύει ότι, όπως συνέβη και με τις γεωργικές ΓΕ, ένα νέο σύστημα προστασίας των μη γεωργικών ΓΕ θα πρέπει να καθιστά δυνατή την προστασία των μη γεωγραφικών ονομασιών που συνδέονται σαφώς με έναν συγκεκριμένο τόπο, τηρώντας τις εξαιρέσεις από την προστασία που ήδη προβλέπονται στη συμφωνία TRIPS·

15. επισημαίνει ότι μια εγκάρσια προσέγγιση για την προστασία των μη γεωργικών ΓΕ θα είναι πολύ προτιμότερη από μια τομεακή προσέγγιση, εφόσον η διαχείριση μιας δέσμης κοινών κανόνων για όλα τα είδη των προϊόντων θα είναι βεβαίως πιο εύκολη για τις επιχειρήσεις και τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές·

16. υπογραμμίζει ότι για τις ΓΕ των μη γεωργικών προϊόντων ενδείκνυται να προβλεφθούν δύο (και όχι παραπάνω) διακριτά επίπεδα δεσμού με την περιοχή, που να αντιστοιχούν στη σημερινή διαφοροποίηση μεταξύ ΠΟΠ (ισχυρότερος δεσμός) και ΠΓΕ (ασθενέστερος δεσμός) όσον αφορά τις ΓΕ των γεωργικών προϊόντων·

17. ελπίζει ότι οι ενδεχόμενοι κανονισμοί παραγωγής (ζωτικής σημασίας για την καταχώριση μιας ΓΕ) θα περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τις χρησιμοποιούμενες πρώτες ύλες, μια περιγραφή της διαδικασίας παραγωγής, απόδειξη της σύνδεσης του προϊόντος με την περιοχή και πιθανά στοιχεία της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ως εγγύηση για την ίδια την περιοχή)·

18. επισημαίνει ότι τα κριτήρια στα οποία θα κληθούν να συμμορφωθούν οι παραγωγοί προκειμένου να αποκτήσουν το καθεστώς της ΓΕ δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τυχόν καινοτομίες προϊόντων ή τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της παραγωγικής διαδικασίας·

19. υπενθυμίζει ότι ένας από τους στόχους των ΓΕ είναι και η εγγύηση της ποιότητας για τους καταναλωτές, και, ως εκ τούτου, εφόσον αποκλείεται το ενδεχόμενο ορισμού μιας ενιαίας ποιοτικής βάσης, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στην επαλήθευση της τήρησης των προδιαγραφών παραγωγής καθ' όλη τη διάρκεια της προστασίας· οι εν λόγω δράσεις επαλήθευσης θα μπορούσαν να υλοποιούνται από περιφερειακές δημόσιες αρχές (ή από συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, όπως, για παράδειγμα, ορισμένα εμπορικά επιμελητήρια).

Ενίσχυση της προστασίας

20. πιστεύει ότι η δημιουργία ενός ενιαίου συστήματος προστασίας των μη γεωργικών ΓΕ σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι προτιμότερη από την εναρμόνιση των επιμέρους εθνικών νομοθεσιών, επειδή αυτό θα είναι πιο δίκαιο και θα εξασφαλίσει ένα κοινό χρονοδιάγραμμα σε ολόκληρη την ΕΕ·

21. προτείνει να προβλεφθεί, για τα κράτη μέλη που διαθέτουν ήδη ένα σύστημα προστασίας των μη γεωργικών ΓΕ, ένα σύντομο χρονικό διάστημα εφαρμογής μεταβατικών διατάξεων που να βασίζεται στη συνύπαρξη των δύο συστημάτων (για παράδειγμα μέχρι το 2020) και στη συνέχεια να υπάρξει οριστική μετάβαση σε ένα ενιαίο μηχανισμό της ΕΕ·

22. πιστεύει ότι η διαδικασία καταχώρισης των μη γεωργικών ΓΕ πρέπει να είναι υποχρεωτική και ότι αυτή η διαδικασία θα πρέπει να βασίζεται σε ένα σύστημα δύο φάσεων (όπως είναι σήμερα για τις γεωργικές ΓΕ) που να περιλαμβάνει το περιφερειακό επίπεδο όσον αφορά την επαλήθευση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και το ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά την επαλήθευση των κοινών κριτηρίων σε όλη την ΕΕ·

23. επισημαίνει ότι στη διαδικασία εγγραφής στο μητρώο των ΓΕ πρέπει να προβλέπονται σαφείς και κατοχυρωμένες από τον νόμο μέγιστες προθεσμίες, ούτως ώστε να αποφεύγεται η επιβράδυνση της διαδικασίας εκ μέρους αναποτελεσματικών δημόσιων διοικήσεων, πράγμα που θα ζημίωνε τους παραγωγούς·

24. πιστεύει ότι οι παραγωγοί, οι ενώσεις τους και τα εμπορικά επιμελητήριά τους θα πρέπει να είναι οι βασικοί φορείς που δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση καταχώρισης ΓΕ για μη γεωργικά προϊόντα, αλλά καλό θα είναι να προβλεφθεί ότι, σε ειδικές και καλά αιτιολογημένες περιπτώσεις, ακόμα και ένας μεμονωμένος παραγωγός, μια τοπική ή περιφερειακή αρχή ή μια ένωση καταναλωτών να μπορούν να υποβάλουν αίτηση καταχώρισης. Οι ίδιες κατηγορίες που έχουν δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση καταχώρισης θα πρέπει να έχουν και το δικαίωμα να κινήσουν ενδεχόμενη διαδικασία ένστασης·

25. επισημαίνει ότι, με δεδομένη τη σημερινή εστίαση της προσοχής στους δημόσιους προϋπολογισμούς, θα μπορούσε να ζητηθεί η συνεισφορά των παραγωγών για την απόκτηση του καθεστώτος της ΓΕ, αρκεί να είναι μια εφάπαξ συνεισφορά, να είναι δίκαιη σε σχέση με τα συνεπαγόμενα έξοδα και να εφαρμόζεται ισότιμα σε ολόκληρη την ΕΕ·

Έκταση της προστασίας

26. ελπίζει το επίπεδο της προστασίας που παρέχεται σε μη γεωργικές ΓΕ να είναι το ίδιο με εκείνο που προβλέπεται στο άρθρο 23 της συμφωνίας TRIPS για τα κρασιά και τα οινοπνευματώδη ποτά, και να προστατεύει με δίκαιο τρόπο τα δικαιώματα των παραγωγών·

27. προτείνει το σύστημα ελέγχου της τήρησης των δικαιωμάτων όσον αφορά τις ΓΕ μη γεωργικών προϊόντων να είναι δημόσιο ή μικτό δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, αλλά και στις δύο περιπτώσεις να αξιοποιείται η αρμοδιότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών λόγω της άμεσης επαφής τους με την περιοχή·

28. κατανοεί ότι η ενδεχόμενη επιτυχία του συστήματος των ΓΕ για μη γεωργικά προϊόντα μπορεί, σε ορισμένο βαθμό, να αυξήσει τον κίνδυνο παραποίησης ή απομίμησης από ανταγωνιστές παραγωγούς. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να προβλεφθούν ταχείες διαδικασίες διασφάλισης που να μπορούν γρήγορα να εντοπίζουν και να εξαλείφουν παραποιημένα προϊόντα ή απομιμήσεις·

29. θεωρεί ότι η προστασία των μη γεωργικών ΓΕ πρέπει να είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας, αλλά θα πρέπει ακόμα να προβλέπεται η δυνατότητα άρσης της προστασίας με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τις ΓΕ των γεωργικών προϊόντων·

30. πιστεύει ότι οι πιθανές διαφορές μεταξύ των μη γεωργικών ΓΕ και των εμπορικών σημάτων πρέπει να ρυθμίζονται με τον ίδιο τρόπο που ρυθμίζονται οι διαφορές για γεωργικές ΓΕ·

31. υπογραμμίζει, τέλος, ότι δεδομένης της ιδιαίτερης αρμοδιότητάς της στον χειρισμό θεμάτων περιφερειακής και τοπικής πολιτικής, η γνωμοδότησή της θα πρέπει να θωρακίσει και να αναδείξει τη σύσταση περί δημιουργίας ενός συστήματος προστασίας των μη γεωργικών ΓΕ στην ΕΕ και, για τον λόγο αυτό, ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβεί στην υποβολή σχετικής νομοθετικής πρότασης.

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020

(2015/C 140/04)

Εισηγητής:	ο κ. Mauro D'ATTIS (IT/EPP), μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου του Brindisi
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020 COM(2014) 332 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές παρατηρήσεις

1. χαιρετίζει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να θεσπίσει με την ανακοίνωσή της ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020, που να συμφωνεί με τους σχετικούς με την απασχόληση στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», μέσω της προώθησης υψηλών προτύπων για τις συνθήκες εργασίας τόσο εντός της ΕΕ όσο και σε διεθνές επίπεδο, διερωτάται όμως γιατί η Επιτροπή δεν προβλέπει ειδική νομοθετική δράση στο εν λόγω στρατηγικό πλαίσιο, ιδίως όσον αφορά τις μυοσκελετικές παθήσεις (ΜΣΠ) και τους καρκινογόνους παράγοντες·
2. υποστηρίζει, εν προκειμένω, την έκκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή:
 - να αναπτύξει, να εφαρμόσει και να υποστηρίξει ένα μοντέλο ελέγχου και καταγραφής αμιάντου, σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 2009/148/ΕΚ·
 - να διενεργήσει αξιολόγηση αντικτύπου και ανάλυση κόστους/οφέλους σχετικά με τη δυνατότητα θέσπισης σχεδίων δράσης για την ασφαλή απομάκρυνση του αμιάντου από τα δημόσια κτίρια και,
 - να παράσχει πληροφορίες και κατευθυντήριες γραμμές ώστε να ενθαρρύνει τους ιδιώτες ιδιοκτήτες να ελέγξουν αποτελεσματικά τις κατοικίες τους για υλικά που περιέχουν αμιάντο και να προβούν σε αξιολόγηση των κινδύνων·
3. επισημαίνει την αντίφαση στην οποία υποπίπτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθώντας, από τη μια πλευρά, τη θέσπιση στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020 και εξαγγέλλοντας, από την άλλη πλευρά, στο πρόγραμμα εργασίας της για το 2015 την ενδεχόμενη απόσυρση της πρότασης οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων·
4. αναγνωρίζει τη σημασία του συντονισμού, σε επίπεδο ΕΕ, των μέτρων για την αντιμετώπιση των κινδύνων που σχετίζονται με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία (ΥΑΕ) και για τη διαρκή και προοδευτική βελτίωση των συνθηκών εργασίας·
5. σημειώνει ότι, στην πλειονότητά τους, οι πρωτοβουλίες που προβλέπονταν από τη στρατηγική της ΕΕ για την περίοδο 2007-2012 έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή γνωρίζοντας ότι δεν υπήρξε καθορισμός δεσμευτικών και μετρήσιμων στόχων βάσει ενός χρονοδιαγράμματος·
6. εξάγει τον ζωτικό και αξιοσημείωτο ρόλο που οφείλουν να διαδραματίσουν οι εκπρόσωποι των εργοδοτών και των εργαζομένων κατά τη διαμόρφωση των πολιτικών για την υγεία και την ασφάλεια σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει τον κοινωνικό διάλογο στο πλαίσιο των διαδικασιών λήψης των αποφάσεών της·

7. επιδοκιμάζει την επιλογή της Επιτροπής να προσδιορίσει τρεις βασικές προκλήσεις στο νέο στρατηγικό πλαίσιο οι οποίες είναι: i) η συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία· ii) η βελτίωση της πρόληψης των ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των νέων και αναδυόμενων κινδύνων· iii) η απάντηση στη δημογραφική εξέλιξη·
8. συμφωνεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι η οικονομική κρίση δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως πρόσχημα για την υπονόμευση των πολιτικών πρόληψης και τονίζει τη σημασία της ΥΑΕ ως θεμελιώδους δικαιώματος των εργαζομένων ⁽¹⁾·
9. εκφράζει τη λύπη της για την περιορισμένη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών (ΤΠΑ) στη στρατηγική της Επιτροπής. Η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει την επίσημη συμμετοχή τους στην ανάληψη των σχετικών προβλεπόμενων υποχρεώσεων, αναγνωρίζοντας — μεταξύ άλλων, και λόγω της ιδιότητάς τους ως σημαντικών εργοδοτών— ότι αποτελούν βασικούς θεσμικούς φορείς·
10. τονίζει ότι, λόγω των εταιρικών σχέσεων και των δεσμών τους με τοπικές επιχειρήσεις, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο όσον αφορά την ενοποίηση των κανονιστικών διατάξεων, την καλλιέργεια ενός «πνεύματος πρόληψης» και ορθής εφαρμογής των προτύπων πρόληψης, την υποστήριξη των δράσεων εκπροσώπησης και συλλογικής πρόαψης της ασφάλειας.

Όσον αφορά τους επτά βασικούς στρατηγικούς στόχους που υποδεικνύονται από την Επιτροπή

A. Περαιτέρω παγίωση των εθνικών στρατηγικών

11. συνιστά τη συγκρότηση μιας κεντρικής ευρωπαϊκής συντονιστικής επιτροπής επιφορτισμένης με καθήκοντα σχεδιασμού, συντονισμού και ανάπτυξης, στον τομέα της ΥΑΕ (η οποία να συντονίζεται κατά προτίμηση από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία/EU-OSHA) με πρόσθετο σκοπό την αποτελεσματικότερη ανάληψη προορατικού ρόλου αναφοράς, καθοδήγησης και εποπτείας κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ από τα κράτη μέλη. Αυτή η συντονιστική επιτροπή θα πρέπει:
- να διαθέτει ένα οργανωτικό πρότυπο δικτύωσης, ικανό να συντονίζει και να δημιουργεί συνέργειες μεταξύ των διαφόρων αρμοδιοτήτων που είναι επί του παρόντος επιμερισμένες μεταξύ πολυάριθμων ευρωπαϊκών οργανισμών (και ειδικότερα EU-OSHA)· και του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας — EUROFOUND) και εθνικών, περιφερειακών και τοπικών οργάνων, των οποίων οι επιχειρησιακές αποστολές και λειτουργίες είναι σημαντικό να επαναπροσδιοριστούν, λόγω των ριζικών αλλαγών που επήλθαν κατά την τελευταία δεκαετία·
 - να λειτουργεί επίσης, σε συνεργασία και με εκπροσώπηση των κοινωνικών εταίρων σε επίπεδο ΕΕ, ως μόνιμο φόρουμ συνεννόησης και ανάπτυξης για τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης και σφαιρικής εικόνας στον τομέα της ΥΑΕ·
 - για λόγους εξοικονόμησης οικονομικών πόρων όσον αφορά το ισχύον ευρωπαϊκό πλαίσιο επανεξέτασης των δαπανών, να χρησιμοποιεί αποκλειστικά προσωπικό, εγκαταστάσεις και λοιπές βασικές υποδομές που χρησιμοποιούνται ήδη στο δίκτυο των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατικών αρχών που δραστηριοποιούνται στην ΥΑΕ·
12. θεωρεί ότι απαιτείται η ταχεία αντιμετώπιση του προβλήματος της περιστολής των δικαιωμάτων των εργαζομένων, καθώς και η ανάληψη αποτελεσματικής δράσης προκειμένου να μειωθεί η ανομοιογενής θέσπιση και εφαρμογή κανονιστικών ρυθμίσεων και προτύπων στον τομέα της ΥΑΕ που αποτελούν έναν από τους παράγοντες οι οποίοι μπορούν να οδηγήσουν στην εμφάνιση πρακτικών κοινωνικού ντάμπινγκ και αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των περιφερειών στο εσωτερικό της αγοράς της ΕΕ·
13. επικροτεί τη δράση που προβλέπεται από την Επιτροπή ενόψει της αναθεώρησης των εθνικών στρατηγικών βάσει του νέου πλαισίου, με τη συγκρότηση μιας βάσης δεδομένων η οποία θα περιλαμβάνει όλα τα εθνικά στρατηγικά πλαίσια για την ΥΑΕ σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA). Το έργο αυτό πρέπει να επιτελεσθεί σε στενό διάλογο με τους ευρωπαϊκούς κοινωνικούς εταίρους·
14. είναι πεπεισμένη ότι απαιτείται να προαχθεί η καλλιέργεια ενός «πνεύματος πρόληψης» (με πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της σχολικής εκπαίδευσης, της μαθητείας, της επαγγελματικής και της δια βίου κατάρτισης), καθώς και η διαμόρφωση μιας σοβαρής και σύγχρονης «επιχειρηματικής νοοτροπίας» βασισμένης στην παραδοχή ότι η ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού καθορίζει την ποιότητα των βιομηχανικών διεργασιών και προϊόντων·

⁽¹⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία (2013/2685 (RSP)).

15. θεωρεί ζωτικής σημασίας την κατάρτιση όσον αφορά την πρόληψη εργασιακών κινδύνων, η οποία έχει οφέλη τόσο για τους εργαζομένους όσο και για την ίδια την επιχείρηση·

16. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η ευαισθητοποίηση για την ΥΑΕ ξεκινά από το σχολείο και τάσσεται υπέρ της σύστασης να λαμβάνεται περισσότερο υπόψη στα σχολικά προγράμματα·

17. επικροτεί τη σημασία που αποδίδει η Επιτροπή στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, επισημαίνοντας ιδιαίτερα τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν εν προκειμένω οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές·

18. υποστηρίζει σθεναρά τη χρηματοδότηση δράσεων, αρχής γενομένης από το 2014, και ζητεί να προβλεφθούν ειδικές μορφές στήριξης για σχέδια που υποβάλλονται από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, ειδικότερα δε όσον αφορά αυτές που αντιπροσωπεύουν περιφέρειες όπου η κάλυψη του δημόσιου συστήματος υγείας δεν είναι αποτελεσματική ή αντιμετωπίζουν δημογραφικές προκλήσεις·

B. Διευκόλυνση της συμμόρφωσης με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, ιδίως από τις πολύ μικρές και τις μικρές επιχειρήσεις

19. σύμφωνα με την αρχή της οριζόντιας επικουρικότητας, τάσσεται επίσης υπέρ των δράσεων υποστήριξης τεχνολογικών και οργανωτικών λύσεων που προβλέπονται για επιχειρήσεις, με στόχο την προστασία της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία·

20. συμφωνεί με την Επιτροπή όσον αφορά την ανάγκη παροχής τεχνικής και οικονομικής χρηματοοικονομικής υποστήριξης στο διαδικτυακό διαδραστικό εργαλείο εκτίμησης της επικινδυνότητας (Online Interactive Risk Assessment Tool — OiRA ⁽²⁾) και σε άλλα τεχνικά και επιστημονικά εργαλεία, καθώς και σε εργαλεία ΠΠΕ, στα κράτη μέλη, ιδίως στους τομείς προτεραιότητας και στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις·

21. επικροτεί τη δράση της Επιτροπής για την προώθηση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών, διαδικασίας κατά την οποία οι ΜΜΕ θα έχουν την υποστήριξη μεγαλύτερων επιχειρήσεων στην αλυσίδα ανάδοχος -προμηθευτής-αγοραστής, με σκοπό τη βελτίωση της ΥΑΕ·

22. ζητεί περισσότερο ολοκληρωμένες πολιτικές για τις ΜΜΕ (οικονομικά κίνητρα, βελτίωση της πρόσβασης σε κονδύλια του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ, πρακτικά –και συγχρόνως αυστηρά τεχνικά και επιστημονικά– εργαλεία εκτίμησης κινδύνου, συμπράξεις)·

23. ζητεί την προώθηση πολιτικών με στόχο τη φορολογική απαλλαγή των επενδύσεων κεφαλαίου και των ετήσιων εξόδων συντήρησης για τις επιχειρήσεις που εισάγουν συστήματα και εργαλεία διαχείρισης στον τομέα της ΥΑΕ σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τα πρότυπα των αρμόδιων δημόσιων ρυθμιστικών αρχών·

24. προσβλέπει, ως εκ τούτου, στην εκπόνηση ενός ευρωπαϊκού προγράμματος παροχής επιχειρηματικών κινήτρων για σχέδια που αποσκοπούν στην εισαγωγή και συντήρηση συστημάτων διαχείρισης της ΥΑΕ, χρησιμοποιώντας ταμεία εγγυήσεων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε τραπεζικές πιστώσεις και ενισχύοντας την παροχή τεχνικής βοήθειας στις επιχειρήσεις –και, ιδιαίτερα, στις ΜΜΕ– με την υποστήριξη, μεταξύ άλλων, και του οργανισμού EU-OSHA·

Γ. Καλύτερη επιβολή της νομοθεσίας για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία από τα κράτη μέλη

25. τάσσεται υπέρ των προγραμματικών μέτρων και των συστάσεων του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 14ης Ιανουαρίου 2014, σχετικά με τις αποτελεσματικές επιθεωρήσεις εργασίας ως στρατηγική βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην ΕΕ·

26. επικροτεί την καθοδήγηση και τον συντονισμό των επιθεωρητών εργασίας και του προσωπικού των αρμόδιων για θέματα ασφάλειας και υγείας οργανισμών, εκ μέρους της Επιτροπής Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας (SLIC), παρέχοντάς τους ενδεδειγμένα εργαλεία και επαρκείς πόρους·

27. επισημαίνει την ανάγκη να αναλάβουν οι αρμόδιοι για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία διοικητικοί υπάλληλοι την ευθύνη της συμμόρφωσης με τα ισχύοντα πρότυπα και εξάγει το ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών για τη στήριξη της κατάρτισής τους και συγχρόνως προσβλέπει στον καθορισμό ιδιαίτερων προτύπων επιθεώρησης για τις πολύ μικρές και τις μικρές επιχειρήσεις, προκειμένου να μην επιβαρύνονται με δυσβάσταχτο γραφειοκρατικό και οικονομικό φόρτο·

(²) <https://osha.europa.eu/en/topics/oira>

28. οι δράσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της τήρησης των κανόνων θα πρέπει να βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία της αποτελεσματικότητας, με ιδιαίτερη αναφορά στους παραγωγικούς τομείς στους οποίους υπάρχει πραγματικός κίνδυνος παραβίασης των κανονιστικών ρυθμίσεων σε θέματα υγείας και ασφάλειας και να επικεντρώνονται στην επιβολή των ισχυουσών κανονιστικών ρυθμίσεων που διέπουν την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες, όπως ο αμίαντος, και την εμφάνιση των ασθενειών που είναι συνηθέστερες στον χώρο εργασίας, όπως οι μυοσκελετικές παθήσεις (ΜΣΠ), τα νοσήματα που οφείλονται στο άγχος και άλλες αναπνευστικές παθήσεις, όπως η χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ).

29. επιθυμεί την ενδυνάμωση του ρόλου επιτήρησης της εδαφικής επικράτειας που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, κυρίως με τη σταδιακή ενίσχυση των αρμοδιοτήτων τους, ιδίως όσον αφορά το σύστημα δημοσίων συμβάσεων και υπεργολαβιών που αποτελεί έναν από τους κυριότερους τομείς υπό εποπτεία.

30. προτείνει την ενθάρρυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των περιφερειακών και τοπικών αρχών που δραστηριοποιούνται στον τομέα.

31. συμμερίζεται την ανάγκη αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας τόσο των κυρώσεων και των διοικητικών προστίμων που επιβάλλονται όσο και των μη παραδοσιακών τρόπων ελέγχου, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, την Επιτροπή Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας (SLIC) και τη Συμβουλευτική Επιτροπή για την Υγεία και την Ασφάλεια (ACSH), υπό τον όρο να δοθεί στον δημόσιο τομέα η δυνατότητα συμμετοχής στα όργανα αυτά.

32. θεωρεί επίκαιρη και στρατηγική την επιλογή που συνίσταται στη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την προστασία της υγείας των διακινούμενων εργαζομένων, λόγω της ολοένα και πιο περιορισμένης ικανότητας των κρατών μελών να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης και τις κοινωνικές και δημογραφικές αλλαγές που οφείλονται κυρίως στο φαινόμενο της μετανάστευσης.

Δ. Απλούστευση της ισχύουσας νομοθεσίας

33. χαιρετίζει την ενσωμάτωση της, υπερβολικά επαχθούς για τις ΜΜΕ ⁽³⁾, οδηγίας-πλαίσου 89/391/ΕΟΚ ⁽⁴⁾ στο πρόγραμμα REFIT. Σημειωτέον δε ότι πρόκειται για μία από τις δέκα πιο επαχθείς νομοθετικές πράξεις για τις ΜΜΕ, σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2011.

34. θεωρεί ότι οι μηχανισμοί επιβολής κυρώσεων πρέπει να συνοδεύονται από κανονιστικές ρυθμίσεις ανά στόχους, με σαφείς κανόνες και αποτελεσματικές και ταχείες διαδικασίες, οι οποίες να αναδεικνύουν τον ρόλο των διμερών οργανισμών εκπροσώπησης των κοινωνικών εταίρων οι οποίοι εφόσον συμμετέχουν καταλλήλως —βάσει του ρόλου που τους επιφυλάσσεται— μπορούν να συνεπικουρούν ουσιαστικά τους βάσει της εθνικής νομοθεσίας αρμοδίους στην εφαρμογή των προληπτικών μέτρων.

35. επιδοκιμάζει τη δράση που έχει ως στόχο να καταστεί αναπόσπαστο τμήμα της αξιολόγησης της νομοθεσίας για την ΥΑΕ ο εντοπισμός δυνατοτήτων απλούστευσης της αξιολόγησης των κινδύνων ή/και μείωσης του περιττού διοικητικού φόρτου και της τεκμηρίωσης. Ταυτόχρονα, όμως, πρέπει να διασφαλιστεί ότι δεν θα θιγεί το επίπεδο προστασίας των εργαζομένων.

36. εκτιμά ότι σε ορισμένους κλάδους —και δη στις πολύ μικρές επιχειρήσεις— υπάρχει δυνατότητα να προσδιοριστούν και να προαχθούν μέσα —όπως το OiRA— που διευκολύνουν την ανάλυση κινδύνου. Τα αντικειμενικά κριτήρια και παράμετροι πρέπει να βασίζονται σε μια επακριβή εκτίμηση και διαχείριση κινδύνου, να απλοποιηθούν στο μέτρο του δυνατού και να καθοριστούν κατόπιν διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους θεσμικούς φορείς, με σκοπό την ανάπτυξη απλοποιημένων εργαλείων εκτίμησης και διαχείρισης κινδύνου, επίσης μέσω πιστοποίησης σε εθελοντική βάση.

37. θεωρεί ότι η περίπλοκη και επαχθής εφαρμογή των συστημάτων διαχείρισης της ΥΑΕ, η οποία οφείλεται μεταξύ άλλων και στον γραφειοκρατικό φόρτο, δεν σχετίζεται πάντα με τις ισχύουσες κανονιστικές ρυθμίσεις, αλλά με την τήρηση των διεθνών προτύπων. Αν και αναγνωρίζει τον επαγγελματισμό των ατόμων που συμβάλλουν στην ασφάλεια, θεωρεί ωστόσο ότι το ζήτημα αυτό δεν θα πρέπει να αποτελεί ένα δεύτερο περίπλοκο μέτωπο για τις επιχειρήσεις, ιδίως για τις πιο μικρές. Προς τον σκοπό αυτό, προσβλέπει στη διενέργεια ευρωπαϊκής σύγκρισης της πιστοποίησης της ποιότητας της ΥΑΕ και στη διαμόρφωση ενός εθελοντικού προτύπου της ΕΕ για τον καθορισμό των ελάχιστων προϋποθέσεων βιωσιμότητας.

Ε. Αντιμετώπιση της γήρανσης του εργατικού δυναμικού και των αναδυόμενων νέων κινδύνων

38. είναι πεπεισμένη ότι οι δράσεις για την προστασία της ΥΑΕ θα πρέπει να εμπίπτουν σε μια προληπτική και ολιστική προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη την ισχυρή αλληλεπίδραση μεταξύ παραγωγής, απασχόλησης και περιβάλλοντος και να βασίζονται στα βέλτιστα διαθέσιμα ιατρικά και επιστημονικά αποδεικτικά στοιχεία.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/smes/top10report-final_en.pdf

⁽⁴⁾ COM(2012) 746.

39. εφιστά την προσοχή στις παθήσεις που οφείλονται στον αμίαντο, στις πνευμονοπάθειες, στις δερματοπάθειες, στον καρκίνο, στο άσθμα, στις αποφρακτικές πνευμονοπάθειες, στις ΜΣΠ, στα νοσήματα που οφείλονται στο άγχος, καθώς και σε άλλες χρόνιες παθήσεις, και κρίνει σκόπιμο να προβλεφθούν διεξοδικές εκτιμήσεις των ήδη υφιστάμενων και των νέων κινδύνων που απορρέουν από τις αναδιαρθρώσεις, τις νέες τεχνολογίες, τα νέα υλικά και τα προϊόντα·

40. λόγω της επιστημονικής αβεβαιότητας που υφίσταται σχετικά με τη βιομηχανική εφαρμογή των νέων τεχνολογιών, υλικών και προϊόντων, θεωρεί αναγκαία την υιοθέτηση μιας «προσεγγίσης πρόληψης» ενόψει της διαχείρισης των κινδύνων για την υγεία κατά τη χρήση τους·

41. θεωρεί ότι:

- πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων κατά τις αναδιαρθρώσεις και την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και επαγγελματικών πρακτικών,
- πρέπει να προβλεφθεί μια πλήρης εκτίμηση κινδύνου όσον αφορά τις επιπτώσεις στους εργαζομένους και στην κοινωνία, με γνώμονα και το οικονομικό όφελος και κόστος,
- η αρχή της προφύλαξης θα πρέπει να υπαγορεύεται από την ενδεχόμενη ύπαρξη κινδύνων και να περιλαμβάνει τη δέουσα αξιολόγησή τους έως ότου υπάρξουν στοιχεία που να βασίζονται σε μια πιο στερεή επιστημονική βάση και να είναι τεχνικά επικυρωμένα από την προαναφερθείσα κεντρική ευρωπαϊκή συντονιστική επιτροπή·

42. δίδει έμφαση στον αυξανόμενο αριθμό των εργαζομένων γυναικών και στις διαφορές μεταξύ του επαγγελματικού βίου των γυναικών και των ανδρών (είδος της εργασίας, διαφορετικές συνθήκες έκθεσης σε κίνδυνο) που έχουν αντίκτυπο στην υγεία και στην ασφάλεια·

43. συνιστά τη διαφοροποίηση των μέτρων προστασίας στους χώρους εργασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους, τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες, λαμβάνοντας υπόψη τόσο το είδος της εργασίας όσο και τις υποκειμενικές και τις αντικειμενικές διαφορές ως προς τις συνθήκες έκθεσης σε κίνδυνο·

44. συμμερίζεται την άποψη ότι η πολιτική για την ΥΑΕ μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση των διακρίσεων και στην προαγωγή των ίσων ευκαιριών στις πολιτικές της ΕΕ, με την προώθηση της ορθής εφαρμογής της οδηγίας 2000/78/ΕΚ, η οποία αφορά την προστασία της υγείας και την ασφάλεια στην εργασία, και της οδηγίας 2006/54/ΕΚ, η οποία απαγορεύει τη δυσμενή μεταχείριση των γυναικών στον χώρο εργασίας λόγω εγκυμοσύνης ή μητρότητας ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾·

45. επαναλαμβάνει ότι «η διά βίου μάθηση και ο εθελοντισμός αποτελούν βασικές κινητήριες δυνάμεις για τη διασφάλιση της ενεργού και υγιούς γήρανσης. Η εκπαίδευση των ενηλίκων και ο εθελοντισμός των ηλικιωμένων πρέπει να υποστηρίζονται σε ενωσιακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο, με σκοπό την παράταση του επαγγελματικού βίου, την προώθηση της ενεργού συνταξιοδότησης και την προαγωγή της ανεξάρτητης διαβίωσης» ⁽⁷⁾. Η ΕΕ θα πρέπει ως εκ τούτου να προωθήσει την εκπόνηση ενός εγχειριδίου ορθών ευρωπαϊκών πρακτικών για την ενεργό γήρανση·

46. ως εκ τούτου, είναι της γνώμης ότι με σκοπό την επίλυση του προβλήματος της γήρανσης του εργατικού δυναμικού, χρειάζεται να υπάρξει μέριμνα για την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κρατών μελών και επιχειρήσεων, και να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα κοινωνικής ένταξης·

47. έχει την πεποίθηση ότι «η ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ με σκοπό την υποστήριξη της ενεργού και υγιούς γήρανσης και της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών θα συμβάλει στην ενίσχυση της καινοτομίας και του δυναμικού ανάπτυξης σε όλη την έκταση της ΕΕ, αποφέροντας οικονομικά οφέλη τόσο στους δημόσιους όσο και στους ιδιωτικούς φορείς σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο» ⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ Οδηγία του Συμβουλίου 2000/78/ΕΚ ΕΕ L 303, I 2.12.2000.

⁽⁶⁾ Οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ΕΕ L 204, 26.7.2006, σ. 23.

⁽⁷⁾ CdR 56/2012 fin, Ενεργός γήρανση: Καινοτομία — Έξυπνη υγεία — Καλύτερη ζωή. Εισηγητής: ο κ. Abramavičius (LT/EPP)Arnoldas Abramavičius (LT/EPP).

⁽⁸⁾ CdR 56/2012 fin, Ενεργός γήρανση: Καινοτομία — Έξυπνη υγεία — Καλύτερη ζωή. Εισηγητής: ο κ. Abramavičius (LT/EPP)Arnoldas Abramavičius (LT/EPP).

ΣΤ. Βελτίωση της συλλογής στατιστικών στοιχείων και ανάπτυξη της βάσης πληροφοριών

48. τονίζει ότι η βελτίωση της συλλογής στοιχείων είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της σύγκρισης των επιδόσεων ως προς την ΥΑΕ στην ΕΕ, επισημαίνοντας την ανάγκη συγκριτικής ανάλυσης των στοιχείων, με στόχο τη συνεχή βελτίωση μέσω του προσδιορισμού βέλτιστων πρακτικών από πλευράς διαδικασιών, αντί της απλής κατάταξής τους. Τούτο αποσκοπεί στη διευκόλυνση της ανταλλαγής στοιχείων μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τους πραγματικούς κινδύνους·

49. υποστηρίζει την έκκληση της Επιτροπής για συλλογή και παραγωγή αναλυτικότερων στατιστικών στοιχείων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο όσον αφορά τα ατυχήματα και τις ασθένειες στον χώρο εργασίας, την επαγγελματική έκθεση και τις ασθένειες που συνδέονται με την εργασία·

50. επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο του συστήματος πληροφοριών για την ΥΑΕ, ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων εμφανίζεται εξαιρετικά περιορισμένος, παρότι θα μπορούσαν να έχουν αποτελεσματική συμμετοχή στον σχεδιασμό της δομής του συστήματος, στον πολλαπλασιασμό των στοιχείων, στη διαχείριση της ροής των πληροφοριών, αλλά και στη χρήση τους·

51. τονίζει ότι πιο αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία παρέχουν μια εικόνα των κινδύνων για την υγεία των εργαζομένων και συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση των αιτιών και άρα στην εξαγωγή επιχειρησιακών συμπερασμάτων·

52. ζητεί τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών για την πρόληψη στον χώρο εργασίας (γνώση ίσον πρόληψη), ως ενεργό επιχειρησιακό εργαλείο μέσω του οποίου θα ενσωματώνονται οι διαθέσιμες πληροφορίες στα υφιστάμενα εθνικά συστήματα, καθώς και τη διαμόρφωση ενός προτύπου ανάγνωσης με μια ενιαία βάση δεδομένων·

Ζ. Βελτίωση του συντονισμού των προσπαθειών σε επίπεδο ΕΕ και σε διεθνές επίπεδο

53. υποστηρίζει την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η θέσπιση σαφέστερης νομοθεσίας της ΕΕ στον τομέα της ΥΑΕ θα μπορούσε να συμβάλει στη διαμόρφωση ισότιμων εργασιακών προτύπων σε διεθνές επίπεδο, μέσω διμερών και πολυμερών συμφωνιών με τρίτες χώρες·

54. θεωρεί ότι, στο νέο παγκοσμιοποιημένο διεθνές περιβάλλον, απαιτείται να διασφαλιστεί ότι οι διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες σχετικά με τα πρότυπα στον τομέα της ΥΑΕ θα εγκριθούν και θα εφαρμοστούν στην πράξη από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη, προκειμένου να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και να αποφευχθεί η μετεγκατάσταση επιχειρήσεων σε τρίτες χώρες προς αναζήτηση ελαστικότερων νομικών πλαισίων·

55. υπενθυμίζει στην Επιτροπή να παροτρύνει τα κράτη μέλη να κυρώσουν όλες τις συμβάσεις της ΔΟΕ και άλλες διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες σχετικές με την υγεία και την ασφάλεια και, συγχρόνως, να εξετάζει προσεκτικά τα πρότυπα στον τομέα της ΥΑΕ κατά τη διαπραγμάτευση όλων των εταιρικών σχέσεων σε παγκόσμιο επίπεδο και, ειδικότερα, στο πλαίσιο των τρεχουσών διαπραγματεύσεων για τη Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (ΤΤΙΡ) με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Πράσινο Σχέδιο Δράσης για τις ΜΜΕ και Πρωτοβουλία για την πράσινη απασχόληση

(2015/C 140/05)

Εισηγήτρια:	Η κ. Satu Tietari (FI/ALDE), μέλος του δημοτικού συμβουλίου της Säkylä
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση με θέμα «Πράσινο Σχέδιο Δράσης για τις ΜΜΕ», COM (2014) 440 final και Ανακοίνωση με θέμα «Πρωτοβουλία για την πράσινη απασχόληση», COM (2014) 446 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. Τα τελευταία χρόνια, η έννοια «πράσινος» έχει καταλάβει μια ολοένα και σημαντικότερη θέση στην πολιτική διαδικασία λήψης αποφάσεων, ενώ οι περιβαλλοντικές ανησυχίες έχουν αποκτήσει μεγάλο εύρος και περιεχόμενο. Στη στρατηγική Ευρώπη 2020 επιβεβαιώνεται η σημασία του οικονομικού μοντέλου μετάβασης προς μια πράσινη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και αποδοτικής ως προς τη χρήση των πόρων για την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.
2. Ένα από τα κύρια θέματα αυτών των δύο ανακοινώσεων είναι η έννοια της «**πράσινης οικονομίας**», η οποία καθορίζεται από ένα μοντέλο το οποίο «θα διασφαλίζει την οικονομική μεγέθυνση και την ανάπτυξη, θα προστατεύει την υγεία και την ευημερία του ανθρώπου, θα προσφέρει αξιοπρεπή απασχόληση, θα μειώνει τις ανισότητες, θα επενδύει και θα διατηρεί τη βιοποικιλότητα, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών οικοσυστήματος που αυτή παρέχει, για την εγγενή της αξία και τη σημαντική συμβολή της στην ευημερία των ανθρώπων και στην οικονομική ευμάρεια»⁽¹⁾.
3. Η μετάβαση στην πράσινη οικονομία έχει άμεσο αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα τόσο των ιδιωτικών επιχειρήσεων όσο και του συνόλου της ευρωπαϊκής οικονομίας. Σε ολοένα περισσότερους τομείς αυξάνεται η κατανάλωση, με αποτέλεσμα να προσεγγίζονται τα όρια της φέρουσας ικανότητας του περιβάλλοντος. Η έγκαιρη μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία στην ΕΕ δεν είναι μόνο επιθυμητή, αλλά και απαραίτητη για τη διατήρηση και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ευημερίας το ταχύτερο δυνατό.
4. εκφράζει την υποστήριξη της στις ανακοινώσεις της Επιτροπής για το πράσινο σχέδιο δράσης για τις ΜΜΕ και την πρωτοβουλία για την πράσινη απασχόληση.
5. συμμερίζεται τις απόψεις που εκφράζονται στις δύο ανακοινώσεις της Επιτροπής ότι η επιτυχής μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία είναι ζωτικής σημασίας για την τρέχουσα και τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
6. τονίζει τη σημασία του δημόσιου τομέα, καθώς και των τοπικών και περιφερειακών αρχών όσον αφορά τη διευκόλυνση της μετάβασης προς μια πράσινη οικονομία· η δημόσια διοίκηση οφείλει όχι μόνο να προωθή τη μετάβαση προς μια πράσινη οικονομία, αλλά και να αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση και σημείο αναφοράς κατά την εφαρμογή των έργων, των προγραμμάτων, της νομοθεσίας, καθώς και κατά τη σύναψη συμβάσεων και τη δημιουργία απασχόλησης, ως νέο υπόδειγμα πράσινης οικονομίας.
7. θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να συνεχιστεί η προώθηση της πράσινης ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ με τη βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση, τη διάδοση πληροφοριών, την απλούστευση της νομοθεσίας, τη μείωση του διοικητικού φόρτου και την ενίσχυση της πράσινης επιχειρηματικότητας.
8. υποστηρίζει τον στόχο της πρωτοβουλίας για την πράσινη απασχόληση που έγκειται στη συνέργια πολιτικής για την απασχόληση και περιβαλλοντικής πολιτικής για τη μετάβαση σε μια οικονομία ανταγωνιστική, πράσινη και αποδοτική ως προς την χρήση των πόρων.
9. επισημαίνει ότι το ζήτημα των δεξιοτήτων είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους νέους, οι οποίοι πλήττονται από υψηλό ποσοστό ανεργίας, άνω του 22 %, και οι οποίοι θα πρέπει να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι γενικά για μελλοντικές θέσεις εργασίας και ειδικότερα για πράσινες θέσεις εργασίας.
10. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι πρέπει να επανεξεταστούν και να επικαιροποιηθούν τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και οι απαιτούμενες επαγγελματικές δεξιότητες προκειμένου να διευκολυνθεί η μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία.

⁽¹⁾ Ο ορισμός υπάρχει στην απόφαση αριθ. 1386/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2013 σχετικά με ένα γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2020 «Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας» ΕΕ L 354, 28.12.2013, σ. 171–200.

11. υπενθυμίζει ότι οι επιχειρήσεις διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους: ορισμένες προσφέρουν ήδη πράσινα προϊόντα και υπηρεσίες, αλλά και εκείνες που προσφέρουν πιο παραδοσιακές υπηρεσίες και προϊόντα μπορούν επίσης να αξιοποιήσουν τη χρήση, για παράδειγμα, πιο φιλικών προς το περιβάλλον μορφών ενέργειας και πρώτων υλών.

Βασικοί ορισμοί

12. θεωρεί εξάλλου ότι οι περιβαλλοντικές προκλήσεις πρέπει να θεωρηθούν τόσο ως δυνατότητα όσο και ως απειλή για τις επιμέρους επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους που απασχολούνται σε αυτές, την αγορά εργασίας και την ΕΕ.

13. θεωρεί ότι οι έννοιες αναφοράς, τα στοιχεία και η αρχική κατάσταση της πράσινης οικονομίας θα πρέπει να αποσαφηνιστούν και να καθοριστούν με τρόπο ώστε οι έννοιες και τα στοιχεία να συμφωνούν μεταξύ τους, να είναι συνεπή και αδιαμφισβήτητα.

14. πιστεύει ότι η επιτυχία της μετάβασης σε μια πράσινη οικονομία είναι ζωτικής σημασίας για την τρέχουσα και τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, συνεπώς, έχει καθοριστική σημασία να διασφαλιστεί η συνοχή στη χρήση των όρων.

15. τονίζει την περιφερειακή διάσταση της μετάβασης στην πράσινη οικονομία καθώς και τη κεντρική θέση των τοπικών και περιφερειακών όσον αφορά την εκπαίδευση, τις υποδομές, την υποστήριξη των τοπικών επιχειρήσεων και τη δημιουργία υπηρεσιών ευρέσεως εργασίας. Εφιστά επίσης την προσοχή στις υφιστάμενες πράσινες πρωτοβουλίες τοπικού επιπέδου οι οποίες μπορούν να χρησιμεύσουν ως παράδειγμα για άλλες περιοχές της ΕΕ.

16. επισημαίνει επίσης την ποικιλομορφία των συνθηκών και των προκλήσεων σε τοπικό επίπεδο, και ζητεί να ληφθούν υπόψη οι πολύ διαφορετικές συνθήκες των περιφερειών όσον αφορά τον οικολογικό προσανατολισμό της οικονομίας.

17. τονίζει ότι πέντε είναι τα σημαντικά στοιχεία μιας επιτυχούς πράσινης οικονομίας: 1) η μείωση, δηλαδή η χρήση ενέργειας πρέπει να μειωθεί συνολικά, 2) η χρήση καθαρών πηγών ενέργειας, ώστε να αποτρέπεται η εξάρτηση από το εξωτερικό, να μειωθούν οι εκπομπές και να δημιουργηθεί απασχόληση· 3) η αποτελεσματικότητα, δηλαδή οι πρώτες ύλες και η ενέργεια πρέπει να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικότερα σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας του προϊόντος ή της υπηρεσίας, 4) η δικτύωση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών· η ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των κρατών μελών και των κλάδων δραστηριοτήτων παρέχει τη δυνατότητα αύξησης της προσφοράς πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών και σε αγορές εκτός της ΕΕ, και 5) η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, δηλαδή είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε χρηματοδότηση και η μείωση της γραφειοκρατίας· οι αιτήσεις χρηματοδότησης πρέπει να είναι απλές, κατανοητές και χρήσιμες και σε άλλους επιχειρηματικούς τομείς.

Αποστολή

18. τονίζει ότι στην υφιστάμενη εσωτερική αγορά της ΕΕ υπάρχουν σημαντικές διαφορές αποδοτικότητας των πόρων μεταξύ των διαφόρων τομέων και των κρατών μελών, και επικροτεί τις προσπάθειες αύξησης της αποδοτικότητας των πόρων με την ανταλλαγή των βέλτιστων αλλά και ανεπιτυχών εμπειριών.

19. τονίζει τη σημασία των τοπικών και περιφερειακών αρχών, ειδικότερα των δήμων, στην εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στο προηγούμενο σημείο, λαμβανομένης υπόψη της δυνατότητας χρηματοδότησής τους από το σημερινό πλαίσιο της ΕΕ.

20. εκτιμά ότι η βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα στάδια της αλυσίδας αξίας και, ως εκ τούτου, μπορεί να μειώσει σημαντικά την ανάγκη για πρώτες ύλες· στη δε προσέγγιση της αλυσίδας αξίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι δραστηριότητες τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα.

21. θεωρεί ότι το πράσινο σχέδιο δράσης πρέπει να επικεντρωθεί σε δραστηριότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με σκοπό τον συντονισμό και την ενίσχυση των υφιστάμενων «πράσινων» πρωτοβουλιών για την υποστήριξη των ΜΜΕ σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

22. εφιστά την προσοχή στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στα βιοκαύσιμα τονίζοντας ότι η ΕΕ διαθέτει επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και τεχνολογία και απαιτεί την άρση των εμποδίων για την ανάπτυξη, προκειμένου να δημιουργηθούν πολλές υψηλής ποιότητας πράσινες θέσεις εργασίας και να τονωθεί η έρευνα, η ανάπτυξη και η καινοτομία στον εν λόγω τομέα.

23. υπογραμμίζει τη σημασία του περιβαλλοντικού προτύπου και την αυξανόμενη επικράτηση της σήμανσης προέλευσης της ΕΕ στα κράτη μέλη.

24. επικροτεί τον στόχο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συσταθεί το 2015 ένα ευρωπαϊκό κέντρο αριστείας για την αποτελεσματική χρήση των πόρων που να συνδεθεί με δίκτυο συνεργατών σε όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες, αλλά ζητεί από την Επιτροπή να αποσαφηνίσει, σε σχέση με το κέντρο αυτό, ποιοι θα είναι οι εταίροι και πώς θα επιλεγούν.

25. τονίζει, επίσης, ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία, δεδομένου ότι είναι σε καλύτερη θέση να κατανοήσουν τις τοπικές και περιφερειακές ειδικές συνθήκες και προκλήσεις, και να αξιολογήσουν ποιοι είναι οι σημαντικότεροι τοπικοί φορείς. Στο πλαίσιο αυτό, ενδεικνύεται η ανάληψη χαρτογράφησης που να καθορίζει το συγκεκριμένο δυναμικό κάθε περιοχής για ενίσχυση των τοπικών φορέων στον εντοπισμό συνεργατικών σχηματισμών επενδύσεων, στα μέτρα για την αυτοαπασχόληση και στην καθιέρωση μαθημάτων κατάρτισης και εξειδίκευσης με άξονα τις διάφορες πτυχές της πράσινης οικονομίας·

26. κρίνει ότι είναι απαραίτητο να καθοριστούν στόχοι για έναν περιβαλλοντικά υπεύθυνο σχεδιασμό προϊόντων, ζητά δε από τους οικονομικούς φορείς να επιδείξουν μεγαλύτερη υπευθυνότητα όσον αφορά τον αρτιότερο σχεδιασμό προϊόντων·

Όραμα

27. επισημαίνει ότι οι απαραίτητες ειδικές γνώσεις και δεξιότητες για τον οικολογικό προσανατολισμό της οικονομίας θα πρέπει να είναι προσίτες σε όλους στα διάφορα κράτη μέλη ως προς τα βασικά τους θέματα, καθώς και ότι πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε το επίπεδο εμπειρογνομosύνης είναι επαρκές και σε τοπικό επίπεδο·

28. ενθαρρύνει τις επενδύσεις για την περαιτέρω προώθηση και διάδοση της αρχής της δια βίου μάθησης· βασικός παράγοντας είναι η διαχείριση των νέων πληροφοριών, διότι η πράσινη οικονομία θα απαιτήσει αλλαγές και διαφανή λειτουργία όλων των τμημάτων της διαδικασίας της αλυσίδας αξίας·

29. τονίζει ότι, αυτή τη στιγμή, η εργασία και οι δεξιότητες παρουσιάζουν αναντιστοιχία και η αλλαγή του συστήματος είναι αργή· για παράδειγμα, το σχέδιο ESCO (ευρωπαϊκό σύστημα ταξινόμησης για τις δεξιότητες/ικανότητες, τα προσόντα και τα επαγγέλματα) της Επιτροπής αποτελεί μια καλή προσπάθεια διάθεσης στον εργοδότη κατάλληλου ειδικευμένου εργατικού δυναμικού· για περαιτέρω προτάσεις σχετικά με τον συνδυασμό εργασίας και δεξιοτήτων, η ΕτΠ παραπέμπει στη γνωμοδότησή της με θέμα «Πλαίσιο ποιότητας της ΕΕ για την πρόβλεψη της αλλαγής και την αναδιάρθρωση»⁽²⁾·

30. επισημαίνει ότι η πράσινη οικονομία συνεπάγεται τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία με χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές, η οποία παράγει νέες και καινοτόμες θέσεις εργασίας. Τούτο σημαίνει ότι οι παλιές θέσεις εργασίας θα αντικατασταθούν από νέες και οι περιγραφές καθηκόντων θα επαναπροσδιοριστούν·

31. ζητεί να διευκολυνθεί η ευρύτερη συνεργασία μεταξύ των δημόσιων αρχών, των ΜΜΕ, των ενώσεων και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς η απόκτηση νέων γνώσεων απαιτεί καλύτερη στόχευση και συντονισμό των μέτρων και των χρηματοδοτικών μέσων·

32. τονίζει τη σημασία της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης (ΕΤΑ), ως μέσο ώθησης της εφαρμογής της πράσινης οικονομίας, με την προώθηση μέσω των υφιστάμενων ευρωπαϊκών κονδυλίων της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων, ΜΜΕ και άλλων τοπικών και περιφερειακών οντοτήτων, που συντονίζονται ως βασικά στοιχεία της γνώσης (εκπαίδευση, έρευνα και καινοτομία), σε μορφές όπως οι συνεργατικοί σχηματισμοί ή οι πλατφόρμες Ανοικτής Καινοτομίας για την ανταλλαγή και τη διασταύρωση των γνώσεων·

33. ζητεί οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, που έχουν σημαντική εμπειρία και αρμοδιότητες στον τομέα, να συμμετέχουν πλήρως στα μέτρα συντονισμού. Υπάρχουν ήδη καλά παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο οι περιφερειακές αρχές μέσω σχεδίων συνεργασίας παρέχουν συμβουλές για θέματα ενέργειας σε επιχειρήσεις και ενώσεις, π.χ. διευκρινίσεις για τις ενισχύσεις και τις δυνατότητες χρηματοδότησης, διατυπώνουν συγκεκριμένες συστάσεις για δράση, προβαίνουν σε χαρτογράφηση των φορέων παροχής εξοπλισμού και υπηρεσιών και παρέχουν βοήθεια για την κατάρτιση της υποβολής προσφορών.

Στρατηγική

34. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και οι απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες πρέπει να εξεταστούν και να αναθεωρηθούν σε στενή συνεργασία με κράτη μέλη καθώς και με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, προκειμένου να ληφθεί υπόψη και να διευκολυνθεί η μετάβαση στην πράσινη οικονομία και προτείνει όλα τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης να περιλαμβάνουν τουλάχιστον μια ενότητα για το θέμα αυτό. Πέραν τούτου, πρέπει να εξεταστεί ο τρόπος παρακολούθησης του αντίκτυπου της εκπαίδευσης, εφόσον απαιτείται μακροχρόνια παρακολούθηση τόσο στο υψηλότερο όσο και στο χαμηλότερο επίπεδο·

35. εκφράζει την ανησυχία της σχετικά με την επάρκεια, την προβλεψιμότητα και το επίπεδο της εκπαίδευσης που αφορά την πράσινη οικονομία και τις πράσινες δεξιότητες στα διάφορα κράτη μέλη. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να προβλέπεται στα κράτη μέλη η θέσπιση μαθημάτων εκπαίδευσης τα οποία να καλύπτουν τόσο την περιβαλλοντική και νομική τεχνογνωσία όσο και την επιχειρηματική. Θα πρέπει επίσης να υπάρξει μέριμνα ώστε οι δεξιότητες και οι γνώσεις των υπαλλήλων να μην παρουσιάζουν ελλείψεις·

⁽²⁾ (CDR 1319/2014).

36. τονίζει ότι οι νέες δεξιότητες είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τους νέους, οι οποίοι θα πρέπει να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι για τις θέσεις εργασίας του αύριο, ειδικότερα δε για τις πράσινες θέσεις εργασίας·
37. τονίζει ότι απαιτείται ευρύτερη προοπτική και συνεκτίμηση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων, προκειμένου η περιβαλλοντική τεχνολογία να μπορεί να συνδυαστεί με σταθερή επιχειρηματική τεχνολογία. Ένας φιλικός προς το περιβάλλον και την επιχειρηματικότητα τρόπος σκέψης θα πρέπει να ξεκινά από τα χαμηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης, καθώς τα νέα επαγγέλματα απαιτούν φυσικές επιστήμες, αλλά και τεχνικές και μαθηματικές δεξιότητες. Η ευαισθητοποίηση αυτή θα πρέπει να κατέχει εξέχουσα θέση στα εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες·
38. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι λίγες ευρωπαϊκές ΜΜΕ γνωρίζουν ότι υπάρχει πιθανότητα πιο αποδοτικής χρήσης των πόρων ή τα συγκεκριμένα οικονομικά πλεονεκτήματα που μπορεί να προσφέρει η αξιοποίηση της γνώσης αυτής·
39. προτείνει οι εθνικές και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι οποίες έχουν φορολογικές αρμοδιότητες, να θεσπίσουν μηχανισμούς θετικής διάκρισης υπέρ των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν τις αρχές της εταιρικής ευθύνης και τις έννοιες της πράσινης οικονομίας οι οποίοι να προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη μείωση των φόρων και δασμών με τη χρήση των δημόσιων συμβάσεων και τη χορήγηση φορολογικών ελαφρύνσεων·
40. ζητεί πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες κατάρτισης και χρηματοδότησης που θα προβλεφθούν για μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε διάφορους τομείς, δεδομένου ότι ενδέχεται να μην γνωρίζουν αναγκαστικά τις απαιτήσεις εκπαίδευσης της πράσινης οικονομίας·
41. ζητεί να δοθούν κίνητρα για να τεθεί σε εφαρμογή η ολοκλήρωση των δεξιοτήτων, δεδομένου ότι είναι απαραίτητες για την απόκτηση νέων πληροφοριών και τεχνολογίας. Πρέπει να γίνει κατανοητό πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν περαιτέρω όλα τα ανακυκλώσιμα υλικά και να μετατραπούν σε νέα και καινοτόμα υλικά, καθώς και ποιοι είναι οι κανόνες και οι απαιτήσεις διαχείρισής τους·
42. σημειώνει ότι σε περίοδο πέντε ετών το κόστος των πρώτων υλών έχει αυξηθεί κατά 75 % στις ΜΜΕ της ΕΕ, και ότι απαιτούνται άμεσα μέτρα δοκιμής νέων μεθόδων και συστηματικής διάδοσής τους προκειμένου να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων·
43. προτείνει οι διάφοροι τομείς να μελετήσουν περαιτέρω τις δυνατότητες βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ τους, καθώς και τις ευκαιρίες αξιοποίησης της εμπειρογνομosύνης, των προϊόντων ή των συστατικών τους. Αυτό θα παρέχει επιχειρηματικές ευκαιρίες κυρίως στις μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες θα μπορούσαν μέσω της δικτύωσης να σχηματίσουν μεγαλύτερες συμπράξεις. Θα πρέπει να συγκεντρωθούν παραδείγματα και οι βέλτιστες πρακτικές να διαδίδονται ευρέως στα κράτη μέλη·
44. συνιστά να εξεταστούν όλες οι δυνατότητες που θα βοηθήσουν τις ΜΜΕ να επαναφέρουν τις χρησιμοποιημένες και πλεονάζουσες πρώτες ύλες στις δικές τους αλυσίδες παραγωγής και αξίας, ή ακόμη να τις διοχετεύσουν στην παραγωγή άλλης επιχείρησης. Παράδειγμα αποτελεί η λύση της ενέργειας κλειστής κυκλοφορίας προσαρμοσμένης στις τοπικές συνθήκες, όπου τα απόβλητα, η ενέργεια από απόβλητα, η θερμότητα, τα θρεπτικά συστατικά και το CO₂ αξιοποιούνται και ανακυκλώνονται για την παραγωγή ενέργειας και τροφίμων·
45. επισημαίνει την ανάγκη ενθάρρυνσης της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων του κλάδου των βιολογικών τροφίμων και άλλων εν δυνάμει συνδεδεμένων κλάδων: γαστρονομία, εστίαση, αγροτουρισμός, φυσιολατρικός τουρισμός, κατασκευή βιώσιμων και/ή βιοτεχνικών ειδών συσκευασίας, βιώσιμες κατασκευές, βιοτεχνία τροφίμων κ.λπ·
46. συνιστά να πραγματοποιηθούν εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την αειφόρο ανάπτυξη που να απευθύνονται στους πολίτες της ΕΕ και στις οποίες να επισημαίνονται οι δυνατότητες του καθενός να επηρεάσει προσωπικά την ποσότητα των αποβλήτων και την επεξεργασία τους·
47. υπενθυμίζει ότι οι δήμοι διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων μείωσης των εκπομπών της ΕΕ. Ένα καλό παράδειγμα είναι το σχέδιο «Προς ένα ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα στην πόλη», στόχος του οποίου είναι να δεσμευτούν οι τοπικοί φορείς —ο δήμος, οι κάτοικοι και οι επιχειρήσεις— για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Στο σχέδιο αναζητούνται νέες και καινοτόμες προσεγγίσεις που να στηρίζουν την απασχόληση στην περιοχή με βάση τη βιώσιμη χρήση των τοπικών φυσικών πόρων και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης·

48. υποστηρίζει την ανάπτυξη προσεγγίσεων της οικονομίας κοινών χρήσεων και της οικονομίας των υπηρεσιών, όπου οι καταναλωτές, αντί της παραδοσιακής ιδιοκτησίας, να έχουν δυνατότητα αγοράς των προϊόντων ως υπηρεσία και να τα επιστρέφουν στο τέλος της ζωής τους στον παραγωγό για επαναχρησιμοποίηση·
49. προτείνει να αναπτυχθούν καλύτερες μέθοδοι υπολογισμού που να παρέχουν περισσότερο αξιόπιστα στοιχεία όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας·
50. κατανοεί ότι η δημιουργία φιλικών προς το περιβάλλον και εμπορικά επιτυχημένων προϊόντων θα απαιτήσει σημαντικές οικονομικές επενδύσεις τόσο στην ανάπτυξη προϊόντων και τη διάθεση στην αγορά όσο και στην καταγραφή προϊόντων και υπηρεσιών που παράγονται από την ανάπτυξη του προϊόντος. Η νομοθεσία θα πρέπει στο μέλλον να παρέχει ευκαιρίες ταχείας ανάπτυξης νέων καινοτομιών και όχι να αποτελεί εμπόδιο σε αυτές ή να τις περιορίζει·
51. προτείνει να προωθηθεί η χρήση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, ειδικότερα δε του ευρωπαϊκού συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS), με στόχο να ενσωματωθεί το πνεύμα της οικολογίας στη λήψη αποφάσεων των επιχειρήσεων, γεγονός που θα βελτιώσει την αποδοτικότητα της λειτουργίας τους και την ενημέρωση του κοινού σχετικά με την περιβαλλοντική συμπεριφορά·

Συνέπειες

52. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να μειώσουν το κόστος εργασίας με τη χρήση εσόδων από δημοπρασίες στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ, τονίζει όμως ότι το σύστημα αυτό, με τη σημερινή του μορφή, δεν είναι πλήρως αποτελεσματικό·
53. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η πρωτοβουλία επικεντρώνεται στην προώθηση της επιχειρηματικότητας και επαναλαμβάνει την άποψή της ότι η Ευρώπη θα πρέπει να παρουσιάσει στους νέους την επιχειρηματικότητα ως μια πιθανή και πολλά υποσχόμενη μελλοντική επαγγελματική εξέλιξη·
54. θεωρεί ότι, παράλληλα με την πράσινη οικονομία, η κοινωνική επιχειρηματικότητα μπορεί να θεωρηθεί ως μια πολύτιμη εναλλακτική λύση των παραδοσιακών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τόσο κερδοσκοπικού όσο και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα· χαιρετίζει επίσης, στο πλαίσιο αυτό, τη βούληση της Επιτροπής να διευκολυνθεί η πρόσβαση των κοινωνικών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση·
55. θεωρεί ότι, με την καινοτομία και τον επανασχεδιασμό των προϊόντων τους, της παραγωγής και των επιχειρηματικών τους μοντέλων, οι επιχειρήσεις μπορούν να μειώσουν τη χρήση ακριβών πρώτων υλών και συνεπώς την ποσότητα αποβλήτων·
56. πιστεύει ότι η εισαγωγή ενός ενιαίου ευρωπαϊκού συστήματος πιστοποίησης πράσινης οικονομίας θα είναι ιδιαίτερα θετική για τις επιχειρήσεις και μακροπρόθεσμα θα εξασφαλίζει τη δυνατότητα πρόβλεψης και την ασφάλεια δικαίου, εφόσον θα διευθετούνται εκ των προτέρων οι διαφορές που θα προκύπτουν από διαφορετικές νομικές ερμηνείες·
57. επισημαίνει ότι οι πρώτες ύλες, το νερό και η ενέργεια αντιπροσωπεύουν το 50 % του συνολικού κόστους παραγωγής των επιχειρήσεων⁽³⁾. Η μείωση του υπερβολικού αντίκτυπου στο κόστος των επιχειρήσεων, μέσω της αναθεώρησης του συστήματος παραγωγής, μεταφοράς και διανομής της ίδιας της ενέργειας, καθώς και η αποδοτική χρήση των πόρων και της ενέργειας μπορεί να αποφέρουν πολύ σημαντικές οικονομίες. Τούτο είναι ακόμη πιο σημαντικό λόγω της αύξησης του κόστους της ενέργειας και πολλών πρώτων υλών κατά τα τελευταία χρόνια·
58. συνιστά οι τοπικοί και περιφερειακοί φορείς να αξιοποιούν το δυναμικό και τις ευκαιρίες που παρέχουν οι ευρωπαϊκές πηγές χρηματοδότησης, κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 προκειμένου να στηρίξουν τον οικολογικό προσανατολισμό των ΜΜΕ, όπως για παράδειγμα το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ, το ΕΓΤΑΑ, το πρόγραμμα Life, ο μηχανισμός χρηματοδότησης φυσικού κεφαλαίου, το μέσο ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση, τα προγράμματα COSME και Ορίζοντας 2020·
59. προτείνει την επιβολή περιβαλλοντικών τελών και φόρων, ως μέσων για την προώθηση της περιβαλλοντικής συνυπευθυνότητας, καθώς, σύμφωνα με την Επιτροπή, η περιβαλλοντική φορολογία είναι λιγότερο επιζήμια για την ανάπτυξη και θα έχει ως αποτέλεσμα τόσο τη βελτίωση της περιβαλλοντικής απόδοσης όσο και την αύξηση της απασχόλησης. Τα κράτη μέλη που έχουν δοκιμάσει την περιβαλλοντική φορολογία θα μπορούσαν να διαδώσουν ευρύτερα τις εμπειρίες τους, και άλλα κράτη μέλη να τα ακολουθήσουν·

⁽³⁾ Europe INNOVA (2012) *Guide to resource efficiency in manufacturing: Experiences from improving resource efficiency in manufacturing companies*, (Οδηγός για την αποδοτική χρήση των πόρων στον τομέα της μεταποίησης: Εμπειρίες από τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων σε επιχειρήσεις μεταποίησης) σ. 6. Διατίθεται εδώ.

60. υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει σχετικούς δείκτες και εργαλεία προκειμένου να υπάρχει πλήρης ενημέρωση της ΕΕ, των εθνικών και περιφερειακών αγορών εργασίας. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να κάνουν χρήση των εναρμονισμένων στοιχείων της ΕΕ κατά την εφαρμογή και τη μεταφορά δεδομένων·
61. επαναλαμβάνει την παρατήρησή της ότι ένα φιλικό προς τις επιχειρήσεις περιβάλλον απαιτεί από τις δημόσιες αρχές να επενδύσουν σε υποδομές υψηλής ποιότητας στους τομείς των μεταφορών και της ψηφιακής τεχνολογίας, μεταξύ άλλων, και ότι για την επίτευξη τούτου θα χρειαστεί η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
62. κατανοεί ότι, επειδή οι ΜΜΕ δεν έχουν τη γνώση, τα δίκτυα και τις δεξιότητες πληροφορικής, είναι δύσκολο να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που παρέχονται για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και την επαναχρησιμοποίηση προϊόντων, πρώτων υλών και αποβλήτων στα πλαίσια των διαφόρων αλυσίδων αξίας·
63. υπογραμμίζει ότι το υψηλό αρχικό κόστος της επένδυσης μπορεί να μειώσει περαιτέρω το ενδιαφέρον για την υλοποίηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που αφορούν την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των πόρων, δεδομένου ότι οι ΜΜΕ πρέπει να κρίνουν αν οι δραστηριότητες αυτές είναι εμπορικά βιώσιμες. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να ληφθούν φορολογικά και νομοθετικά μέτρα για τη μείωση των επιπτώσεών τους καθώς και άλλου είδους ενισχύσεις·
64. θεωρεί ότι πρέπει να καθιερωθούν ευρέως και να διαδοθούν στα κράτη μέλη πράσινα πρότυπα που να σέβονται τη βιοποικιλότητα και να προωθούν τις πολιτικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και μετριασμού της, και ότι εν προκειμένω χρειάζεται η τακτική ενημέρωση των καταναλωτών·
65. αναγνωρίζει ότι οι αρχές που περιλαμβάνουν τα πρότυπα της πράσινης οικονομίας σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει να ενσωματωθούν σε όλες τις δραστηριότητες των ΜΜΕ, αλλά είναι επίσης εξαιρετικά σημαντικό οι τελικοί χρήστες των προϊόντων, δηλαδή οι καταναλωτές, να αγοράζουν προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί ως περιβαλλοντικά υπεύθυνα·
66. σημειώνει ότι η ανακατασκευή, η επισκευή, η συντήρηση, η ανακύκλωση και ο οικολογικός σχεδιασμός που περιλαμβάνονται σε μια πιο πράσινη αλυσίδα αξίας θα μπορούσαν να προσφέρουν σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες σε πολλές ΜΜΕ, αλλά νομοθετικοί, θεσμικοί, τεχνικοί και πολιτιστικοί φραγμοί εμποδίζουν τις ΜΜΕ να τις αξιοποιήσουν. Πρέπει, συνεπώς, να εξαλειφθούν οι φραγμοί αυτοί ή, στην περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατό, να αναζητηθούν τρόποι υπέρβασής τους.

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τα μέτρα που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ) με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση

(2015/C 140/06)

Εισηγητής:	Ο κ. Bernard SOULAGE (FR/PSE), Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της περιφέρειας Rhône-Alpes
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση, σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ αριθ. 1303/2013)» COM(2014) 494 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. υπενθυμίζει ότι η πολιτική συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να συνεχίσει να διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην οικονομική ανάκαμψη των ευρωπαϊκών περιφερειών·
2. επαναλαμβάνει, σε συνέχεια της γνωμοδότησης της ΕτΠ σχετικά με την πρόταση γενικού κανονισμού για τα ταμεία του κοινού στρατηγικού πλαισίου⁽¹⁾ «την κατ' αρχήν αντίθεσή της προς κάθε μακροοικονομικό όρο που επιβάλλεται επί της εφαρμογής της πολιτικής συνοχής και, ειδικότερα, προς **κάθε σύνδεση της αποτελεσματικότητας των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ) με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση**. Πράγματι, η σύνδεση αυτή στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι εξίσου υπεύθυνες για τις δημοσιονομικές ανισορροπίες με τις εθνικές αρχές·
3. υπενθυμίζει επίσης το αίτημα της Επιτροπής των Περιφερειών περί κατάρτισης λευκής βίβλου για την πολιτική εδαφικής συνοχής, η οποία θα αποβλέπει ιδίως στην ανακίνηση της συζήτησης σχετικά με τη μέτρηση της ποιότητας ζωής και της ποιότητας της οικονομικής ανάπτυξης πέραν του βασικού ΑΕγχΠ· συνιστά δε την ανάπτυξη νέων, πιο συναφών δεικτών που να αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις προσδοκίες της κοινωνίας·
4. διερωτάται, πέραν του γεγονότος ότι είναι καταρχήν αντίθετη με τις μακροοικονομικές προϋποθέσεις, αν οι κατευθυντήριες οδηγίες προσφέρουν πρόσθετη αξία, εφόσον αποτελούν απλώς παράφραση του άρθρου 23 του κανονισμού 1303/2013·
5. θεωρεί άδικες τις κυρώσεις που θα υποστούν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στο πλαίσιο ενός αναπρογραμματισμού, δεδομένου ότι δεν είναι υπεύθυνες για το υπερβολικό εθνικό δημοσιονομικό έλλειμμα, καθόσον τις περισσότερες φορές έχουν συνταγματική υποχρέωση να ισοσκελίζουν τους προϋπολογισμούς τους. Στην πραγματικότητα, το συνολικό έλλειμμα των υποεθνικών δημοσίων οικονομικών στην ΕΕ των 27, το οποίο αντιστοιχούσε στο 0,1 % του ΑΕγχΠ το 2007, ανήλθε περίπου στο 0,8 % του ΑΕγχΠ το 2009 και το 2010. Μολονότι η επιδείνωση των υποεθνικών δημοσίων οικονομικών ήταν εντονότερη σε ορισμένες χώρες όπου το έλλειμμα αυξήθηκε κατά περισσότερο από 0,5 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ 2007 και 2013, δεν δύναται να συγκριθεί με την αντίστοιχη των εθνικών προϋπολογισμών⁽²⁾·
6. τονίζει ότι η κατάσταση είναι πολύ παρόμοια και όσον αφορά το χρέος των τοπικών και περιφερειακών αρχών, δεδομένου ότι (όπως αναγνωρίζεται από την Επιτροπή στην 6η έκθεση για τη συνοχή), η αύξηση του δημόσιου χρέους οφείλεται κυρίως σε δραστηριότητες της κεντρικής κυβέρνησης. Το συνολικό χρέος των τοπικών αρχών και των περιφερειών που δεν διαθέτουν σημαντική νομοθετική εξουσία παραμένει κάτω από το 10 % του ΑΕγχΠ σε όλα τα κράτη μέλη. Εντούτοις, το χρέος εξακολουθεί να προκαλεί ανησυχία σε ορισμένες χώρες·
7. θεωρεί ότι, σύμφωνα με πολλές μελέτες, η αποτελεσματικότητα των δημοσίων δαπανών συνδέεται περισσότερο με την αποτελεσματικότητα και τη χρηστή διακυβέρνηση⁽³⁾, παρά με μακροοικονομικούς παράγοντες και ότι, επιπλέον, η ποιότητα της δημόσιας δράσης διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στο αποτέλεσμα μόχλευσης που έχει η πολιτική συνοχής στην ανάπτυξη. Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι οι κανονισμοί του «εξάπτυχου» προβλέπουν ήδη αυστηρές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τους κανόνες μακροοικονομικής σταθερότητας. Αμφισβητεί, ως εκ τούτου, την αποτελεσματικότητα των κυρώσεων μέσω της αναστολής της χρηματοδότησης από τα διαρθρωτικά ταμεία που θα τιμωρεί δύο φορές το ίδιο σφάλμα·

⁽¹⁾ CdR 4/2012 fin.

⁽²⁾ Eurostat — ΓΔ REGIO.

⁽³⁾ «Quality of Government and Returns of Investment», OECD Regional Development Working Papers, No 2013/12.

8. εκτιμά, επιπλέον, ότι, στα πλαίσια του «εξάπτυχου», είναι απαραίτητο να επανεξεταστούν οι μέθοδοι υπολογισμού του «διαρθρωτικού ελλείμματος», ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εθνικών οικονομιών και οι διαρθρωτικές διαφορές των δημοσίων δαπανών·

Η πολιτική συνοχής πρέπει να παραμείνει ευρωπαϊκή πολιτική επενδύσεων

9. ανησυχεί βαθύτατα για το γεγονός ότι τα μέτρα που προβλέπονται κατά την περίοδο 2014-2020 ενέχουν τον κίνδυνο να επιβαρύνουν **την ευρωπαϊκή ανάπτυξη**, καθώς και τα έργα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, δημιουργώντας ανασφάλεια σχετικά με τον προγραμματισμό του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ από το 2015 και έπειτα, δεδομένου ότι ο προγραμματισμός αυτών των ταμείων ήδη απειλείται λόγω των καθυστερήσεων προγραμματισμού που οφείλονται στην καθυστέρηση της ολοκλήρωσης των διαπραγματεύσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και στο γεγονός ότι τα κράτη μέλη και οι αυτοδιοικητικές αρχές δυσκολεύονται να εκπληρώσουν τις εκ των προτέρων προϋποθέσεις·

10. τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, τον αυξανόμενο και σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, στις οποίες αντιστοιχεί περίπου το 33 % των δημοσίων δαπανών, οι οποίες σημείωσαν ελαφρά άνοδο 2 ποσοστιαίων μονάδων κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών (1995-2013), ήτοι 16 % του ΑΕγχΠ. Μολονότι το ποσοστό των δαπανών τους ποικίλλει από χώρα σε χώρα, ανάλογα με τη θεσμική τους οργάνωση, ο ρόλος που διαδραματίζουν είναι πολύ πιο σημαντικός από εκείνον της κεντρικής κυβέρνησης όσον αφορά την παροχή δημοσίων υπηρεσιών και ιδίως όσον αφορά τις δαπάνες που ευνοούν την ανάπτυξη, όπως αυτές ορίζονται από την ίδια την Επιτροπή (πρβλ. 6η έκθεση συνοχής), στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγιονομικής περιθαλψής, της προστασίας του περιβάλλοντος, των μεταφορών, της Ε&Α και της ενέργειας·

11. ζητεί, ως εκ τούτου, την αναθεώρηση της ρήτρας επενδύσεων προκειμένου να καταστεί δυνατή η μη συμπερίληψη των περιφερειακών και εθνικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης των ευρωπαϊκών ταμείων (ΕΔΕΤ ή ΜΣΕ) στον υπολογισμό των εθνικών δημοσίων ελλειμμάτων στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου·

12. επισημαίνει την εγγενή αντίφαση που υπάρχει μεταξύ, αφενός, των διατάξεων για τις μακροοικονομικές προϋποθέσεις και, αφετέρου, των διατάξεων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το οποίο επιτρέπει μία ορισμένη ευελιξία κατά την εφαρμογή του σε περίπτωση έκτακτων και παροδικών συνθηκών, οι οποίες προσδιορίζονται στον κανονισμό αριθ. 1177/2011, καθώς και των εκτιμήσεων της ίδιας της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία «το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ παρέχει αρκετά περιθώρια για την ισόρροπο σύζευξη των αναγκών σε παραγωγικές δημόσιες επενδύσεις με τους στόχους της δημοσιονομικής πειθαρχίας»⁽⁴⁾·

13. υπενθυμίζει τις ανησυχίες της σχετικά με το νέο λογιστικό πλαίσιο ΕΣΛ 2010 της Eurostat, που εφαρμόζεται από τον Σεπτέμβριο του 2014 και στο οποίο δεν γίνεται καμία διάκριση μεταξύ δαπανών και επενδύσεων, με αποτέλεσμα οι αυτοδιοικητικές αρχές να αναγκάζονται να εφαρμόζουν ανώτατα όρια επενδύσεων ανά έτος και κάτοικο. Τα ανώτατα αυτά όρια εμποδίζουν τις αυτοδιοικητικές αρχές ορισμένων κρατών μελών να συμβάλουν στην απαραίτητη συγχρηματοδότηση των έργων που υπάγονται στα Ευρωπαϊκά Επενδυτικά και Διαρθρωτικά Ταμεία. Καλεί, συνεπώς, την Επιτροπή να παρουσιάσει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση του ΕΣΛ 2010·

14. υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν επηρεαστεί σε τρία επίπεδα από τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης που εγκρίθηκαν σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Πρώτον, τα μέτρα αυτά έχουν παρεμποδίσει σημαντικά την ικανότητα των υποεθνικών αρχών να συμβάλλουν στις δημόσιες επενδύσεις, η οποία αντιπροσώπευε κατά μέσο όρο το 2,3 % του ΑΕγχΠ μεταξύ 2002 και 2007 στην ΕΕ των 27 και μειώθηκε στο 1,8 % του ΑΕγχΠ, αλλά κυρίως μειώθηκε σε πραγματικές τιμές κατά 7,2 % το 2010, κατά 5,9 % το 2011, κατά 3,3 % το 2012 και κατά 8,6 % το 2013·

15. δεύτερον, στο μέτρο που οι τρέχουσες μεταβιβάσεις και οι μεταβιβάσεις κεφαλαίων προερχόμενων από την κεντρική κυβέρνηση αποτελούν τους κύριους πόρους των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε όλες σχεδόν τις χώρες της ΕΕ, τα έσοδα τους έχουν υποστεί σημαντική μείωση, με άμεσο αποτέλεσμα την αποσταθεροποίηση των προϋπολογισμών τους. Όσον αφορά τις ισπανικές περιφέρειες, η κατάσταση ήταν ακόμη σοβαρότερη, διότι υπέστησαν μείωση ύψους 62 % σε πραγματικούς όρους των εσόδων τους, αφενός, έπειτα από την κάθητη μείωση των μεταβιβάσεων από την κεντρική κυβέρνηση (45 %) και, αφετέρου, μετά τη σημαντική αύξηση των μεταβιβάσεων των περιφερειών προς την κεντρική κυβέρνηση (μόλις 1,4 δισεκατομμύρια ευρώ σε σύγκριση με 10,1 δισεκατομμύρια ευρώ σε τιμές του 2005)·

16. τρίτον, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης μείωσαν περαιτέρω τις επενδυτικές τους ικανότητες και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές ήρθαν επίσης αντιμέτωπες με την επιδείνωση των όρων δανεισμού·

⁽⁴⁾ Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Η ποιότητα των δημοσίων δαπανών», σελ. 31.

17. υπογραμμίζει τη σημασία της συμβολής των ΕΔΕΤ στην προσπάθεια για δημόσιες επενδύσεις σε περιόδους κρίσης, καθώς το 11,5 % των δημόσιων επενδύσεων στην ΕΕ (ΑΕΠΚ) το 2007 ανήλθε σε 18,1 % το 2013. Σε ορισμένες χώρες, η συνεισφορά τους αντιπροσώπευε ποσοστό άνω του 75 % των δημοσίων επενδύσεων. Κατά την περίοδο 2007-2013, οι επιδοτήσεις στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής και η συναφής εθνική συγχρηματοδότηση αντιπροσώπευαν ετησίως και κατά μέσο όρο περίπου το 0,55 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ των 27·

18. θεωρεί, ως εκ τούτου, αντιφατική την απειλή αναστολής των πιστώσεων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ, εάν ένα κράτος μέλος βρίσκεται σε οικονομική δυσχέρεια. Η μείωση των δημοσίων δαπανών δεν συνεπάγεται την αυτόματη μείωση των δημοσίων ελλειμμάτων και ενδέχεται να έχει ολέθριες συνέπειες στον κοινωνικό τομέα·

19. ανησυχεί για την ενδεχόμενη επιδείνωση της κατάστασης των εθνικών και υποεθνικών δημόσιων οικονομικών σε περίπτωση αναστολής όχι μόνο των αναλήψεων υποχρεώσεων αλλά και των πληρωμών. Επίσης, επισημαίνει ότι το μέτριο αποτέλεσμα της σύνδεσης των διαρθρωτικών ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση των δημόσιων ελλειμμάτων διαφαίνεται ήδη στην αρχική της εφαρμογή στο Ταμείο Συνοχής, δεδομένου ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται για τα ελλείμματα τείνουν μάλλον να επιδεινώσουν την οικονομική κατάσταση των οικείων κρατών·

20. επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει μια λευκή βίβλο, στην οποία θα περιγράφεται η ενωσιακού επιπέδου ποιοτική τυπολογία των δημόσιων επενδύσεων ως προς τους λογαριασμούς των δημόσιων δαπανών και σύμφωνα με τις μακροπρόθεσμες επιδράσεις τους. Η τυπολογία αυτή θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει στη συμπερίληψη μιας ισορροπημένης αξιολόγησης της ποιότητας των δημοσίων επενδύσεων στον υπολογισμό των ελλειμμάτων ή σε μια καλύτερη συνεκτίμηση του πραγματικού μακροοικονομικού κύκλου και της πραγματικής μακροοικονομικής κατάστασης·

Αντιπαραγωγικός αναπρογραμματισμός των ταμείων

21. αμφιβάλλει για το κατά πόσον το περιεχόμενο και οι τρόποι εφαρμογής **του αναπρογραμματισμού** θα αποφέρουν συστηματικά θετικά αποτελέσματα και για το εάν θα συμβάλουν μακροπρόθεσμα στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των χωρών και θα αναπροσανατολίσουν την οικονομική ανάπτυξη προς αναπτυσσόμενους τομείς. Από την ανάλυση των όσων έχουν επιτευχθεί από το 2009 φαίνεται ότι το επείγον της κατάστασης οδήγησε την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα στα έργα που έχουν ήδη δρομολογηθεί, προκειμένου να επιταχύνουν την απορρόφηση των κονδυλίων και να παράσχουν ρευστότητα. Οι επιλογές αυτές έχουν συνολικά συμβάλει στην αύξηση του μεριδίου που προορίζεται για την Ε&Α και την καινοτομία, τη γενική στήριξη των επιχειρήσεων, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το οδικό δίκτυο και την αγορά εργασίας, με μέτρα που εστιάζουν περισσότερο στην απασχόληση των νέων. Σε ορισμένες όμως περιπτώσεις, έχουν επίσης ως αποτέλεσμα την εγκατάλειψη τομέων που ευνοούν την ανάπτυξη, όπως οι τομείς των ΤΠΕ, των περιβαλλοντικών επενδύσεων, των σιδηροδρόμων, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, καθώς και της ανάπτυξης ικανοτήτων·

22. εκφράζει την ανησυχία της για την περιορισμένη λειτουργικότητα των νομικών περιορισμών που τίθενται στο πλαίσιο του αναπρογραμματισμού, όπως αυτές απορρέουν από την υποχρέωση τήρησης θεματικών προσανατολισμών, της ισορροπίας ΕΚΤ-ΕΤΠΑ, κ.λπ·

23. δεν θεωρεί ιδιαίτερα ρεαλιστική τη θέσπιση ενός μηχανισμού ο οποίος θα εφαρμοστεί το νωρίτερο μεταξύ 2015 και 2019·

24. θεωρεί ότι ο αναπρογραμματισμός δεν είναι επ' ουδενί μια διαδικασία που μπορεί να υλοποιηθεί εύκολα και γρήγορα, ενώ, λαμβανομένης υπόψη της πείρας των τελευταίων πέντε ετών που περιγράφεται στην 6η έκθεση για τη συνοχή και είχε ως αποτέλεσμα την κινητοποίηση σημαντικών ανθρώπινων πόρων για τα οκτώ ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων και ανθρώπινων πόρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θεωρεί επίσης ότι ο εν λόγω αναπρογραμματισμός θα αποδειχθεί πολύ δαπανηρός και δύσκολα διαχειρίσιμος για τις εθνικές διοικήσεις και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές·

25. εκφράζει τον φόβο της για αυξημένη γραφειοκρατία κατά την υλοποίηση του αναπρογραμματισμού, δεδομένου ότι θα πρέπει να πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν και για την κατάρτιση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης (δείκτες απόδοσης, όροι, κ.λπ...), γεγονός που θα επέβαλε την κινητοποίηση νέων εμπειρογνομώνων και την πραγματοποίηση νέων δαπανών. Η υπερβολική επιβάρυνση του υφιστάμενου προσωπικού με την ανάθεση πρόσθετων καθηκόντων, θα μπορούσε να συντελέσει σε μείωση της αποδοτικότητας της εργασίας και να προκύψει συνεπώς το αντίθετο από το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα·

26. εκφράζει τη λύπη της για τον πρόσθετο διοικητικό φόρτο που συνεπάγεται η υλοποίηση του αναπρογραμματισμού, ο οποίος βαρύνει όχι μόνον τις ευρωπαϊκές και εθνικές διοικητικές αρχές αλλά επίσης, και κυρίως, εκείνες των περιφερειών, όταν αυτές είναι οι διαχειριστικές αρχές, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές πρόσθετες δαπάνες λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της ανταπόκρισης στα αιτήματα της Επιτροπής και της ανάγκης για πρόσθετο προσωπικό·

Ο ορισμός μακροοικονομικών προϋποθέσεων δεν συνάδει με το ευρωπαϊκό πνεύμα

27. εκφράζει τη λύπη της για την επιστροφή στον συγκεντρωτισμό τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στον οποίο στηρίζεται ολόκληρος ο προβλεπόμενος μηχανισμός, σε συνδυασμό με την ισχυρή παρέμβαση της Επιτροπής. Τα στενά χρονικά όρια του αναπρογραμματισμού θα έχουν αναμφίβολα ως αποτέλεσμα να αμφισβητηθούν η αρχή της εταιρικής σχέσης και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, η οποία αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα της πολιτικής συνοχής·

28. τονίζει τον αρνητικό αντίκτυπο που θα έχει στην κοινή γνώμη μια τέτοια κύρωση, η οποία αναμφίβολα θα αυξήσει την εχθρότητα κατά της ΕΕ·

29. τέλος, εκφράζει την έκπληξη της για το γεγονός ότι ο δημοκρατικός έλεγχος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επί του νέου αυτού συστήματος μακροοικονομικών όρων δεν μπορεί να ασκηθεί πλήρως λόγω μιας ολοένα και πιο τεχνοκρατικής παρέκκλισης, ιδίως όσον αφορά τον αναπρογραμματισμό των ταμείων. Καλεί, ως εκ τούτου, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επαναφέρει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο επίκεντρο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, ώστε να αποφαινεται επί οποιασδήποτε εφαρμογής της αρχής του ορισμού μακροοικονομικών όρων, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών.

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Ο ρόλος των αυτοδιοικητικών αρχών στην πολυεπίπεδη προστασία του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

(2015/C 140/07)

Εισηγητής:	Ο κ. Luc Van den Brande (BE/EPP), Πρόεδρος του Γραφείου Συνδέσμου Φλάνδρας-ΕΕ
Έγγραφο αναφοράς:	Ένα νέο πλαίσιο της ΕΕ για την ενίσχυση του κράτους δικαίου COM(2014)158 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Οι αρχές του κράτους δικαίου, η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

1. φρονεί ότι η δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου είναι οι τρεις θεμελιώδεις πυλώνες στους οποίους πρέπει να στηρίζεται κάθε έννομη τάξη, ανεξάρτητα από τον τύπο και τη μορφή της. Η δημοκρατία αποτελεί «συλλογικό δικαίωμα», τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αναπαλλοτρίωτα ατομικά δικαιώματα που πρέπει να διασφαλίζονται σε κάθε περίπτωση, ακόμη και όταν το ισχύον δημοκρατικό σύστημα δεν είναι πλήρες ή τέλειο. Οι αρχές του κράτους δικαίου και οι συνακόλουθες πρακτικές έχουν ουσιώδη σημασία για την υλοποίηση της δημοκρατίας και την κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Γι αυτό και επικροτεί ρητώς την πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση ενός πλαισίου προστασίας του κράτους δικαίου στην ΕΕ, προστασίας η οποία έχει θεμελιώδη σημασία για την καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και μεταξύ αυτών και των πολιτών της ΕΕ και, ως εκ τούτου, είναι απαραίτητη για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Η θέσπιση ενός τέτοιου ενιαίου πλαισίου ωφελεί όχι μόνο τις εθνικές αλλά και τις αυτοδιοικητικές αρχές, επειδή είναι αυτές που στην πράξη φέρουν μεγάλο μέρος της ευθύνης για την υλοποίηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών.

2. Ως θεμελιώδη δικαιώματα, τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι συνδεδεμένα με τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, προέχουν κάθε είδους θεσμικής δομής και συνεπώς έχουν προτεραιότητα έναντι των δομών αυτών.

3. Παρότι δεν υπάρχει ενιαίος ορισμός της έννοιας του κράτους δικαίου, υπάρχει μια ευρωπαϊκή νομική παράδοση όσον αφορά αυτήν την κεντρικής σημασίας έννοια, που βασίζεται στις ακόλουθες τρεις αρχές: (1) οι νομικές υποχρεώσεις όλων των πολιτών και η εφαρμογή τους θα πρέπει να υποστηρίζονται από τον νόμο και δεν μπορεί να εξαρτώνται από αυθαίρετες ή μονόπλευρες αποφάσεις της εκτελεστικής εξουσίας, ανεξάρτητα από τη διακριτική εξουσία που της έχει εκχωρηθεί, (2) οι διαφορές μεταξύ πολιτών και εκτελεστικής εξουσίας, πρέπει να ρυθμίζονται δυνάμει της πάγιας νομοθεσίας από μια αμερόληπτη και ανεξάρτητη δικαιοσύνη, (3) τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών (ελευθερία του ατόμου, ελευθερία έκφρασης, δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, κλπ.) πρέπει να ορίζονται σαφώς και να γίνονται σεβαστά, καθώς και να θεμελιώνονται σε μια σαφή νομική πράξη χωρίς να εξαρτώνται από μία ασαφή συνταγματική έννοια, διακήρυξη ή εγγύηση ή από αυθαίρετες ερμηνείες. Οι αρχές αυτές έχουν διττή εμβέλεια: Οι κυβερνήσεις οφείλουν αφενός να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με σαφείς, δημοσιευμένους νόμους και κανόνες, που στηρίζονται σε βάσιμες νομικές αρχές και εφαρμόζονται με δίκαιο και ανοιχτό τρόπο, και αφετέρου να συμμορφώνονται με το Σύνταγμα και τους νόμους στους οποίους υπόκεινται.

4. Η σημαντική αρχή της επικουρικότητας (άρθρο 5, παράγραφος 3 της ΣΕΕ) πρέπει να χρησιμεύει τόσο ως βάση, όσο και ως κατευθυντήρια γραμμή για την υλοποίηση της πολυεπίπεδης προσέγγισης κατά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

5. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνιστούν το πιο προηγμένο πλαίσιο σε αυτόν τον τομέα και, από την υιοθέτησή τους, δεσμευτική βάση της ίδιας της Ένωσης, των κρατών μελών και όλων των διοικητικών επιπέδων επί των οποίων πρέπει να βασίζονται οι αρχές του κράτους δικαίου και η εφαρμογή τους.

6. Η έννοια της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, όπως αναπτύχθηκε στην ΕΕ αλλά και ευρύτερα στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης, έχει εμπνευστεί από την αναγκαία μετάβαση της «διακυβέρνησης» στην ΕΕ από μια κατιούσα προσέγγιση σε ένα πιο ολοκληρωμένο μοντέλο. Σε αυτό το πλαίσιο, η προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή και η προσέγγιση από την κορυφή προς τη βάση αλληλοσυμπληρώνονται και δίνεται υπόσταση στις δύο διαστάσεις της επικουρικότητας: την «κάθετη», με την ενίσχυση της συμμετοχής, της συνυπευθυνότητας και της συνεργασίας των αιρετών εκπροσώπων της αυτοδιοίκησης, και την «οριζόντια» διάσταση, με την ανάθεση συνυπευθυνότητας σε άλλους φορείς της κοινωνίας (κοινωνικοοικονομικούς, εκπαιδευτικούς, υγειονομικούς, πολιτιστικούς) οι οποίοι την αποδέχονται, και αυτό σε όλους τους τομείς πολιτικής. Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση σημαίνει διακυβέρνηση από κοινού με πολλούς παράγοντες και σε πολλά επίπεδα. Η καθημερινή πολιτική των αυτοδιοικητικών αρχών υπόκειται στις ενέργειες και τις επιρροές που ασκούνται επί των εθνικών και των ευρωπαϊκών αρχών, οι οποίες καθορίζουν τα περιθώρια δράσης σε πολλούς τομείς σε ολόκληρη την ήπειρο και, σε τελευταία ανάλυση, σε ολόκληρο τον κόσμο. Εντός της ΕΕ, το κράτος δικαίου αφορά επίσης πολλά επίπεδα, γι αυτό και πρέπει να προστατευτεί σε σχέση με την αλληλεπίδραση μεταξύ αυτών των επιπέδων. Μια πολιτική ίσων ευκαιριών και, τελικά, κοινωνικής ένταξης λαμβάνει υπόψη τις πρακτικές πραγματικότητες της παγκοσμιοποίησης και τις συνέπειες αυτών στις ευκαιρίες απασχόλησης και την πρόσβαση στις παροχές του κράτους πρόνοιας. Αν και κάθε εθνικό σύστημα έχει δικό του ιστορικό υπόβαθρο και πρότυπα, τείνουμε προς την καθιέρωση διακρατικών απαιτήσεων ποιότητας. Στο τέλος, θα δημιουργηθεί ένας ευρωπαϊκός χώρος θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών, που θα στηρίζεται σε πολυεπίπεδες και οριζόντιες διασυνδέσεις.

7. Εκτιμά πως η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση επιτρέπει την αντιμετώπιση ενδεχόμενων απειλών κατά του κράτους δικαίου σε μια συγκεκριμένη κατάσταση και μπορεί να αποτελέσει απάντηση σε ορισμένες ελλείψεις όπως η έλλειψη πληροφοριών, ικανότητας, χρηματοδότησης, διοικητικών δυνατοτήτων και πολιτικού αντικτύπου, με τη συμμετοχή των αυτοδιοικητικών αρχών στην παρακολούθηση και την εφαρμογή των αρχών του κράτους δικαίου στην ΕΕ. Συγχρόνως οδηγεί σε μία πιο συμμετοχική δημοκρατία, στην ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας, και θέτει στο επίκεντρο τον πολίτη. Η προστασία του κράτους δικαίου συμβάλλει, συνεπώς, στην αύξηση της εγγύτητας της ΕΕ με τους πολίτες της. Όλα αυτά συμβάλλουν στη επίτευξη του στόχου που έχει τεθεί στη Λευκή Βίβλο της ΕτΠ για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, στη «συντονισμένη δράση της Ένωσης, των κρατών μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, η οποία βασίζεται στην εταιρική σχέση και στοχεύει στη χάραξη και υλοποίηση των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

8. Με αφετηρία τη Λευκή Βίβλο του 2009 για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, η έννοια αυτή καθίσταται όλο και πιο συγκεκριμένη, όπως προκύπτει από τη γνωμοδότηση που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών το 2012 για την παρακολούθηση της συνέχειας, από τα σχετικά εργαστήρια που διοργανώθηκαν, από τον πίνακα επιδόσεων και πρόσφατα από τον Χάρτη Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης. Εκτός από το γεγονός ότι η προσέγγιση αυτή διεισδύει όλο και περισσότερο σε διάφορους τομείς πολιτικής και εφαρμόζεται μάλιστα από διάφορους εταίρους, ένα πρώτο αποτέλεσμα συνιστούν ο γενικός κανονισμός και ο συνακόλουθος κώδικας δεοντολογίας σχετικά με τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία Επενδύσεων.

9. Στην ανακοίνωσή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ρητώς ότι το κράτος δικαίου αποτελεί τη σπονδυλική στήλη κάθε σύγχρονης δημοκρατίας και είναι μία από τις θεμελιώδεις αρχές που απορρέουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις όλων των κρατών μελών της ΕΕ και, ως εκ τούτου, συνιστά μία από τις κύριες αξίες στις οποίες βασίζεται η Ένωση ως χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (άρθρο 2 της ΣΕΕ και προοίμιο της Συνθήκης και του Χάρτη Θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Το νέο πλαίσιο που προτείνεται αποσκοπεί στην αποτροπή μελλοντικών απειλών κατά του κράτους δικαίου, πριν από την έναρξη ισχύος και την κίνηση των διαδικασιών που προβλέπονται στο άρθρο 7 της ΣΕΕ, ενώ οι ισχύουσες διαδικασίες επί παραβάσει που προβλέπει το άρθρο 258 της ΣΛΕΕ παραμένουν αμετάβλητες.

10. Το νέο πλαίσιο εισάγει επίσης και μία οριζόντια προσέγγιση που υπερβαίνει τα σύνορα των κρατών μελών όπου όμως το κοινό πλαίσιο αξιών της ΕΕ μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση με τις δράσεις κρατικών παραγόντων και οι ισχύουσες διαδικασίες επί παραβάσει να μην μπορούν να δώσουν πάντα λύση. Η ενίσχυση του κράτους δικαίου ως ουσιαστική κοινή αξία της ΕΕ είναι, συνεπώς, απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σχετικά με την προστασία των θεμελιωδών αξιών, σημαντικό μέρος της οποίας αποτελεί η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

11. Το προτεινόμενο νέο πλαίσιο, η διαδικασία του οποίου διέρχεται τρία στάδια, πρέπει να καλύψει ένα κενό και να προσφέρει στους θεσμούς της ΕΕ τη δυνατότητα να αξιολογούν την κατάσταση του κράτους δικαίου και να αντιδρούν ενδεχομένως, όταν υπάρχει κίνδυνος οι δράσεις ενός κράτους μέλους να προκαλέσουν μια απειλή συστημικού χαρακτήρα για το κράτος δικαίου. Για τον σκοπό αυτό, ο νέος μηχανισμός προβλέπει τρία στάδια: 1) αντικειμενική και εμπειριστατωμένη αξιολόγηση της κατάστασης στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, 2) συστάσεις για την ανάληψη άμεσων και συγκεκριμένων δράσεων με σκοπό την πρόληψη της δημιουργίας απειλών για το κράτος δικαίου», σε περίπτωση που δεν έχει εξευρεθεί στο μεταξύ ικανοποιητική λύση, και 3) παρακολούθηση των μέτρων που έλαβε το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ως απάντηση στη σύσταση που του απευθύνθηκε. Σε αυτήν την διαδικασία, η οποία βασίζεται στον διάλογο με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, ύψιστη σημασία έχει η όσο το δυνατό πιο έγκαιρη συμμετοχή των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και της κοινωνίας πολιτών.

Ενίσχυση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων: ένα ανανεωτικό και καινοτόμο πλαίσιο πολυεπίπεδης διακυβέρνησης για την ΕΕ

12. Οι αυτοδιοικητικές αρχές είναι οι πρώτες που αντιμετωπίζουν άμεσα τις προκλήσεις και τα προβλήματα που μπορεί να έχουν άμεσες επιδράσεις στις διαδικασίες του κράτους δικαίου και, συνεπώς, στη δυνατότητα υλοποίησης συγκεκριμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων που προκύπτουν καθημερινά σε πολλούς τομείς όπως είναι π.χ. τα οικονομικά προβλήματα, η ανεργία, το περιβάλλον, η κλιματική αλλαγή. Η ιδιαίτερη σημασία των ΟΤΑ έγκειται επίσης στην εμπειρία που διαθέτουν και η οποία τους επιτρέπει να εντοπίζουν εγκαίρως ενδεχόμενες συστημικές απειλές κατά του κράτους δικαίου, αλλά και στον προσανατολισμό στα αποτελέσματα, που θα πρέπει πάντα να έχουμε κατά νου κατά την εφαρμογή μιας ευρωπαϊκής πολιτικής. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, όπου η μετανάστευση και η κινητικότητα έχουν δημιουργήσει νέες διαπολιτισμικές σχέσεις και μια πλουραλιστική κοινωνία με διαφορετικές αξίες και θρησκείες, φαινόμενα που είναι περισσότερο αισθητά στις τοπικές κοινότητες. Αποτελέσματα όσον αφορά την προστασία του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων μπορούν να επιτευχθούν μόνο με τη συμβολή όλων των βαθμίδων της διοίκησης, με συνεργασία και κατάλληλη διασύνδεση, βάσει των αρμοδιοτήτων και των ευθύνων που αυτές επωμίζονται και τον εκατέρωθεν συντονισμό τους. Σήμερα πλέον, έχει ωριμάσει η αντίληψη ότι σε πολλούς τομείς, για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων, απαιτείται μία πολιτική στηριζόμενη σε τεκμηριωμένα στοιχεία (evidence based) και σε μία τοποκεντρική προσέγγιση (place based). Αναμφίβολα, αυτό ισχύει και για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η ενίσχυση αυτών των δικαιωμάτων επιδρά θετικά στην κοινωνική και στην οικονομική ανάπτυξη. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται πλησιέστερα στους πολίτες ενισχύουν την εμπιστοσύνη μεταξύ αυτών και προς την κοινωνία στην οποία διαβιούν.

13. Εντύπωση προκαλεί ο βαθμός στον οποίο η συζήτηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ενίσχυση του κράτους δικαίου στην ΕΕ συντονίστηκε με το παράδειγμα της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Επίσης, οι λειτουργικές αρχές που υποδεικνύονται στη γνωμοδότηση που εκπονήσαμε το 2012, ο πίνακας επιδόσεων και βεβαίως ο χάρτης πολυεπίπεδης διακυβέρνησης αποτελούν σημαντικά μέσα προκειμένου η προσέγγιση αυτή να αποκτήσει πρακτική υπόσταση.

14. Οι θεμελιώδεις αξίες που υποστηρίζει η Ευρώπη (δηλαδή όχι μόνο η ΕΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης, αλλά και οι σημαντικές εθνικές παραδόσεις) δεν αφορούν μόνο τη δημοκρατική έννομη τάξη, αλλά και τις πολιτικές που εφαρμόζονται για να μπορεί να δοθεί πραγματική υπόσταση στις αξίες αυτές. Λογική απόρροια αυτής της προοπτικής θα ήταν να τεθεί η θέση των αυτοδιοικητικών αρχών υπό εντελώς διαφορετικό πρίσμα. Οι αρχές αυτές όχι μόνον είναι οι φορείς που εφαρμόζουν την εθνική (και την ευρωπαϊκή) νομοθεσία και τις αντίστοιχες πολιτικές (κατιούσα προσέγγιση), αλλά και ισότιμοι παράγοντες που φέρουν την πολιτική ευθύνη για τη διαμόρφωση, εντός συγκεκριμένων πλαισίων, ολοκληρωμένης πολιτικής προσαρμοσμένης στην τοπική κατάσταση. Δεν πρόκειται σε αυτήν την περίπτωση μόνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, αλλά και για τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα (εκπαίδευση, εργασία, υγεία, πρόνοια, στέγαση).

15. Οι αυτοδιοικητικές αρχές αντιμετωπίζουν πρώτες τα προβλήματα που σχετίζονται με τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις εθνικές πολιτικές. Αντιμετωπίζουν άτομα, ομάδες ή «κατηγορίες» που δίγονται πρώτες από τις παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου ή τους περιορισμούς των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην κατοχύρωση των οικογενειακών θεμελιωδών δικαιωμάτων όλων των κατοίκων, πέρα από τα δικαιώματα και τα ευεργετήματα που ισχύουν ειδικά για τους πολίτες της ΕΕ.

16. Τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως η ισότητα ευκαιριών στην πλήρη απασχόληση και την κοινωνική χειραφέτηση, θα πρέπει να προωθούνται συστηματικά με κατάλληλα υποστηρικτικά μέτρα. Από αυτή την άποψη, οι αυτοδιοικητικές αρχές, μαζί με τους εθνικούς και τους ευρωπαϊκούς φορείς διακυβέρνησης και την κοινωνία πολιτών, συνιστούν ισότιμους εταίρους σε μια στρατηγική προσπάθεια για την υλοποίηση ενός κοινωνικού κράτους δικαίου.

17. Η δικαιολογημένη ανησυχία για ενδεχόμενη παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων πρέπει να μετεξελιχθεί σε συστηματική πολιτική βούληση για την υλοποίηση του κράτους δικαίου με θετικούς όρους στην ΕΕ και στα κράτη μέλη της. Συνεπώς, χρειάζεται μεταστροφή από μια αποκλειστικά προστατευτική προσέγγιση των κανόνων του κράτους δικαίου προς μια δυναμική προσέγγιση στην οποία τα θεμελιώδη δικαιώματα θα προσλαμβάνονται και κοινωνική υπόσταση με την εφαρμογή πολιτικών μέτρων. Η πτυχή αυτή δεν αναπτύσσεται επαρκώς από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία τηρεί (υπερβολικά) επιφυλακτική στάση σε ό,τι αφορά τις «εσωτερικές υποθέσεις» των κρατών μελών και επιθυμεί να αναπτύξει με το νέο πολιτικό πλαίσιο κυρίως μια ευέλικτη εναλλακτική πρόταση για μία πραγματική «διαδικασία επί παραβάσει», προκειμένου να είναι σε θέση να επεμβαίνει εγκαίρως. Σε σχέση με αυτό, η ολοένα και ευρύτερα αποδεκτή ιδέα της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης μπορεί να αποτελέσει μια χρήσιμη προσέγγιση. Η ανακοίνωση της Επιτροπής ανοίγει προοπτικές για μια προορατική προσέγγιση (μεταξύ άλλων με την παραπομπή της στην Επιτροπή της Βενετίας), στην οποία πρέπει, όμως, να συμμετέχουν τα διάφορα επίπεδα διοίκησης και οι εκπρόσωποι της κοινωνίας πολιτών του ενδιαφερόμενου κράτους, ούτως ώστε να αποβεί αποτελεσματική.

18. Οι αυτοδιοικητικές αρχές είναι οι βασικοί εταίροι της ΕΕ και των εθνικών κυβερνήσεων στην κοινή προσπάθεια με την κοινωνία πολιτών για την προστασία του σύγχρονου κράτους δικαίου, αλλά και για την ενεργητική και ουσιαστική του διαμόρφωση με την ανάληψη ίδιων πολιτικών πρωτοβουλιών. Αυτή είναι η πρωταρχική αποστολή κάθε επιπέδου διακυβέρνησης. Οι παράγοντες που αποφεύγουν συστηματικά την αποστολή αυτή, παραβιάζουν τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και τοποθετούνται εκτός του κυρίαρχου ρεύματος στην Ευρώπη.

19. Θα πρέπει να αναγνωριστεί ο σημαντικός ρόλος των ΟΤΑ όσον αφορά τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την ουσιαστικότερη υλοποίησή τους, πάντα όμως τηρώντας τα έθιμα ή το οικείο Σύνταγμα.

20. Οι ΟΤΑ θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να απευθύνονται άμεσα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όταν διαπιστώνουν ότι ενδέχεται να απειληθεί το κράτος δικαίου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να δημιουργήσει προς τούτο τις κατάλληλες διαρθρώσεις.

21. Η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν υπάγεται μόνον στις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οφείλει επίσης να συμβάλει ενεργά σε αυτό. Σε περίπτωση που κινδυνεύει το κράτος δικαίου, είναι απαραίτητο να υπάρχει ένα κοινοβουλευτικό βήμα σε επίπεδο ΕΕ, με τη συμμετοχή των ΟΤΑ, που θα συμβάλλει στην εξέταση της κατάστασης.

22. Ωστόσο, μπορεί εξίσου να διακριθεί μία κάθετη και οριζόντια διάσταση και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Αυτό παραπέμπει στην αλληλεπίδραση δημόσιων και ιδιωτικών πρωτοβουλιών, π.χ. στην κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη και εκπαίδευση, την υγεία και τη μέριμνα.

23. Οι αυτοδιοικητικές αρχές — ειδικά όσες διαθέτουν νομοθετική εξουσία — φέρουν άμεση ευθύνη για την διαμόρφωση ορισμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων και έχουν ορίσει γενικές κατευθυντήριες γραμμές για τον σκοπό αυτό. Αυτό ισχύει συγκεκριμένα για ειδικά πολιτικά δικαιώματα, που αφορούν τη διασφάλιση της ελευθερίας έκφρασης, της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και της ελευθερίας δράσης, τη συμμετοχή σε ελεύθερες και δίκαιες εκλογές, και γενικότερα την αντιμετώπιση κάθε μορφής διακρίσεων εντός της τοπικής ή περιφερειακής τους κοινότητας. Κατ' αυτήν την έννοια, οι αυτοδιοικητικές αρχές δεν είναι απλά ένας αγωγός για την καταγγελία πράξεων παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αλλά θα πρέπει να χαράξουν και να εφαρμόσουν και οι ίδιες συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές για την υλοποίηση των δικαιωμάτων αυτών.

24. Η κλασική συζήτηση στην ΕΕ βασίζεται στην υπόθεση ότι οι περιφέρειες και οι πόλεις μας κατοικούνται από πολίτες της ΕΕ και συνεπώς, η προσέγγιση της μη-διάκρισης εστιάζεται συχνά στα δικαιώματα των πολιτών των άλλων κρατών μελών της ΕΕ. Ωστόσο, η κοινωνική πραγματικότητα, ειδικά στις μεγάλες πόλεις, είναι προφανώς πολύ πιο σύνθετη. Η κοινωνική ενσωμάτωση μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω ενός δημοκρατικού συστήματος που εξασφαλίζει την εκπροσώπηση και τη συμμετοχή ως βάση συνύπαρξης, και διαφυλάσσει τον ιστορικό και πολιτιστικό χαρακτήρα μιας περιοχής. Για να συμμετέχουν όλοι οι κάτοικοι, πρέπει να διευρυνθεί ο ορισμός της «ιδιότητας του πολίτη» (πρβλ. Συμβούλιο της Ευρώπης «Λευκή Βίβλος για τον Διαπολιτισμικό Διάλογο» (2008): «Η ιδιότητα του πολίτη, υπό την ευρύτερη έννοια του όρου, αποτελεί δικαίωμα και μάλιστα ευθύνη συμμετοχής, μαζί με άλλους, στην πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική ζωή και στις δημόσιες υποθέσεις της κοινότητας». Την ίδια άποψη εκφράζει και ο καθηγητής A. Parisca με τη «Nova Civitas».

25. Το «Στρατηγικό Πλαίσιο της ΕΕ για τα θεμελιώδη δικαιώματα» που προτείνει ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) προσφέρει το πλαίσιο για την υλοποίηση του προαναφερθέντα συνδυασμού της κάθετης και της οριζόντιας διάστασης, που θα οδηγήσει σε ενεργό συμμετοχή, συνεργασία και συντονισμό. Με αυτή την έννοια, ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να εξετάζει την τήρηση των αρχών του κράτους δικαίου και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα κράτη μέλη της ΕΕ και, εάν είναι αναγκαίο, να κρούει τον κώδωνα του κινδύνου.

26. Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το Συμβούλιο της Ευρώπης οφείλουν να προσφέρουν αδιάλειπτα την εμπειρογνομοσύνη τους και προς τους ΟΤΑ.

27. Η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων πρέπει να έχει ρητά ως αφετηρία την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Άλλες συγκεκριμένες προτάσεις

28. Οι περιφερειακές/τοπικές αρχές θα μπορούσαν να ενθαρρυνθούν να στα εξής:
- Να ενσωματώσουν και να προστατεύουν τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις επιταγές του κράτους δικαίου στις δραστηριότητες των κοινωνικών οργανισμών.
 - Να προβάλλουν τη σημασία αυτών στον δημόσιο διάλογο και να ενισχύσουν την αντίστοιχη επίγνωση.
 - Να ενισχύσουν την ανάπτυξη ικανότητας σε όλους τους τομείς με την παροχή εκπαίδευσης και στήριξης.
 - Να ιδρύσουν κέντρα πληροφόρησης στα οποία οι πολίτες θα έχουν ελεύθερη πρόσβαση.
 - Να δημιουργήσουν ένα σύστημα προειδοποίησης, ενδεχομένως με τη συνεργασία του περιφερειακού/τοπικού συνηγόρου του πολίτη.
 - Με βάση την εν λόγω παρακολούθηση, να διοχετεύουν πληροφορίες σε άλλες διοικητικές αρχές.
 - Να συνεχίσουν το πείραμα «έξυπνες πόλεις».
29. Η Επιτροπή των Περιφερειών θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον οι παρακάτω προτάσεις θα συνέβαλαν στην προστασία του κράτους δικαίου στην ΕΕ:
- Σύσταση ειδικής ομάδας που θα αναλάβει να επεξεργαστεί μια μέθοδο ανοικτού συντονισμού.
 - Δημιουργία γραφείου αναφοράς για τις αυτοδιοικητικές αρχές.
 - Ενδεχόμενη ανάληψη πανευρωπαϊκής εκστρατείας ευαισθητοποίησης για τον ρόλο των ΟΤΑ στην προστασία του κράτους δικαίου.
 - Διοργάνωση διάσκεψης για τον ρόλο της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και προαγωγή της υλοποίησης του ομώνυμου χάρτη με στόχο την κατάρτιση Συμφώνου πολυεπίπεδης διακυβέρνησης μεταξύ των ΟΤΑ.
 - Σύναψη τριμερούς συμμαχίας με το Κογκρέσο του Συμβουλίου της Ευρώπης και τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, με βάση το προτεινόμενο «Στρατηγικό Πλαίσιο της ΕΕ για τα θεμελιώδη δικαιώματα».

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Προς μια κυκλική οικονομία: Ανασκόπηση της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα

(2015/C 140/08)

Εισηγήτρια:

Η κ. Mariana Găju (RO-PES), Δήμαρχος Cumpăna, νομός Constanța

Έγγραφα αναφοράς:

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών — Προς μια κυκλική οικονομία: πρόγραμμα μηδενικών αποβλήτων για την Ευρώπη

COM(2014) 398 final

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα, 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, 1999/31/ΕΚ για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων, 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους και 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών σιτηλών και συσσωρευτών, και 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού

COM(2014) 397 final — 2014/0201 (COD)

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Α. Προς μια κυκλική οικονομία

1. επιδοκιμάζει την εγκαινίαση της δέσμης μέτρων για την κυκλική οικονομία⁽¹⁾ από την Επιτροπή, δέσμη που θεσπίζει σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης κοινό και συνεκτικό πλαίσιο για την αποδοτική χρήση των πόρων. Η Επιτροπή των Περιφερειών υπογραμμίζει πως αυτό το εγχείρημα απαιτεί πολιτική βούληση, μακροπρόθεσμη πολιτική και σχεδιασμό σχετικά με τις επενδύσεις, καθώς και ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και της συμμετοχής των πολιτών, σε συνδυασμό με αλλαγή συμπεριφοράς σε ό,τι αφορά τους πόρους. Τονίζει δε τον σημαντικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη δημιουργία του πλαισίου για αυτές τις πολιτικές, αλλά και στην υλοποίηση και αξιολόγησή τους⁽²⁾.

2. αναγνωρίζει πλήρως την ανάγκη και τα οφέλη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία, όπως επισημαίνεται στην υψηλού επιπέδου Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Αποδοτική Χρήση των Πόρων (EREP)⁽³⁾. Η ΕπΤ υπενθυμίζει ότι πρόκειται για λογική απόρροια των δεσμεύσεων οι οποίες, στο πλαίσιο του οδικού χάρτη για μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους, περιελήφθησαν στο έβδομο Πρόγραμμα Δράσης της ΕΕ για το Περιβάλλον (7ο ΠΔΠ). Τονίζει ότι είναι απαραίτητη η εφαρμογή μιας κυκλικής οικονομίας, εάν επιδιώκουμε την επίτευξη όλων των στόχων της αποδοτικής χρήσης των πόρων, έτσι ώστε η οικονομία να μπορεί να επανέλθει στον δρόμο της ανάπτυξης και να εξαρτάται λιγότερο από τους πρωτογενείς πόρους, σε μια διαδικασία που θα οδηγήσει στην καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος.

⁽¹⁾ COM(2014) 398 final.

⁽²⁾ CdR140/2011 fin.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/re_platform/index_en.htm

3. εκφράζει, κατά συνέπεια, τη βαθιά της ανησυχία για την ανακοίνωση της πρόθεσης της Επιτροπής, τον Δεκέμβριο, να αποσύρει τη νομοθετική πρόταση τροποποίησης διάφορων Οδηγιών για τα απόβλητα με σκοπό την προώθηση κυκλικής οικονομίας, και φρονεί πως η πρόταση, για την οποία καταβλήθηκαν ήδη σημαντικές προσπάθειες από τα διάφορα όργανα της ΕΕ και τους ενδιαφερόμενους φορείς, αποτελεί στο σύνολό της ισορροπημένη σειρά συμβιβασμών· υπενθυμίζει δε τα σαφή μηνύματα στηρίξης για συνέχιση της νομοθετικής διαδικασίας τόσο από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών όσο και από πολυάριθμους ενδιαφερόμενους φορείς·
4. απευθύνει έκκληση προς την Επιτροπή να υιοθετήσει μία πιο ολοκληρωμένη και ολιστική προσέγγιση της κυκλικής οικονομίας. Πέρα από την εστίαση της προσοχής στον στόχο της πρόληψης των αποβλήτων και στην επαναχρησιμοποίηση, κατά τη μετάβαση προς μία κυκλική οικονομία είναι απαραίτητο να υιοθετηθεί μια προσέγγιση του συνόλου της αλυσίδας και να επιτευχθεί μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των επιμέρους πολιτικών και πρωτοβουλιών, όπως, για παράδειγμα, ο «Χάρτης πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη», το 7ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον, η δέσμη μέτρων για την ενέργεια και το κλίμα, το περιβαλλοντικό αποτύπωμα (AKZ (Ανάλυση Κύκλου Ζωής) και το αποτύπωμα Άνθρακα) και η ευρωπαϊκή στρατηγική για την προώθηση του βιολογικού τομέα «Καινοτομία για βιώσιμη ανάπτυξη: μια βιοοικονομία για την Ευρώπη»·
5. σημειώνει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να παρουσιάσει μέχρι το τέλος του 2015 «βελτιωμένη» και «πιο φιλόδοξη» σειρά προτάσεων, εκφράζει όμως την έντονη αμφιβολία της για τη δυνατότητα εξεύρεσης ουσιαστών βελτιωμένων συμβιβασμών για μεγάλο αριθμό σύνθετων ζητημάτων σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα· υπενθυμίζει την επείγουσα ανάγκη για σαφείς και αξιόπιστες κατευθυντήριες γραμμές για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και το μεγάλο δυναμικό συμβολής της κυκλικής οικονομίας στην οικονομική ανάπτυξη, και, συνεπώς, συνιστά να μη χυθεί χρόνος, αλλά να συνεχιστούν οι προσπάθειες βελτίωσης των προτάσεων της Επιτροπής στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας που ήδη έχει ξεκινήσει· επομένως, καλεί την Επιτροπή και τους συννομοθέτες να λάβουν υπόψη τις ακόλουθες παρατηρήσεις και συστάσεις στις μελλοντικές τους εργασίες, όπως αυτών για την ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας στα πρώτα στάδια του σχεδιασμού και της κατασκευής προϊόντων·
6. τονίζει ότι η ευρωπαϊκή προσέγγιση της κυκλικής οικονομίας πρέπει να συνεκτιμά πλήρως τη βιοοικονομία. Με έναν ετήσιο κύκλο εργασιών ύψους 22 δισεκατομμυρίων ευρώ, η βιοοικονομία συμβάλλει ουσιαστικά στην πράσινη και αειφόρο ανάπτυξη καθώς και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και εμπορικών δυνατοτήτων. Οι περισσότερες επενδύσεις στον βιολογικό τομέα πραγματοποιούνται σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, όπου δημιουργούνται νέες αλυσίδες αξίας και θέσεις εργασίας, χάρη σε πολυάριθμες πρωτοβουλίες από τη βάση προς την κορυφή·
7. υπενθυμίζει σε αυτό το πλαίσιο το αξιολογικό δυναμικό της κυκλικής οικονομίας να επιτύχει εξοικονόμηση πόρων για τις επιχειρήσεις, τις δημόσιες αρχές και τους καταναλωτές της ΕΕ. Υπογραμμίζει επίσης πως αυτή η εξοικονόμηση θα πρέπει να μεταφραστεί σε μεγάλης κλίμακας μακροπρόθεσμες επενδύσεις στην οικονομία της ΕΕ και, κατά συνέπεια, να οδηγήσει στη δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης στην ΕΕ·
8. υπογραμμίζει την ανάγκη να συνεχιστεί η ανάπτυξη ενός πλαισίου πολιτικής για την κυκλική οικονομία, σε όλα τα επίπεδα -ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό- με την εφαρμογή μέτρων που να συνδυάζουν την έξυπνη νομοθεσία, τα μέσα που βασίζονται στην αγορά -με ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση της χρήσης ανακυκλωμένων υλικών-, την έρευνα και την καινοτομία, την παροχή κινήτρων, την ανταλλαγή πληροφοριών και την υποστήριξη προσεγγίσεων εθελοντικού τύπου. Η ΕτΠ θεωρεί ότι ο σχεδιασμός και η καινοτομία αποτελούν βασικούς παράγοντες για την επιτάχυνση της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία και καλεί την Επιτροπή να προωθήσει την καινοτομία, ιδιαίτερα στο πλαίσιο του προγράμματος έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ (Ορίζοντας 2020), να ευνοήσει την ανάπτυξη περισσότερων κυκλικών μοντέλων για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, ιδίως στο πλαίσιο μιας πιο συνεκτικής πολιτικής για τα προϊόντα, να συνεχίσει την αναθεώρηση και την εφαρμογή της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, με την εισαγωγή αποτελεσματικών κριτηρίων στη χρήση των πόρων, και να καθιερώσει τον τρόπο εφαρμογής των αναλύσεων του περιβαλλοντικού αντικτύπου κατά τον σχεδιασμό των προϊόντων και των διεργασιών·
9. στηρίζει την εφαρμογή της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό στα κριτήρια αποδοτικής χρήσης των πόρων που συνδέονται με την αντοχή, την προσαρμοστικότητα, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση, με αντίστοιχη παροχή συμβουλών προς τον καταναλωτή, συμπεριλαμβανομένων των μελλοντικών ομάδων προϊόντων προτεραιότητας στο πρόγραμμα εργασίας 2015- 2017. Η ΕτΠ έχει ζητήσει μια ριζική αναθεώρηση της παρούσας οδηγίας και των μέτρων εφαρμογής της, ώστε να προωθηθεί η αποδοτικότητα των πόρων, με την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της και στα μη συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα που έχουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις ⁽⁴⁾·

(⁴) CδR 3751-2013, CDR 1617-2013, CδR 140/2011 fin.

10. τονίζει ότι είναι σημαντικό να δίδεται, ήδη από ένα πρώιμο στάδιο των διαδικασιών παραγωγής, ιδιαίτερη έμφαση στη συσκευασία από σύνθετα υλικά, με μέλημα τη μείωση των απορριμμάτων των υλικών αυτών που είναι είτε μη ανακυκλώσιμα είτε ανακυκλώσιμα μόνο μέσω πολύπλοκων και δαπανηρών τεχνολογιών· συνιστά την επέκταση του κανονισμού για το οικολογικό σήμα σε διαρκώς αυξανόμενο αριθμό προϊόντων και υπηρεσιών, με στόχο τόσο την εξασφάλιση της ευχερέστερης εφαρμογής των μέτρων που προβλέπονται για τη μείωση των απορριμμάτων, όσο και την παροχή επωφελέστερων και σαφέστερων κατευθυντηρίων γραμμών προς στους καταναλωτές για την άμβλυση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των προϊόντων και υπηρεσιών·

11. χαιρετίζει τις πρωτοβουλίες που ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προώθηση των πράσινων δημόσιων συμβάσεων (ΠΔΣ), και συγκεκριμένα τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις στον τομέα των ΠΔΣ, μια σύσταση σχετικά με την παρακολούθηση των επιδόσεων των κρατών μελών όσον αφορά την επίτευξη του ενδεικτικού στόχου 50 % στον τομέα των ΠΔΣ και την υποστήριξη για τη δημιουργία δικτύων ΠΔΣ μεταξύ δημοσίων αρχών. Η ΕΤΠ, ωστόσο, επαναλαμβάνει την έκκλησή της για υποχρεωτικούς στόχους ΠΔΣ όσον αφορά τις εθνικές κυβερνήσεις και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα ⁽⁵⁾.

12. επαναλαμβάνει ότι είναι σημαντικό να παρακολουθείται η πρόοδος της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», καθώς και των κύκλων του Ευρωπαϊκού Εξάμηνου και της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης που συνδέονται με αυτήν. Η αποδοτικότητα των πόρων πρέπει να αποτελέσει αναπόσπαστο μέρος του εθνικού συστήματος επισκοπήσεων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων, καθώς και των ειδικών ανά χώρα συστάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να συμπεριλάβει, κατά την ενδιάμεση επανεξέταση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», έναν νέο πρωταρχικό στόχο που θα προβλέπει την αύξηση της παραγωγικότητας των πόρων κατά τουλάχιστον 30 % έως το 2030 και θα καταμετράται βάσει του ΑΕγχΠ σε σχέση με την κατανάλωση πρώτων υλών (ΚΠΥ), ενώ, ταυτοχρόνως, θα λαμβάνει υπόψη τους ήδη υφιστάμενους στόχους σε εθνικό επίπεδο ⁽⁶⁾.

B. Σχετικά με την πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση μιας σειράς οδηγιών για τα απόβλητα

13. επισημαίνει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στη διαχείριση των αποβλήτων χάρη στο ενωσιακό νομικό πλαίσιο που βασίζεται στην πολιτική πρόληψης. Η Επιτροπή των Περιφερειών υπογραμμίζει πως ορισμένα κράτη μέλη και τοπικές και περιφερειακές αρχές πληρούν και υπερβαίνουν τους στόχους της ΕΕ στον τομέα, εκτιμά δε πως η μελλοντική νομοθεσία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα διαφορετικά σημεία εκκίνησης και να υποστηρίζει ιδιαίτερα τους φορείς με τις χαμηλότερες επιδόσεις προκειμένου να συνεχίσουν και να εντύνουν τις αντίστοιχες προσπάθειές τους·

14. θεωρεί ότι μια υπεύθυνη και βιώσιμη πολιτική σε θέματα ιεράρχησης των αποβλήτων πρέπει να προβλέπει τη μέγιστη δυνατή μείωση της παραγωγής τους, τη μείωση του αρνητικού τους αντικτύπου αυτών και της διαχείρισής τους στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, αλλά και τη μείωση της κατανάλωσης πόρων και την επανένταξη στον οικονομικό κύκλο των υλικών που περιέχονται στα απόβλητα. Σύμφωνα με την Επιτροπή των Περιφερειών, η τήρηση της ιεράρχησης των αποβλήτων αποτελεί τον αποτελεσματικότερο τρόπο μείωσης των περιβαλλοντικών και οικονομικών δαπανών που συνεπάγεται η διαχείρισή τους και, συνεπώς, είναι λυπηρό το γεγονός ότι στην ανακοίνωση της Επιτροπής δεν εξετάζεται η ιδέα ορισμού ενός δεσμευτικού στόχου γενικής μείωσης των αποβλήτων στη σχετική οδηγία πλαίσιο·

15. κρίνει σκόπιμη τη διευκόλυνση της εφαρμογής των μηχανισμών που χρησιμοποιούνται για τις δηλώσεις υποπροϊόντος ή αποχαρακτηρισμού των αποβλήτων, δεδομένου ότι αποτελούν ένα από τα πιο άμεσα μέτρα για την επίτευξη της ευχερέστερης επανένταξης των υλικών στον κύκλο της παραγωγής και, κατά συνέπεια, της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία·

16. τονίζει πως, δεδομένων των διαφορών μεταξύ των περιφερειών και μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ όσον αφορά τους στόχους που θέτει η ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη διαχείριση των αποβλήτων ⁽⁷⁾, έχει ιδιαίτερη σημασία η ενθάρρυνση της συνεργασίας και της διάδοσης των παραδειγμάτων ορθών πρακτικών στον τομέα, προκειμένου τα κράτη μέλη με τις χαμηλότερες επιδόσεις να υποστηριχθούν στην επίτευξη των απώτερων στόχων, παρότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στις περιφέρειες ή τις περιοχές όπου ο πληθυσμός είναι πολύ διάσπαρτος και οι οποίες απέχουν πολύ από τα κέντρα διαχείρισης, το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων αυξάνεται και ο στόχος της μηδενικής απόρριψης καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολο να επιτευχθεί·

17. επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να δημιουργηθούν αγορές για τα υλικά που ανακτώνται από τα απόβλητα και για τα προϊόντα που κατασκευάζονται από τέτοια υλικά, με τη διαμόρφωση ενός ομοιογενούς νομικού πλαισίου και με την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους τους φορείς που προβαίνουν σε ανάκτηση αυτών των υλικών και τα επανεπένδυσουν στον οικονομικό κύκλο·

⁽⁵⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁷⁾ Οδηγία 2008/98/ΕΚ, οδηγία 99/31/ΕΚ και οδηγία 94/62/ΕΚ.

18. υπογραμμίζει τον καθοριστικό ρόλο των τοπικών αρχών όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας στον τομέα αυτό, τη δημιουργία και τη χρηματοδότηση υποδομών επεξεργασίας και αποθήκευσης των αποβλήτων καθώς και την εξασφάλιση της λειτουργικής διαχείρισης των ροών αποβλήτων, η οποία συνιστά μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αρχές αυτές. Η ΕτΠ εξακολουθεί να ζητά, όπως και σε προηγούμενη γνωμοδότησή της ⁽⁸⁾, την αυξημένη συμμετοχή των εν λόγω αρχών στην αναθεώρηση των στόχων που θα πρέπει να επιτύχουν. Εν προκειμένω, ζητά η ΕΕ να εξασφαλίσει στις τοπικές αρχές ένα επίπεδο παρέμβασης και συνεργασίας που να συνάδει πλήρως με την αρχή της επικουρικότητας·

19. εκφράζει τη λύπη της διότι, στην προτεινόμενη οδηγία, δεν τονίζεται επαρκώς η αξιοποίηση των μη ανακυκλώσιμων αποβλήτων για την παραγωγή ενέργειας, ως το τελικό στάδιο μιας διαδικασίας αξιοποίησης των αποβλήτων, μολονότι αυτό θα συνέβαλε στην επίτευξη των φιλόδοξων στόχων που έχουν τεθεί για όλα τα κράτη μέλη και, παράλληλα, θα ενίσχυε την ενεργειακή ανεξαρτησία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

20. εκτιμά πως τα αποτελέσματα της εκτίμησης αντικτύπου ⁽⁹⁾ που συνοδεύει το κείμενο της υπό εξέταση πρότασης οδηγίας είναι ιδιαίτερα αισιόδοξα και συνιστά στην Επιτροπή να προβεί σε διευκρινίσεις όσον αφορά τα δεδομένα στα οποία βασίστηκε η εκτίμηση, και, ειδικότερα, τα επιστημονικά επιχειρήματα που οδήγησαν στην επιλογή μιας συγκεκριμένης προσέγγισης, το κόστος του εγχειρήματος και, πρωτίτως, τη σκοπιμότητα της επιλογής, ως κριτηρίου, της κατάστασης των κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις·

21. με βάση προγενέστερες συστάσεις ⁽¹⁰⁾, η ΕτΠ υποστηρίζει την επιτάχυνση της συστηματικής εισαγωγής των οικονομικών μέσων στον τομέα της διαχείρισης των αποβλήτων από τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, για παράδειγμα, με την προώθηση των μέσων αυτών στα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων και συμμόρφωσης (ως σκέλους του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης) και με την προώθηση της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού. Η Επιτροπή τονίζει τις δυνατότητες δημιουργίας εσόδων που έχουν τα μέσα αυτά για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να αντισταθμισθούν (εν μέρει) τα διοικητικά έξοδα που σχετίζονται με την εφαρμογή και την υλοποίηση των στόχων για τα απόβλητα και από τα οποία θα μπορούσαν επίσης να διατεθούν κονδύλια για δραστηριότητες καθαρισμού, ανακύκλωσης και για άλλα περιβαλλοντικά έργα.

Ορισμοί

22. ζητά από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να διατηρήσουν, στο παράρτημα VI της πρότασης οδηγίας, έναν ενιαίο και σαφή ορισμό των αστικών αποβλήτων. Ο εν λόγω ορισμός θα πρέπει να αποσαφηνιστεί με μετατόπιση του κέντρου βάρους από τον φορέα συλλογής στο είδος των συλλεγόμενων αποβλήτων. Ένας αποσαφηνισμένος ενιαίος ορισμός είναι απαραίτητος για την εξασφάλιση της συνοχής και της ορθής εφαρμογής της συγκεκριμένης πολιτικής, καθώς και για τη σύγκριση των επιτευγμάτων τόσο των διαφόρων τοπικών και περιφερειακών αρχών όσο και των κρατών μελών·

23. εκφράζει την ικανοποίησή της όσον αφορά την πρόταση τροποποίησης του ορισμού των αποβλήτων που θεωρούνται έτοιμα για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση. Παρότι δεν βασίζεται πλήρως στα αποτελέσματα, αυτή η πρόταση τροποποίησης ανταποκρίνεται στα αιτήματα που είχε διατυπώσει παλαιότερα η ΕτΠ υπέρ της καθιέρωσης ενιαίας μεθόδου υπολογισμού των επιδόσεων ανακύκλωσης και του όγκου των πραγματικά ανακυκλωμένων αποβλήτων ⁽¹¹⁾·

24. συνιστά στην Επιτροπή να επανεξετάσει τους ορισμούς της συλλογής και της χωριστής συλλογής, δεδομένου ότι αποτελούν αντικείμενο διαφορετικών ερμηνειών από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Ομοίως, η ΕτΠ συνιστά τον ορισμό της έννοιας της διαλογής για λόγους τόσο στατιστικούς και επικοινωνιακούς όσο και σχετικούς με την ποιότητα των υλικών, καθώς πολλά κράτη μέλη καταγράφουν και καταμετρούν τις ποσότητες αποβλήτων που φτάνουν στις εγκαταστάσεις διαλογής, παρότι ποσοστό έως και 30 % αυτών των αποβλήτων ενδέχεται να είναι προσμείξεις.

Ενιαία μέθοδος μέτρησης

25. υπογραμμίζει και υποστηρίζει τη σημασία της θέσπισης ενιαίας μεθόδου υπολογισμού των στόχων όσον αφορά την ανακύκλωση και χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την πρόταση της Επιτροπής. Αυτή η απλοποίηση και η επιλογή προσέγγισης «με άξονα τα αποτελέσματα» θα επιτρέψουν την καλύτερη σύγκριση των διαφορετικών επιδόσεων εντός της ΕΕ και θα συμβάλουν στη μετατροπή των αποβλήτων σε χρήσιμους πόρους. Ωστόσο, πολλά ερωτήματα παραμένουν ανοικτά όσον αφορά την προτεινόμενη μέθοδο υπολογισμού. Για ορισμένες ροές αποβλήτων θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί μέσω των υφιστάμενων τεχνολογιών. Η ΕτΠ ζητά από την Επιτροπή διευκρινίσεις σχετικά με την μέθοδο υπολογισμού και τους ορισμούς που χρησιμοποιούνται σε αυτό το πλαίσιο, καθώς και προτάσεις σχετικά με την προσαρμογή τους, εφόσον χρειαστεί.

⁽⁸⁾ CDR-1617-2013.

⁽⁹⁾ SWD(2014) 208 final.

⁽¹⁰⁾ CdR 3751-2013, CDR 1617-2013.

⁽¹¹⁾ CdR 3751/2013.

Πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και βελτιστοποίηση των προτύπων διαχείρισης

26. επισημαίνει πως για την τήρηση των αρχών της «ιεράρχησης των αποβλήτων» που δίνει την πρώτη θέση στην πρόληψη της δημιουργίας τους, δεδομένου ότι αποτελούν επίσης ουσιαστικό στοιχείο της κυκλικής οικονομίας, κρίνεται σκόπιμο η αρχή της πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων να προέχει κάθε άλλης. Υπό αυτό το πρίσμα, η Επιτροπή θα πρέπει να προτείνει πρωτίτως δεσμευτικούς στόχους για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, συνοδευόμενους από οικονομικά κίνητρα, αλλά και από την πλήρη εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει».

27. επαναλαμβάνει το αίτημά της όσον αφορά την εισαγωγή ενός δεσμευτικού στόχου για την πρόληψη ή τη μείωση των αστικών αποβλήτων στην ΕΕ, ούτως ώστε, έως το 2020, η ποσότητα των αστικών αποβλήτων που παράγονται ανά άτομο να είναι 10 % χαμηλότερη από το επίπεδο που καταγράφηκε το 2010 ⁽¹²⁾.

28. συνιστά να αναπτυχθούν πρόσθετα μέτρα για τη βελτίωση της επιλεκτικής συλλογής και ανακύκλωσης αποβλήτων, όπως λόγου χάρι: προώθηση της μεταφοράς των οικιακών απορριμμάτων με πεπιεσμένο αέρα σε κάδους επιλεκτικής συλλογής· ανάπτυξη κάδων με χωριστά τμήματα για τις οικοδομικές εργασίες, ώστε να διευκολύνεται ο διαχωρισμός και η διαχείριση των διαφόρων ειδών απορριμμάτων οικοδομών και κατεδαφίσεων· ανάπτυξη εγκαταστάσεων και προτύπων διαχείρισης για την ανακύκλωση των απορριμμάτων από φωτοβολταϊκούς συλλέκτες (που προβλέπεται να αυξηθούν)· δημιουργία δικτύου υποδομών για την απορρύπανση και αξιοποίηση μεταφορικών μέσων στο τέλος του κύκλου ζωής τους.

Διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού

29. τονίζει ότι, κατά τη μετάβαση προς μία κυκλική οικονομία, δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνον η οικονομία διαχείρισης των αποβλήτων, αλλά και άλλοι κλάδοι που έχουν σχέση με την ανάπτυξη και την παραγωγή προϊόντων. Για να μπορούν τα προϊόντα να ανακυκλώνονται και να διατίθενται εύκολα, θα πρέπει να επιδιωχθεί η προώθηση προϊόντων που αναπτύσσονται με περιβαλλοντικά κριτήρια και τεχνολογίες με μηδενική ή περιορισμένη παραγωγή αποβλήτων.

30. όσον αφορά την ενίσχυση της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, η ΕτΠ καλεί το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να διατηρήσουν την πρόταση τροποποίησης του άρθρου 8 της οδηγίας πλαισίου για τα απόβλητα, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη θα είναι πλέον υποχρεωμένα, και δεν καλούνται απλώς, να ενθαρρύνουν την οικολογική αποδοτικότητα και τον οικολογικό σχεδιασμό των προϊόντων, όπως την τεχνική βιωσιμότητα και την καταλληλότητα προς ανακύκλωση, και λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις τους στο σύνολο του κύκλου ζωής τους.

31. δεδομένου ότι η προτεινόμενη οδηγία δεν προβλέπει κανένα ποσοτικοποιημένο στόχο για τον περιβαλλοντικά υπεύθυνο σχεδιασμό των προϊόντων, η ΕτΠ ζητά μεγαλύτερη υποχρέωση λογοδοσίας των οικονομικών φορέων και εύχεται να διατυπωθούν συγκεκριμένες συστάσεις για το ποσοστό χρήσης ανακυκλωμένων υλικών στα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά· εν προκειμένω, εξαιρεί τη σημασία που έχει το εργαλείο του οικολογικού σήματος (ECOLABEL).

32. επισημαίνει ότι η αρχή της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, συμπεριλαμβανομένων των μεταποιητών και των εισαγωγέων, αποδεικνύεται ένας αποτελεσματικός μοχλός της πολιτικής προώθησης μέτρων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων. Η Επιτροπή των Περιφερειών ζητά, ωστόσο, τη λήψη συνοδευτικών μέτρων έτσι ώστε το συνεπαγόμενο κόστος να μην επιβαρύνει τον τελικό καταναλωτή και το κέρδος που αποκομίζεται να επανεπενδύεται στη διαδικασία διαχείρισης των αποβλήτων.

33. συνεχίζει να στηρίζει την ενίσχυση της αρχής της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού στη νομοθεσία της ΕΕ ⁽¹³⁾, μέσω της πρότασης θέσπισης ελάχιστων απαιτήσεων (κάλυψη του κόστους της συλλογής, διαχείρισης και επεξεργασίας των ρών αποβλήτων, καθώς και των δαπανών για την ενημέρωση του πληθυσμού και την προσαρμογή του σχεδιασμού προϊόντων προς την κατεύθυνση του οικολογικού σχεδιασμού).

Στόχοι

34. καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να παραμείνουν φιλόδοξα όσον αφορά τον στόχο που προτείνεται από την Επιτροπή αναφορικά με την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων. Ομοίως, η Επιτροπή των Περιφερειών επιδοκιμάζει τη νέα διάταξη δυνάμει της οποίας τα κράτη μέλη πρέπει να συμπεριλαμβάνουν στα οικεία διαχειρίσιμα των αποβλήτων μέτρα για την ανακύκλωση των αποβλήτων που περιέχουν σημαντικές ποσότητες κρίσιμων πρώτων υλών.

⁽¹²⁾ CdR 1617-2013.

⁽¹³⁾ CDR 1617/2013.

35. συνιστά η ευρωπαϊκή νομοθεσία να χαρακτηρίζεται τόσο από φιλοδοξία όσο και από ρεαλισμό. Η Επιτροπή των Περιφερειών παρατηρεί πως, σε συνδυασμό με μια ενιαία μέθοδο υπολογισμού, οι προτάσεις τροποποίησης των στόχων ενδέχεται να αποτελούν βαρύ φορτίο για πολλά κράτη μέλη και τοπικές και περιφερειακές αρχές, ιδίως για όσα αντιμετώπισαν δυσκολίες εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας. Θα ήταν σκόπιμο οι νέοι στόχοι να καθοριστούν μετά από ενδελεχή ανάλυση των λόγων για τους οποίους δεν εκπληρώθηκαν οι ισχύοντες στόχοι και του αντικτύπου τους, και μάλιστα σε περιφερειακό επίπεδο, δεδομένων των δημογραφικών ιδιαιτεροτήτων ορισμένων εξαιρετικά αραιοκατοικημένων περιοχών. Πιστεύει ότι η επιλογή φιλόδοξων και ρεαλιστικών στόχων πρέπει να είναι προϊόν διεξοδικού διαλόγου με τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές τους όσον αφορά τα μέτρα που απαιτούνται για την αποτελεσματική εποπτεία και την επιτυχή εφαρμογή τους·

36. επισημαίνει πως ο βαθμός υλοποίησης των σημερινών στόχων ποικίλλει σημαντικά ανά περιφέρεια και κράτος μέλος. Εντούτοις, υπογραμμίζει ότι τα θετικά αποτελέσματα σε ορισμένα κράτη μέλη φανερώνουν ότι είναι δυνατόν να γίνουν πραγματικότητα —ή έστω σχεδόν— οι φιλόδοξοι στόχοι, εφόσον υπάρχουν ευνοϊκές συνθήκες και εφόσον αναπτυχθούν οι απαραίτητες διοικητικές δυνατότητες εκεί όπου απουσιάζουν μέχρι στιγμής⁽¹⁴⁾·

37. ζητά επιτακτικά οι στόχοι που θα καθοριστούν μέσω της νέας οδηγίας να συνδέονται με την ποιότητα των ανακυκλωμένων ή ανακτημένων υλικών, προκειμένου αυτά να μην βλάπτουν το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία και είναι σε θέση να ανταγωνιστούν ισότιμα τους πρωτογενείς πόρους στην αγορά. Πέραν αυτού, πρέπει να καθοριστούν ενιαίες και σαφείς βάσεις υπολογισμού των πραγματικών ποσοστών ανακύκλωσης·

38. συνιστά να διατηρηθούν οι φιλόδοξοι στόχοι που προτείνονται για την ανακύκλωση των αποβλήτων συσκευασιών με ορίζοντα το 2020, το 2025 και το 2030· επικροτεί την πρόταση εναρμόνισης της μεθόδου υπολογισμού του ποσοστού ανακύκλωσης, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό ανακύκλωσης περιορίζεται στις δραστηριότητες ανακύκλωσης και δεν εφαρμόζεται σε δραστηριότητες ανάκτησης και ανακύκλωσης, όπως συμβαίνει σήμερα. Οι ποσοτικοί στόχοι ανακύκλωσης πρέπει να καθορίζονται μετά από αξιολόγηση των επιπτώσεων της αλλαγής της μεθόδου υπολογισμού. Επίσης, κατά την άμεση επαναχρησιμοποίηση των συσκευασιών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι και οι μέθοδοι υπολογισμού. Η ΕτΠ έχει ήδη ζητήσει να εξεταστούν οι δυνατότητες αύξησης του ποσοστού της ανακύκλωσης των πλαστικών συσκευασιών στο 70 % και του ποσοστού συσκευασιών από γυαλί, μέταλλο, χαρτί, χαρτόνι και ξύλο στο 80 % μέχρι το 2020·

39. επαναλαμβάνει την έκκλησή της αναφορικά με την ενσωμάτωση στην αναθεωρημένη οδηγία της ΕΕ για τα απόβλητα ενός νέου στόχου για την ανακύκλωση των βιολογικών αποβλήτων, με σκοπό την ανάπτυξη του κλάδου και τον καθορισμό ποσοτικών στόχων⁽¹⁵⁾. Πέραν τούτου, η Επιτροπή θα μπορούσε επίσης να θεσπίσει υποχρεωτικά κριτήρια αναφορικά με την ποιότητα της κομποστοποίησης προκειμένου να προωθήσει την αγορά της ανακύκλωσης αυτών των βιολογικών αποβλήτων και την προστασία του περιβάλλοντος⁽¹⁶⁾. Για τον σκοπό αυτό, θα ήταν ίσως χρήσιμο να καθοριστούν οι κατευθυντήριες γραμμές που θα ανακοινωθούν στους πολίτες προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των οργανικών αποβλήτων που συλλέγονται και αποστέλλονται για κομποστοποίηση·

40. συνιστά εκ νέου θεράμ να τεθούν συμπληρωματικοί στόχοι προετοιμασίας για την επαναχρησιμοποίηση, που να είναι δεσμευτικοί, χωριστοί και ειδικοί για κάθε κατηγορία ροών αποβλήτων, ιδίως για τα έπιπλα, τα υφάσματα και τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, λαμβανομένου υπόψη ότι στόχοι αυτού του τύπου υπάρχουν ήδη σε ορισμένες χώρες, σε εθνικό ή σε περιφερειακό επίπεδο⁽¹⁷⁾.

Υγειονομική ταφή των αποβλήτων

41. έχει ζητήσει, μετά την έκκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για σταδιακή απαγόρευση της υγειονομικής ταφής⁽¹⁸⁾, να απαγορευτεί έως το 2020 η υγειονομική ταφή των ανακυκλώσιμων ή βιοδιασπώμενων αποβλήτων⁽¹⁹⁾. Στο ίδιο πλαίσιο, η Επιτροπή των Περιφερειών επαναλαμβάνει το αίτημα που απηύθυνε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο για διατήρηση του προτεινόμενου στόχου της 1ης Ιανουαρίου 2025 και μετά, ως ημερομηνίας κατά την οποία κανένα βιοδιασπώμενο απόβλητο δεν θα αποτελεί αντικείμενο υγειονομικής ταφής και τα ανακυκλώσιμα απόβλητα θα συλλέγονται χωριστά και στην ουσία θα ανακυκλώνονται, όποτε αυτό καθίσταται βιώσιμο από τεχνική και οικονομική άποψη·

⁽¹⁴⁾ Βλέπε επίσης την Έκθεση ανάλυσης εδαφικού αντικτύπου σχετικά με τη δέση μέτρων για την κυκλική οικονομία, CdR 05609/2014.

⁽¹⁵⁾ CdR 74/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CDR 1617/2013.

⁽¹⁷⁾ CDR 1617-2013, CDR 3751-2013, CdR 140/2011 final.

⁽¹⁸⁾ Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με θέμα «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους», (2011/2068(INI)) 08.05.2012.

⁽¹⁹⁾ CDR 3751/2013, CDR 1617/2013.

42. ζητά να αναθεωρηθεί η διατύπωση των στόχων μείωσης, διότι στον υπολογισμό και στα προτεινόμενα ποσοστά χρησιμοποιούνται μαζί οι έννοιες των «χώρων υγειονομικής ταφής μη επικίνδυνων αποβλήτων» και των «χώρων ταφής αστικών αποβλήτων», αν και τα αστικά απόβλητα δεν είναι το μόνο είδος αποβλήτων που εναποτίθενται σε χώρους υγειονομικής ταφής μη επικίνδυνων αποβλήτων. Η ΕτΠ συνιστά επίσης ο προτεινόμενος προαιρετικός στόχος που συνίσταται στον περιορισμό σε 5 % κατ' ανώτατο όριο της υγειονομικής ταφής των υπολειμματικών αποβλήτων έως το 2030 να διατυπωθεί με πιο ευέλικτο τρόπο, αλλά υπογραμμίζει ότι θα πρέπει να καταστεί δεσμευτικός στόχος για τη μείωση της υγειονομικής ταφής των αποβλήτων αυτών, προκειμένου να ευθυγραμμίζεται περισσότερο με την εντολή του εβδομίου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον, καθώς και με τις προηγούμενες συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁰⁾.

43. καλεί την Επιτροπή να καταβάλει περαιτέρω προσπάθειες όσον αφορά τις δυνατότητες ανακύκλωσης των αποβλήτων κατασκευών και καταδαφίσεων (CDW), και ιδίως να εκτιμήσει κατά πόσον ένας ενιαίος στόχος για τα απόβλητα CDW επαρκεί ώστε να παρασχεθούν κίνητρα για συλλογή, διαλογή και ανακύκλωση διαφόρων δομικών υλικών ή αν θα ήταν απαραίτητος ο καθορισμός ειδικών στόχων για τα δομικά υλικά με μικρότερο ποσοστό κατασκευαστικών αποβλήτων.

Μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης και εκθέσεις

44. επιδοκιμάζει τη θέσπιση μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης με σκοπό την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων ανακύκλωσης που προτείνονται στην νέα οδηγία. Τα σχέδια συμμόρφωσης εντάσσονται στη λογική των συστάσεων της Επιτροπής των Περιφερειών, η οποία ζήτησε τη θέσπιση επιμέρους χαρτών πορείας για κάθε κράτος μέλος. Συγχρόνως, η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή να προσφέρει μεθοδική υποστήριξη στα κράτη μέλη κατά την επεξεργασία των σχεδίων αυτών.

45. ομοίως, επιδοκιμάζει την εισαγωγή υποχρέωσης για τη σύνταξη ετήσιων εκθέσεων τις οποίες θα συμπληρώνει μια έκθεση ελέγχου ποιότητας και θα επικυρώνει ανεξάρτητος τρίτος φορέας. Κατ' αυτόν τον τρόπο είναι εφικτή η δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών για την καλύτερη αξιολόγηση της κατάστασης κάθε κράτους μέλους από τη σκοπιά της υλοποίησης των στόχων, καθώς και η λήψη μέτρων για τη βελτίωση των σχετικών επιδόσεων,

46. συνιστά να ανατίθεται ο έλεγχος ποιότητας των εκθέσεων υποχρεωτικά σε ανεξάρτητο τρίτο φορέα μόνο σε περίπτωση που αμφισβητείται η αξιοπιστία των στοιχείων τα οποία περιέχουν οι εκθέσεις και προτείνει στην Επιτροπή να καθορίσει αντικειμενικά κριτήρια βάσει των οποίων θα διεξάγεται η αξιολόγηση αυτή και να προσφέρει αντίστοιχη μεθοδολογική στήριξη.

Επικουρικότητα και αναλογικότητα

47. θεωρεί πως ούτε οι νέοι στόχοι για την ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων, των απορριμμάτων συσκευασίας και των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ούτε η κατάργηση, αρχικά έως το 2025 και εν συνεχεία έως το 2030, της υγειονομικής ταφής των ανακυκλώσιμων αποβλήτων, ούτε ο μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης ή η τροποποίηση των υποχρεώσεων σχετικά με τις εκθέσεις δεν εγείρουν ανησυχίες όσον αφορά την επικουρικότητα. Εντούτοις, ως προς την αναλογικότητα, οι διαφορές όσον αφορά τον βαθμό επίτευξης των υφιστάμενων στόχων και το χρονοδιάγραμμα των νέων στόχων που προασπίζεται η Επιτροπή δημιουργούν δυσκολίες ⁽²¹⁾.

Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

48. εκφράζει την ανησυχία της σχετικά με τις πολυάριθμες διατάξεις της νέας οδηγίας που θα επιτρέψουν στην Επιτροπή να υιοθετεί κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

⁽²⁰⁾ CdR 3751-2013, CDR 1617-2013.

⁽²¹⁾ Έκθεση για τη διαβούλευση του Δικτύου Παρακολούθησης της Επικουρικότητας (ΔΠΕ) και της Ομάδας Εμπειρογνομών για την Επικουρικότητα (ΟΕΕ) της Επιτροπής των Περιφερειών, 2014.

II. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

COM(2014) 397 final — 2014/0201 (COD)

Άρθρο 1 — Τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ, σημείο 6) — τροπολογία του άρθρου 8 σημείο β)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>β) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να ενθαρρύνουν τον σχεδιασμό των προϊόντων κατά τρόπο ώστε να μειώνεται ο αντίκτυπός τους στο περιβάλλον και η παραγωγή αποβλήτων κατά τη διάρκεια της παραγωγής και της συνακόλουθης χρήσης των προϊόντων, χωρίς να προκαλούν στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά.</p> <p>Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη, την παραγωγή και την εμπορία προϊόντων που να είναι κατάλληλα για πολλαπλές χρήσεις, ανθεκτικά από τεχνική άποψη και, αφού καταστούν απόβλητα, κατάλληλα για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση προκειμένου να διευκολύνει την ορθή εφαρμογή της ιεράρχησης των αποβλήτων. Τα μέτρα θα λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις ολόκληρου του κύκλου ζωής των προϊόντων».</p>	<p>β) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«2. Η <u>Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα</u> κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να <u>εγγυηθούν ενθαρρύνουν</u> τον σχεδιασμό των προϊόντων κατά τρόπο ώστε να μειώνεται ο αντίκτυπός τους στο περιβάλλον και η παραγωγή αποβλήτων κατά τη διάρκεια της παραγωγής και της συνακόλουθης χρήσης των προϊόντων, χωρίς να προκαλούν στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά.</p> <p>Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη, την παραγωγή και την εμπορία προϊόντων που να είναι κατάλληλα για πολλαπλές χρήσεις, ανθεκτικά από τεχνική άποψη και, αφού καταστούν απόβλητα, κατάλληλα για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση προκειμένου να διευκολύνει την ορθή εφαρμογή της ιεράρχησης των αποβλήτων. Τα μέτρα θα λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις ολόκληρου του κύκλου ζωής των προϊόντων».</p>

Αιτιολογία

Οι πιο σημαντικές αλλαγές για μια αποδοτική χρήση των πόρων μπορούν να επιτευχθούν στην πηγή. Η βελτίωση του σχεδιασμού των προϊόντων ώστε να είναι επαναχρησιμοποιήσιμα, επισκευάσιμα και ανακυκλώσιμα και η βελτιστοποίηση της συσκευασίας τους μπορούν να συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, πράγμα που βρίσκεται στην κορυφή των σχετικών προτεραιοτήτων, πριν από την ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίηση. Επιβάλλεται, συνεπώς, η θέσπιση μιας πιο φιλόδοξης πολιτικής οικολογικού σχεδιασμού, σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών.

Τροπολογία 2

COM(2014) 397 final — 2014/0201 (COD)

Άρθρο 1 — Τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ, σημείο 11)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>(11) Στο άρθρο 22, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«Για να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος επιμόλυνσης των αποβλήτων, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τη χωριστή συλλογή των βιολογικών αποβλήτων έως το 2025.</p> <p>Η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση της διαχείρισης των βιολογικών αποβλήτων, προκειμένου να υποβάλει πρόταση, εάν χρειαστεί. Η αξιολόγηση εξετάζει τη σκοπιμότητα καθορισμού ελάχιστων απαιτήσεων για τη διαχείριση των βιολογικών αποβλήτων και ποιοτικών κριτηρίων για την κομποστοποίηση και τη ζύμωση βιολογικών αποβλήτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.».</p>	<p>(11) Στο άρθρο 22, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«Για να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος επιμόλυνσης των <u>ανακυκλώσιμων αποβλήτων</u> και να <u>εξασφαλιστεί η βέλτιστη ανακύκλωση των οργανικών αποβλήτων</u>, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τη χωριστή συλλογή των βιολογικών αποβλήτων έως το 2025.</p> <p>Η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση της διαχείρισης των βιολογικών αποβλήτων, προκειμένου να υποβάλει πρόταση, εάν χρειαστεί. Η αξιολόγηση εξετάζει τη σκοπιμότητα καθορισμού <u>ελάχιστων απαιτήσεων για τη διαχείριση των βιολογικών αποβλήτων</u> και ποιοτικών κριτηρίων για την κομποστοποίηση και τη ζύμωση βιολογικών αποβλήτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.».</p>

Αιτιολογία

Τα βιολογικά απόβλητα δεν αποτελούν ρυπογόνα υλικά. Η συλλογή τους θα πρέπει να έχει ως γνώμονα την αξιοποίηση του μεγαλύτερου δυνατού μέρους τους, π.χ. την παραγωγή ενέργειας μέσω βιοαερίου ή λιπασμάτων, και όχι την προστασία των υπολοίπων αποβλήτων. Επίσης, κρίνεται σκόπιμο να μην επιβληθούν διαφορετικές εναλλακτικές λύσεις για την συλλογή ή την επεξεργασία των αποβλήτων αυτών. Η ευελιξία πρέπει να επιτρέπεται πάντοτε, προκειμένου να εξασφαλιστεί η προσαρμογή στο τοπικό πλαίσιο και σε νέες τεχνολογίες. Σημασία έχει η ποιότητα των βιολογικών αποβλήτων και όχι η μέθοδος συλλογής ή διαχείρισής τους.

Τροπολογία 3

COM(2014) 397 final — 2014/0201 (COD), παράρτημα VI

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Σύνθεση των αστικών αποβλήτων</p> <p>Τα αστικά απόβλητα περιλαμβάνουν τα οικιακά απορρίμματα και τα απορρίμματα από το λιανικό εμπόριο, τις μικρές επιχειρήσεις, τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τα ιδρύματα (όπως σχολεία, νοσοκομεία, κυβερνητικά κτίρια) παρόμοιας φύσης και σύνθεσης με τα οικιακά απορρίμματα, που συλλέγονται από τους δήμους ή για λογαριασμό των δήμων.</p> <p>Περιλαμβάνουν τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ογκώδη απόβλητα (π.χ. λευκές συσκευές, έπιπλα, στρώματα), — απόβλητα κήπων, φύλλα, αποκόμματα χόρτου, οργανικά λιπάσματα από αστικά απόβλητα, το περιεχόμενο των κάδων απορριμμάτων, και απόβλητα από τον καθαρισμό αγορών, — απόβλητα από επιλεγμένες δημοτικές υπηρεσίες, δηλαδή απόβλητα από συντήρηση πάρκων και κήπων, απόβλητα από τις υπηρεσίες οδοκαθαρισμού, <p>Περιλαμβάνει επίσης τα απόβλητα από τις ίδιες πηγές, και παρόμοιας φύσης ή σύνθεσης, τα οποία:</p> <ul style="list-style-type: none"> — δεν συλλέγονται για λογαριασμό των δήμων, αλλά απευθείας από προγράμματα ευθύνης του παραγωγού ή από ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα για σκοπούς επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης κυρίως με χωριστή συλλογή, — προέρχονται από αγροτικές περιοχές που δεν εξυπηρετούνται από τακτική υπηρεσία συλλογής απορριμμάτων. <p>Εξαιρούνται τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> — απόβλητα από δίκτυα αποχέτευσης και επεξεργασίας αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της ιλύος καθαρισμού λυμάτων, — απόβλητα από κατασκευές και κατεδαφίσεις, 	<p>Σύνθεση των αστικών αποβλήτων</p> <p>Τα αστικά απόβλητα περιλαμβάνουν τα οικιακά απορρίμματα και τα απορρίμματα από το λιανικό εμπόριο, τις μικρές επιχειρήσεις, τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τα ιδρύματα (όπως σχολεία, νοσοκομεία, κυβερνητικά κτίρια) παρόμοιας φύσης και σύνθεσης με τα οικιακά απορρίμματα, που συλλέγονται από τους δήμους ή για λογαριασμό των δήμων.</p> <p>Περιλαμβάνουν τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ογκώδη απόβλητα (π.χ. λευκές συσκευές, έπιπλα, στρώματα), — απόβλητα κήπων, φύλλα, αποκόμματα χόρτου, οργανικά λιπάσματα από αστικά απόβλητα, το περιεχόμενο των κάδων απορριμμάτων, και απόβλητα από τον καθαρισμό αγορών, — απόβλητα από επιλεγμένες δημοτικές υπηρεσίες, δηλαδή απόβλητα από συντήρηση πάρκων και κήπων, απόβλητα από τις υπηρεσίες οδοκαθαρισμού, <p>Περιλαμβάνει επίσης τα απόβλητα από τις ίδιες πηγές, και παρόμοιας φύσης ή σύνθεσης, τα οποία:</p> <ul style="list-style-type: none"> — δεν συλλέγονται για λογαριασμό των δήμων, αλλά απευθείας από προγράμματα ευθύνης του παραγωγού ή από ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα για σκοπούς επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης κυρίως με χωριστή συλλογή, — προέρχονται από αγροτικές περιοχές που δεν εξυπηρετούνται από τακτική υπηρεσία συλλογής απορριμμάτων. <p>Εξαιρούνται τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> — απόβλητα από δίκτυα αποχέτευσης και επεξεργασίας αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της ιλύος καθαρισμού λυμάτων, — απόβλητα από κατασκευές και κατεδαφίσεις. <p><u>Η κατηγορία των αστικών αποβλήτων ορίζεται επακριβώς στον ευρωπαϊκό κατάλογο αποβλήτων.</u></p>

Αιτιολογία

Η ανάγκη κοινού ορισμού σχετίζεται με τον προσδιορισμό του βαθμού επίτευξης από τα κράτη μέλη των στόχων που ορίζει η νομοθεσία και όχι με την αξιολόγηση των επιδόσεων των τοπικών αρχών. Κατά συνέπεια, τα «αστικά απόβλητα» πρέπει να ορίζονται με βάση όχι τον φορέα συλλογής τους αλλά το περιεχόμενο της συλλογής, δηλαδή, τη σύνθεσή τους. Επιπλέον, ο ορισμός των αστικών αποβλήτων που περιλαμβάνεται στην οδηγία είναι λιγότερο λεπτομερής από αυτόν που περιλαμβάνεται στον ευρωπαϊκό κατάλογο αποβλήτων, ο οποίος, με τη σειρά του, στηρίζεται σε απόφαση της Επιτροπής.

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Η διαλειτουργικότητα ως μέσο εκσυγχρονισμού του δημόσιου τομέα

(2015/C 140/09)

Εισηγήτρια:	Η κ. Odetta Žerlauskienė (LT/ALDE), Μέλος του δημοτικού συμβουλίου του Skuodas
Έγγραφο αναφοράς:	Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση προγράμματος σχετικά με λύσεις διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες (ISA2): Η διαλειτουργικότητα ως μέσο εκσυγχρονισμού του δημόσιου τομέα COM(2014) 367 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

1. υπογραμμίζει τα οφέλη και τις ευκαιρίες που προσφέρει η ολοκληρωμένη χρήση των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) προκειμένου να καταστεί αποδοτικότερος και πιο διαφανής ο δημόσιος τομέας·
2. τονίζει τη σημασία της προσβασιμότητας των δημόσιων οργανισμών για τους ιδιώτες και τις επιχειρήσεις μέσω ηλεκτρονικών μέσων, ανεξάρτητα από τη φυσική τοποθεσία του ενδιαφερόμενου και, ως εκ τούτου, επιβεβαιώνει την υποστήριξή της στην ανάπτυξη των διασυνοριακών δημόσιων υπηρεσιών, ιδίως εκείνων που καλύπτουν πτυχές όπως η διαλειτουργικότητα και η ηλεκτρονική ταυτοποίηση, οι ηλεκτρονικές υπογραφές, η ηλεκτρονική υπηρεσία εγγράφων και άλλα δομικά στοιχεία της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ⁽¹⁾·
3. υπογραμμίζει τη σημασία της διαλειτουργικότητας μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων των διαφόρων κρατών μελών και των αντίστοιχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια ενός γενικού εκσυγχρονισμού των δημόσιων διοικήσεων σε ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ, καθώς και στα όργανα της Κοινότητας, ούτως ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και του εμβληματικού της προγράμματος: «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη» ⁽²⁾·
4. επισημαίνει ότι η ΕΕ έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στα προγράμματα διαλειτουργικότητας από την πρώτη εμφάνισή τους το 1995 ⁽³⁾, και ότι διάφορα όργανα της ΕΕ αξιολόγησαν θετικά αυτού του είδους τις δραστηριότητες ⁽⁴⁾, και, επομένως, ζητεί να διατηρηθεί αυτή η δέσμευση και να συνεχιστεί ο περαιτέρω εκσυγχρονισμός των δημόσιων υπηρεσιών, η προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης και η διευκόλυνση της διασυνοριακής και διατομεακής αλληλεπίδρασης·
5. συμφωνεί με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24ης και 25ης Οκτωβρίου στα οποία συνιστάται να συνεχιστεί ο εκσυγχρονισμός των δημόσιων διοικήσεων με ιδιαίτερη έμφαση σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες, όπως η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, η ηλεκτρονική υγεία, η ηλεκτρονική τιμολόγηση και οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, και προβάλλεται η ανάγκη να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα μεταξύ αυτών των υπηρεσιών. Αυτό θα οδηγήσει σε περισσότερες και καλύτερες ψηφιακές υπηρεσίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και σε εξοικονόμηση δαπανών και αύξηση της αποδοτικότητας, της διαφάνειας και της ποιότητας των υπηρεσιών στον δημόσιο τομέα·

⁽¹⁾ Πρβλ. CdR 4165/2014, 5960/2013, 5559/2013, 3597/2013, 1646/2013, 2414/2012, 1673/2013, 626/2012, 402/2012, 65/2011, 104/2010.

⁽²⁾ Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη, ανακοίνωση της Επιτροπής, COM(2010) 245 final της 28ης Οκτωβρίου 2010.

⁽³⁾ Η πρώτη νομική πράξη σε αυτόν τον τομέα θεωρείται η απόφαση 95/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 1995, για την κοιντική συμβολή της τηλεματικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων στην Κοινότητα (IDA).

⁽⁴⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για μια ανταγωνιστική ψηφιακή ενιαία αγορά — η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως αιχμή του δόρατος (3 Απριλίου 2012).

6. επιθυμεί να αναδείξει τα αποτελέσματα των ετήσιων επισκοπήσεων της ανάπτυξης που δημοσιεύτηκαν από την Επιτροπή το 2011, το 2012 και το 2013, στις οποίες καταδεικνύεται ότι η ποιότητα των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων έχει άμεσο αντίκτυπο στο οικονομικό περιβάλλον και έχει, συνεπώς, κείρια σημασία για την τόνωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της μεγέθυνσης. Ως εκ τούτου, τονίζει τη σημασία του έγκαιρου και ολοκληρωμένου εκσυγχρονισμού των δημόσιων διοικήσεων·

7. υπογραμμίζει ότι περισσότερες από 100 000 τοπικές και περιφερειακές αρχές και από τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και από άλλες χώρες που επηρεάζονται άμεσα από την ενωσιακή νομοθεσία, συνιστούν βασικούς φορείς παροχής υπηρεσιών στο ευρύ κοινό και στις επιχειρήσεις, οι απόψεις των οποίων θα πρέπει να εισακουστούν και να συνυπολογιστούν κατά την εκπόνηση πρωτοβουλιών που αφορούν την παροχή δημόσιας υπηρεσίας·

8. χαιρετίζει την πρόταση για θέσπιση προγράμματος σχετικά με λύσεις διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες (ISA2), που αποτελεί, επίσης, ένα βήμα προόδου προς την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής ψηφιακής αγοράς⁽⁵⁾. Ωστόσο, η ΕτΠ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό το προτεινόμενο πρόγραμμα να εναρμονίζεται με άλλους συναφείς τομείς πολιτικής, όπως το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ), ο πυλώνας II του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη που αφορά τη διαλειτουργικότητα και τα πρότυπα, η ευρωπαϊκή στρατηγική διαλειτουργικότητας (EIS), το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαλειτουργικότητας (ΕΠΔ/EIF), καθώς και οι μελλοντικές τους επικαιροποιήσεις με σκοπό τη μεγιστοποίηση της συνοχής και των συνεργειών·

Προς τη διαλειτουργικότητα των δημόσιων διοικήσεων στην ΕΕ

9. παρατηρεί ότι τα αποτελέσματα μελετών καταδεικνύουν ότι οι κυβερνήσεις των κρατών μελών θα πρέπει να καταβάλλουν πολλές προσπάθειες ακόμη προκειμένου να εξασφαλίσουν στις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες απρόσκοπτη πρόσβαση στις επιγραμμικές δημόσιες υπηρεσίες, ακόμη και στο εσωτερικό του εκάστοτε κράτους μέλους (ο σημερινός δείκτης ανέρχεται στο 72 % για το σύνολο των υπηρεσιών), ενώ η διαθεσιμότητα των διασυννοριακών ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών σε υπηκόους άλλων χωρών της ΕΕ ανέρχεται μόλις στο 42 %, ποσοστό, δηλαδή, κάτω του ήμισυ του συνόλου των υπηρεσιών⁽⁶⁾·

10. τονίζει τη ζωτική σημασία του ευρωπαϊκού επιπέδου σε ό,τι αφορά τον συντονισμό και την παροχή κατευθυντηρίων γραμμών ορθής πρακτικής σε νέους τομείς όπως οι ηλεκτρονικές δημόσιες υπηρεσίες και η διασυννοριακή τους διαλειτουργικότητα·

11. αναδεικνύει τα οφέλη που απορρέουν από την εφαρμογή ανοικτών προτύπων όπως, λόγου χάρι, χαμηλότερο κόστος, δυνατότητα περαιτέρω χρήσης και ευελιξία του τελικού προϊόντος·

12. τάσσεται, επομένως, υπέρ της προώθησης μιας ολοκληρωμένης διατομεακής και διασυννοριακής διαλειτουργικότητας των ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών της ΕΕ και των κρατών μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με την οποία θα εξασφαλίζεται σε όλες τις ενδιαφερόμενες χώρες η δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά στο σύστημα, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο·

13. επικροτεί το γεγονός ότι η πρόταση απόφασης αποτελεί συνέχεια της πρωτοβουλίας «Ηλεκτρονική συνοχή» (e-Cohesion), η οποία αποσκοπεί στην απλοποίηση και τον εξορθολογισμό της εφαρμογής της πολιτικής για τη συνοχή κατά την περίοδο 2014-2020 μέσω της ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των δικαιούχων και των αρμόδιων φορέων·

14. συμμερίζεται τις επιφυλάξεις που εκφράζονται στην πρόταση απόφασης όσον αφορά το γεγονός ότι η προσέγγιση μιας διαλειτουργικότητας εντός μεμονωμένων τομέων συνδέεται με τον κίνδυνο η θέσπιση διαφορετικών ή μη συμβατών λύσεων σε εθνικό ή τομεακό επίπεδο να δημιουργήσει νέα ηλεκτρονικά εμπόδια που θα παρακώλυαν την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και τη σχετική ελεύθερη κυκλοφορία, καθώς και την ανταγωνιστικότητα των αγορών·

⁽⁵⁾ Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση προγράμματος σχετικά με λύσεις διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες (ISA2): Η διαλειτουργικότητα ως μέσο εκσυγχρονισμού του δημόσιου τομέα, της 26ης Ιουνίου 2014 — COM(2014) 367 final 2014/0185 (COD).

⁽⁶⁾ eGovernment Benchmark Framework 2012-2015 Method paper July 2012, Final Report: A study prepared for the European Commission DG Communications Networks, Content & Technology, διαθέσιμη στην αγγλική γλώσσα στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/eGovernment%20Benchmarking%20method%20paper%20published%20version_0.pdf

15. επικροτεί τη δέσμευση που διατυπώνεται στο πρόγραμμα ISA2 να προωθηθεί και, κατά περίπτωση, να στηριχθεί η μερική ή πλήρης τυποποίηση των υφιστάμενων λύσεων διαλειτουργικότητας, σε συνεργασία με άλλες δραστηριότητες τυποποίησης σε ενωσιακό επίπεδο, σε ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης·

16. υπογραμμίζει ότι η νομοθεσία για τη διαλειτουργικότητα πρέπει να καλύπτει επίσης τους ιδιώτες πολίτες και τις επιχειρήσεις⁽⁷⁾, και, ως εκ τούτου, ζητεί να υιοθετηθεί στο πρόγραμμα ISA2 μια πιο ανοιχτή προσέγγιση προς τους μη κυβερνητικούς τομείς·

17. εφιστά την προσοχή στον υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης που επιδεικνύεται στις υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους⁽⁸⁾, επισημαίνει, εντούτοις, ότι, λόγω του φυσικού χαρακτήρα αυτού του τύπου υπηρεσιών, πρέπει να δοθεί ύψιστη προτεραιότητα στην ασφάλη και ολοκληρωμένη λειτουργία των διαλειτουργικών συστημάτων·

18. υπογραμμίζει ότι η διαλειτουργικότητα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προϋποθέτει όχι απλώς τη συμβατότητα των συστημάτων (λύσεις «από μηχανή σε μηχανή» — M2M), αλλά και την ικανότητα των δημόσιων διοικήσεων να συνεργάζονται στενά με συστήματα πληροφοριών, καθώς και να γνωρίζουν οι πολίτες τις δυνατότητες που προσφέρουν αυτά τα συστήματα. Κατά συνέπεια, η ΕτΠ προτείνει να προστεθούν στο πρόγραμμα ISA2 τα συστατικά στοιχεία της ανάπτυξης δυνατοτήτων ανθρώπινου δυναμικού και της ευαισθητοποίησης, όπως εξάλλου προτείνεται σε άλλες νομοθετικές πράξεις⁽⁹⁾·

Πεδίο εφαρμογής

19. επικροτεί το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου προγράμματος ISA2, το οποίο καλύπτει όλα τα επίπεδα της διοίκησης: ευρωπαϊκό, τοπικό, περιφερειακό και εθνικό και στο οποίο αναλαμβάνεται η δέσμευση στις λύσεις διαλειτουργικότητας να λαμβάνονται υπόψη οι αντίστοιχες ανάγκες των διοικήσεων, καθώς και οι ανάγκες πολιτών και επιχειρήσεων, κατά περίπτωση⁽¹⁰⁾·

20. σημειώνει ότι σε σειρά υπουργικών δηλώσεων⁽¹¹⁾, οι υπουργοί κάλεσαν την Επιτροπή να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών εφαρμόζοντας διασυνοριακές και διατομεακές λύσεις διαλειτουργικότητας που θα καταστήσουν δυνατή την παροχή αποδοτικότερων και ασφαλέστερων δημόσιων υπηρεσιών·

21. επιδοκιμάζει, συνεπώς, το γεγονός ότι οι λύσεις διαλειτουργικότητας που έχουν αναπτυχθεί θα παρασχεθούν για απεριόριστη χρήση σε άλλα θεσμικά όργανα και φορείς της Ένωσης, καθώς και στις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές δημόσιες διοικήσεις, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό τη διασυνοριακή ή διατομεακή τους αλληλεπίδραση⁽¹²⁾·

22. επικροτεί το άνοιγμα του προγράμματος ISA2 στις χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και στις υποψήφιες χώρες ως μέσο ένταξης τους στην ΕΕ. Συνιστά, ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη του πιθανού ενδιαφέροντος εκ μέρους άλλων κρατών εταίρων και της παροχής κινητρών χρηστής διακυβέρνησης, η χρηματοδότηση του προγράμματος ISA2 να καταστεί προσβάσιμη και για άλλες χώρες εταίρους, κυρίως στο πλαίσιο της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης και της ανατολικής εταιρικής σχέσης·

23. παρόλα αυτά, θεωρεί ως έναν βαθμό περιοριστική και ασαφή τη διάταξη ότι οι εθνικές διοικήσεις μπορούν να λάβουν στήριξη στις προσπάθειές τους από ειδικούς μηχανισμούς των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ), και ζητά πιο λεπτομερή επεξεργασία της πρότασης αυτής·

⁽⁷⁾ COM(2014) 367 final 2014/0185 (COD) σ. 10.

⁽⁸⁾ Πρβλ. την ανακοίνωση με τίτλο «Αξιοποίηση των δυνατοτήτων του υπολογιστικού νέφους». COM(2012) 529.

⁽⁹⁾ Ειδικότερα ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

⁽¹⁰⁾ COM(2014) 367 αιτιολογική σκέψη 29.

⁽¹¹⁾ Βλέπε σχετικά τις δηλώσεις που υιοθετήθηκαν στο Μάντσεστερ στις 24 Νοεμβρίου 2005, στη Λισαβόνα στις 19 Σεπτεμβρίου 2007, στο Μάλμε στις 18 Νοεμβρίου 2009 και στη Γρανάδα στις 19 Απριλίου 2010.

⁽¹²⁾ COM(2014) 367, άρθρο 1 παράγραφος 2 της πρότασης απόφασης.

Συντονισμός της προόδου για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας

24. αναγνωρίζει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την υλοποίηση της διαλειτουργικότητας των ευρωπαϊκών δημόσιων υπηρεσιών με την καθιέρωση της ευρωπαϊκής στρατηγικής διαλειτουργικότητας (EIS) και του ευρωπαϊκού πλαισίου διαλειτουργικότητας (ΕΠΔ/EIF), και προτείνει η Επιτροπή να καταρτίζει τακτικά εκθέσεις σχετικά με το επίπεδο διαλειτουργικότητας των δημόσιων υπηρεσιών στα διάφορα κράτη μέλη, τις χώρες του ΕΟΧ και τις υποψήφιες χώρες, καθώς επίσης να εκπονεί διατομεακές αναλύσεις προάγοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, τις βέλτιστες πρακτικές και εφαρμόζοντας την ανοικτή μέθοδο συντονισμού στον συγκεκριμένο τομέα·

25. ζητεί να συμπεριληφθούν και στο τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο οι τρέχουσες μεταβολές στο πεδίο της διατομεακής και της διασυνοριακής διαλειτουργικότητας των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των δημόσιων διοικήσεων σε ολόκληρη την ΕΕ και να αποτελέσουν έναν από τους δείκτες που θα πρέπει να περιληφθούν στο κυλιόμενο πρόγραμμα εργασιών, προκειμένου να μετρηθεί ο αντίκτυπος του προγράμματος·

26. λαμβανομένου υπόψη του χαμηλού ποσοστού απόκρισης από τα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων που διενεργήθηκαν για το πρόγραμμα ISA2⁽¹³⁾, συνιστά στην Επιτροπή να καταβάλλει προσπάθειες για τη στενότερη συμμετοχή των κρατών μελών, αλλά και των υποεθνικών αρχών στην επανεξέταση του προγράμματος ISA2·

27. επικροτεί την αναφορά που γίνεται στην πολυγλωσσία ως μία από τις βασικές αρχές του προγράμματος ISA2⁽¹⁴⁾ και καλεί την Επιτροπή να δώσει τη δέουσα προσοχή στην ανάπτυξη λύσεων πολυγλωσσίας, εξασφαλίζοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, στους τελικούς χρήστες σημαντικές δυνατότητες να αξιοποιήσουν τις λύσεις στη μητρική τους γλώσσα·

28. δεδομένων των δυνατοτήτων αθέμιτης χρήσης των αποθηκευμένων και επεξεργασμένων δεδομένων, καθώς και των κοινωνικών και πολιτικών επιπτώσεων, η ΕΟΚΕ προτείνει τη ρητή αναφορά της ασφαλούς χρήσης ως μιας από τις γενικές αρχές που θα εφαρμόζονται στο σύνολο των δράσεων οι οποίες χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος ISA2·

29. καλεί, επομένως, την Επιτροπή, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η εφαρμογή των δράσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων που προηγήθηκαν του ISA2 συχνά προσέκρουσε σε περίπλοκες διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, να αναζητήσει πιθανές βελτιώσεις σε αυτόν τον τομέα, πράγμα που θα εξασφαλίσει επίσης τη διαφύλαξη των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της οικονομικής αποδοτικότητας·

30. επαναβεβαιώνει την υποστήριξη στην ανάπτυξη των νέων κοινών πλαισίων στην παρούσα πρόταση απόφασης για το πρόγραμμα ISA2 και ζητεί να υιοθετηθεί μια αποδοτικότερη από πλευράς πόρων προσέγγιση, η οποία να εστιάζεται κυρίως στην επικαιροποίηση και την επέκταση των υφιστάμενων υποδομών παρά στη δημιουργία νέων·

31. διαπιστώνει ότι η πρόταση συνάδει με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, τονίζει όμως ότι η αποτελεσματική συμμετοχή των κρατών μελών και των αντίστοιχων τοπικών και περιφερειακών αρχών στο πρόγραμμα ISA2 θα είναι απαραίτητη προκειμένου να επιτευχθούν πλήρως οι στόχοι του και να εξασφαλιστεί ο διαρκής σεβασμός της αρχής της επικουρικότητας κατά την εφαρμογή του προγράμματος·

32. τονίζει, ως εκ τούτου, την ανάγκη στενότερης αλληλεπίδρασης με όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης, ιδίως με το επίπεδο διακυβέρνησης που βρίσκεται εγγύτερα στον πολίτη και παρέχει το ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών — δηλαδή, τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές·

33. επιδοκιμάζει την πρόθεση το πρόγραμμα ISA2 να παρεμβαίνει μόνο σε περιπτώσεις όπου μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας και στις οποίες αυτή η παρέμβαση θα συμβάλει στην ενίσχυση και εφαρμογή ενωσιακών πολιτικών και νομοθεσίας, επιτυγχάνοντας σημαντικές συνέργειες μέσω του διασυνοριακού και διατομεακού συντονισμού.

⁽¹³⁾ Μεταξύ των 28 κρατών μελών ελήφθησαν απαντήσεις από 16 μόνο κράτη μέλη κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων που πραγματοποιήθηκαν τον Νοέμβριο του 2013. Πρβλ. COM(2014) 367 final 2014/0185 (COD) σ. 10.

⁽¹⁴⁾ COM(2014) 367, άρθρο 4.

II. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Προοίμιο, Αιτιολογική σκέψη 19

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	(20) Η ασφάλεια της χρήσης και των δεδομένων που είναι αποθηκευμένα στο υπολογιστικό νέφος είναι επίσης ένας τομέας που πρέπει να καλύπτεται από το ISA2.

Τροπολογία 2

Προοίμιο, Αιτιολογική σκέψη 28

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(28) Στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 περιλαμβάνεται θεματικός στόχος που συνίσταται στην «ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερόμενων φορέων και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης». Εν προκειμένω, το πρόγραμμα ISA ² πρέπει να συνδεθεί με προγράμματα και πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό των δημόσιων διοικήσεων, όπως π.χ. το Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη, και με συναφή δίκτυα, όπως π.χ. το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δημόσιων Διοικήσεων (European Public Administration Network, EUPAN) και να επιδιώξει τη δημιουργία συνεργειών με αυτά.	(28) Στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 περιλαμβάνεται θεματικός στόχος που συνίσταται στην «ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερόμενων φορέων και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης». Εν προκειμένω, το πρόγραμμα ISA2 πρέπει να συνδεθεί με προγράμματα και πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό των δημόσιων διοικήσεων, όπως π.χ. το Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη, και με συναφή δίκτυα, όπως π.χ. το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δημόσιων Διοικήσεων (European Public Administration Network, EUPAN), και να επιδιώξει τη δημιουργία συνεργειών με αυτά <u>και να συμβάλει στην ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στη δημόσια διοίκηση.</u>

Αιτιολογία

Η διαλειτουργικότητα μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν οι δημόσιες διοικήσεις που αναμένεται να την υλοποιήσουν έχουν την ικανότητα να το πράξουν, πράγμα που δεν συμβαίνει πάντα.

Τροπολογία 3

Προοίμιο, αιτιολογική σκέψη 29

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(29) Η διαλειτουργικότητα των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων αφορά όλα τα επίπεδα της διοίκησης: ευρωπαϊκό, τοπικό, περιφερειακό και εθνικό. Συνεπώς, είναι σημαντικό στις λύσεις να λαμβάνονται υπόψη οι αντίστοιχες ανάγκες των διοικήσεων καθώς και οι ανάγκες πολιτών και επιχειρήσεων κατά περίπτωση.	(29) Η διαλειτουργικότητα των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων αφορά όλα τα επίπεδα της διοίκησης: ευρωπαϊκό, τοπικό, περιφερειακό και εθνικό. Συνεπώς, είναι σημαντικό στις λύσεις να λαμβάνονται υπόψη οι αντίστοιχες ανάγκες των διοικήσεων, καθώς και οι ανάγκες πολιτών και επιχειρήσεων, κατά περίπτωση. <u>Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να συμμετάσχουν ενεργά στην αναθεώρηση του ISA2.</u>

Αιτιολογία

Δεδομένου ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές συμμετέχουν στο πρόγραμμα και την εφαρμογή του, θα πρέπει επίσης να συμμετάσχουν και στην αναθεώρηση αυτού, καθώς η εμπειρία τους μπορεί να διαφέρει από εκείνη άλλων συμμετεχόντων.

Τροπολογία 4

Προοίμιο, Αιτιολογική σκέψη 30

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(30) Οι εθνικές διοικήσεις μπορούν να λάβουν στήριξη στις προσπάθειές τους από ειδικούς μηχανισμούς των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ). Η στενή συνεργασία στο πλαίσιο του προγράμματος ISA ² πρέπει να μεγιστοποιεί τα οφέλη που αναμένονται από τέτοιου είδους μηχανισμούς, διασφαλίζοντας ότι τα χρηματοδοτούμενα έργα εναρμονίζονται με τα ενωσιακά πλαίσια και τις προδιαγραφές διαλειτουργικότητας, όπως το ΕΠΔ/EIF.	(30) Οι εθνικές, οι περιφερειακές και οι τοπικές διοικήσεις μπορούν να λάβουν στήριξη στις προσπάθειές τους από ειδικούς μηχανισμούς των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ). Η στενή συνεργασία στο πλαίσιο του προγράμματος ISA ² πρέπει να μεγιστοποιεί τα οφέλη που αναμένονται από τέτοιου είδους μηχανισμούς, διασφαλίζοντας ότι τα χρηματοδοτούμενα έργα εναρμονίζονται με τα ενωσιακά πλαίσια και τις προδιαγραφές διαλειτουργικότητας, όπως το ΕΠΔ/EIF.

Τροπολογία 5

Προοίμιο, αιτιολογική σκέψη 32

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(32) Πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο χρήσης προενταξιακών κονδυλίων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των υποψήφιων χωρών στο πρόγραμμα ISA2 και τη θέσπιση και περαιτέρω εφαρμογή στις χώρες αυτές των λύσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο του.	(32) Πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο χρήσης προενταξιακών κονδυλίων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των υποψήφιων χωρών στο πρόγραμμα ISA2 και τη θέσπιση και περαιτέρω εφαρμογή στις χώρες αυτές των λύσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο του. <u>Για να ενθαρρυνθούν οι χώρες της Ανατολικής ή της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης να υιοθετήσουν τα ευρωπαϊκά πρότυπα διαλειτουργικότητας, θα πρέπει να διατεθούν σε αυτές ορισμένοι χρηματοδοτικοί πόροι του ISA2, σε περίπτωση που επιθυμούν να συμμετάσχουν.</u>

Τροπολογία 6

Άρθρο 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:	Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
(1) ως «διαλειτουργικότητα» νοείται η ικανότητα ανόμοιων και διαφορετικών οργανισμών να αλληλεπιδρούν προς την κατεύθυνση της επίτευξης αμοιβαίως ωφέλιμων και συμφωνημένων κοινών στόχων, οι οποίοι αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων μεταξύ των εν λόγω οργανισμών διά μέσου των επιχειρησιακών διαδικασιών που υποστηρίζουν, μέσω της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των οικείων συστημάτων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ).	(1) ως «διαλειτουργικότητα» νοείται η ικανότητα ανόμοιων και διαφορετικών οργανισμών να αλληλεπιδρούν προς την κατεύθυνση της επίτευξης αμοιβαίως ωφέλιμων και συμφωνημένων κοινών στόχων, οι οποίοι αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων μεταξύ των εν λόγω οργανισμών διά μέσου των επιχειρησιακών διαδικασιών που υποστηρίζουν, μέσω της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των οικείων συστημάτων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ).
	(2) <u>ως «ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις» νοούνται οι δημόσιες διοικήσεις ενωσιακού, εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου.</u>

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(2) ως «λύσεις διαλειτουργικότητας» νοούνται κοινά πλαίσια, κοινές υπηρεσίες και εργαλεία γενικής εφαρμογής που διευκολύνουν την συνεργασία μεταξύ ανόμοιων και διαφορετικών οργανισμών, που είτε χρηματοδοτούνται και εκπονούνται αυτόνομα στο πλαίσιο του προγράμματος ISA ² , είτε εκπονούνται σε συνεργασία με άλλες πρωτοβουλίες της Ένωσης, βάσει των προσδιορισμένων απαιτήσεων των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων·	(23) ως «λύσεις διαλειτουργικότητας» νοούνται κοινά πλαίσια, κοινές υπηρεσίες και εργαλεία γενικής εφαρμογής που διευκολύνουν την συνεργασία μεταξύ ανόμοιων και διαφορετικών οργανισμών, που είτε χρηματοδοτούνται και εκπονούνται αυτόνομα στο πλαίσιο του προγράμματος ISA ² , είτε εκπονούνται σε συνεργασία με άλλες πρωτοβουλίες της Ένωσης, βάσει των προσδιορισμένων απαιτήσεων των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων·
(3) ως λειτουργία «εκκολαπτηρίου λύσεων» νοείται η εκπόνηση ή η στήριξη λύσεων διαλειτουργικότητας κατά το πιλοτικό τους στάδιο, προτού τεθούν σε εφαρμογή στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων ή πρωτοβουλιών της Ένωσης·	(34) ως λειτουργία «εκκολαπτηρίου λύσεων» νοείται η εκπόνηση ή η στήριξη λύσεων διαλειτουργικότητας κατά το πιλοτικό τους στάδιο, προτού τεθούν σε εφαρμογή στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων ή πρωτοβουλιών της Ένωσης·
(4) ως λειτουργία «γέφυρας λύσεων» νοείται η περαιτέρω επεξεργασία και στήριξη λύσεων διαλειτουργικότητας που έχουν τεθεί σε πλήρη εφαρμογή πριν από την παράδοσή τους στο πλαίσιο άλλων ενωσιακών προγραμμάτων ή πρωτοβουλιών·	(45) ως λειτουργία «γέφυρας λύσεων» νοείται η περαιτέρω επεξεργασία και στήριξη λύσεων διαλειτουργικότητας που έχουν τεθεί σε πλήρη εφαρμογή πριν από την παράδοσή τους στο πλαίσιο άλλων ενωσιακών προγραμμάτων ή πρωτοβουλιών·
(5) ως «κοινά πλαίσια» νοούνται οι προδιαγραφές, τα πρότυπα, οι μεθοδολογίες, οι κατευθυντήριες γραμμές, τα κοινά σημασιολογικά στοιχεία, καθώς και οι συναφείς προσεγγίσεις και τα σχετικά έγγραφα·	(56) ως «κοινά πλαίσια» νοούνται οι προδιαγραφές, τα πρότυπα, οι μεθοδολογίες, οι κατευθυντήριες γραμμές, τα κοινά σημασιολογικά στοιχεία, καθώς και οι συναφείς προσεγγίσεις και τα σχετικά έγγραφα·
(6) ως «κοινές υπηρεσίες» νοείται η οργανωτική και τεχνική ικανότητα παροχής κοινού αποτελέσματος σε χρήστες, συμπεριλαμβανομένων λειτουργικών συστημάτων, εφαρμογών και ψηφιακών υποδομών γενικής φύσεως που ικανοποιούν τις κοινές απαιτήσεις των χρηστών σε διάφορους τομείς άσκησης πολιτικής ή διάφορες γεωγραφικές περιοχές, καθώς και η υποστηρικτική λειτουργική διακυβέρνηση αυτών·	(67) ως «κοινές υπηρεσίες» νοείται η οργανωτική και τεχνική ικανότητα παροχής κοινού αποτελέσματος σε χρήστες, συμπεριλαμβανομένων λειτουργικών συστημάτων, εφαρμογών και ψηφιακών υποδομών γενικής φύσεως που ικανοποιούν τις κοινές απαιτήσεις των χρηστών σε διάφορους τομείς άσκησης πολιτικής ή διάφορες γεωγραφικές περιοχές, καθώς και η υποστηρικτική λειτουργική διακυβέρνηση αυτών·
(7) ως «εργαλεία γενικής εφαρμογής» νοούνται τα συστήματα, οι πλατφόρμες αναφοράς, οι ενιαίες και συλλογικές πλατφόρμες και τα συστατικά στοιχεία γενικής εφαρμογής που ικανοποιούν τις κοινές απαιτήσεις των χρηστών σε διάφορους τομείς άσκησης πολιτικής ή διάφορες γεωγραφικές περιοχές·	(78) ως «εργαλεία γενικής εφαρμογής» νοούνται τα συστήματα, οι πλατφόρμες αναφοράς, οι ενιαίες και συλλογικές πλατφόρμες και τα συστατικά στοιχεία γενικής εφαρμογής που ικανοποιούν τις κοινές απαιτήσεις των χρηστών σε διάφορους τομείς άσκησης πολιτικής ή διάφορες γεωγραφικές περιοχές·
(8) ως «δράσεις» νοούνται έργα, λύσεις που έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή και συνοδευτικά μέτρα·	(89) ως «δράσεις» νοούνται έργα, λύσεις που έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή και συνοδευτικά μέτρα·
(9) ως «έργο» νοείται χρονικά περιορισμένη σειρά σαφώς καθορισμένων καθηκόντων που ικανοποιούν προσδιορισμένες ανάγκες των χρηστών μέσω μιας σταδιακής προσέγγισης·	(910) ως «έργο» νοείται χρονικά περιορισμένη σειρά σαφώς καθορισμένων καθηκόντων που ικανοποιούν προσδιορισμένες ανάγκες των χρηστών μέσω μιας σταδιακής προσέγγισης·

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>(10) ως «συνοδευτικά μέτρα» νοούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> — τα στρατηγικά μέτρα και τα μέτρα ευαισθητοποίησης· — τα μέτρα που στηρίζουν τη διαχείριση του προγράμματος ISA2· — τα μέτρα που σχετίζονται με την κοινή χρήση των εμπειριών καθώς και με την ανταλλαγή και προαγωγή ορθής πρακτικής· — τα μέτρα για την προώθηση της περαιτέρω χρήσης των υφιστάμενων λύσεων διαλειτουργικότητας· — τα μέτρα που στοχεύουν στην οικοδόμηση κοινοτήτων και την ανάπτυξη ικανοτήτων· και — τα μέτρα που στοχεύουν στη δημιουργία συνεργιών με πρωτοβουλίες συναφείς προς τη διαλειτουργικότητα σε άλλους τομείς της ενωσιακής πολιτικής· 	<p>(10) ως «συνοδευτικά μέτρα» νοούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> — τα στρατηγικά μέτρα και τα μέτρα ευαισθητοποίησης· — τα μέτρα που στηρίζουν τη διαχείριση του προγράμματος ISA2· — τα μέτρα που σχετίζονται με την κοινή χρήση των εμπειριών καθώς και με την ανταλλαγή και προαγωγή ορθής πρακτικής· — τα μέτρα για την προώθηση της περαιτέρω χρήσης των υφιστάμενων λύσεων διαλειτουργικότητας· — τα μέτρα που στοχεύουν στην οικοδόμηση κοινοτήτων και την ανάπτυξη ικανοτήτων· και — τα μέτρα που στοχεύουν στη δημιουργία συνεργιών με πρωτοβουλίες συναφείς προς τη διαλειτουργικότητα σε άλλους τομείς της ενωσιακής πολιτικής·
<p>(11) ως «ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική αναφοράς για τη διαλειτουργικότητα (EIRA/EAAD)» νοείται αρχιτεκτονική γενικής διάρθρωσης, η οποία συνίσταται σε σειρά αρχών και κατευθυντήριων γραμμών που ισχύουν κατά την εφαρμογή λύσεων διαλειτουργικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση·</p>	<p>(11) ως «ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική αναφοράς για τη διαλειτουργικότητα (EIRA/EAAD)» νοείται αρχιτεκτονική γενικής διάρθρωσης, η οποία συνίσταται σε σειρά αρχών και κατευθυντήριων γραμμών που ισχύουν κατά την εφαρμογή λύσεων διαλειτουργικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση·</p>
<p>(12) ως «χαρτογράφηση της ευρωπαϊκής διαλειτουργικότητας (EIC/XEΔ)» νοείται η δημιουργία αποθετηρίου λύσεων διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις που παρέχονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τα κράτη μέλη, οι οποίες παρουσιάζονται σε κοινό μορφότυπο και συμμορφώνονται με ειδικά κριτήρια δυνατότητας περαιτέρω χρήσης και διαλειτουργικότητας που μπορούν να περιληφθούν στην EAAD.</p>	<p>(12) ως «χαρτογράφηση της ευρωπαϊκής διαλειτουργικότητας (EIC/XEΔ)» νοείται η δημιουργία αποθετηρίου λύσεων διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις που παρέχονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τα κράτη μέλη, οι οποίες παρουσιάζονται σε κοινό μορφότυπο και συμμορφώνονται με ειδικά κριτήρια δυνατότητας περαιτέρω χρήσης και διαλειτουργικότητας που μπορούν να περιληφθούν στην EAAD.</p>

Τροπολογία 7

Άρθρο 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Το πρόγραμμα ISA2 υποστηρίζει και προωθεί:</p>	<p>Το πρόγραμμα ISA2 υποστηρίζει και προωθεί:</p>
<p>α) την εκτίμηση, τη βελτίωση, τη δημιουργία, τη βιομηχανική προσαρμογή, τη λειτουργία και την περαιτέρω χρήση υφιστάμενων διασυννοριακών ή διατομεακών λύσεων διαλειτουργικότητας·</p>	<p>α) την εκτίμηση, τη βελτίωση, τη δημιουργία, τη βιομηχανική προσαρμογή, τη λειτουργία και την περαιτέρω χρήση υφιστάμενων διασυννοριακών ή διατομεακών λύσεων διαλειτουργικότητας·</p>
<p>β) την εκπόνηση, την καθιέρωση, τη βιομηχανική προσαρμογή, τη λειτουργία και την περαιτέρω χρήση νέων διασυννοριακών ή διατομεακών λύσεων διαλειτουργικότητας·</p>	<p>β) την εκπόνηση, την καθιέρωση, τη βιομηχανική προσαρμογή, τη λειτουργία και την περαιτέρω χρήση νέων διασυννοριακών ή διατομεακών λύσεων διαλειτουργικότητας·</p>
<p>γ) την εκτίμηση των επιπτώσεων προτεινόμενης ή εγκριθείσας νομοθεσίας της Ένωσης στις ΤΠΕ·</p>	<p>γ) την εκτίμηση των επιπτώσεων προτεινόμενης ή εγκριθείσας νομοθεσίας της Ένωσης στις ΤΠΕ·</p>

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
δ) τον εντοπισμό των κενών στη νομοθεσία που παρεμποδίζουν τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων·	δ) τον εντοπισμό των κενών στη νομοθεσία που παρεμποδίζουν τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων·
ε) την καθιέρωση, τη διατήρηση και τη βελτίωση της ΕΑΑΔ·	ε) την καθιέρωση, τη διατήρηση και τη βελτίωση της ΕΑΑΔ·
στ) την καθιέρωση και τη διατήρηση της ΧΕΔ ως μέσου για τη διευκόλυνση της περαιτέρω χρήσης των υφιστάμενων λύσεων διαλειτουργικότητας και τον εντοπισμό των τομέων όπου εξακολουθεί να παρατηρείται έλλειψη τέτοιου είδους λύσεων·	στ) την καθιέρωση και τη διατήρηση της ΧΕΔ ως μέσου για τη διευκόλυνση της περαιτέρω χρήσης των υφιστάμενων λύσεων διαλειτουργικότητας και τον εντοπισμό των τομέων όπου εξακολουθεί να παρατηρείται έλλειψη τέτοιου είδους λύσεων·
ζ) την εκτίμηση, την επικαιροποίηση και την προώθηση υφιστάμενων κοινών προδιαγραφών και προτύπων και την εκπόνηση, τη δημιουργία και την προώθηση νέων κοινών προδιαγραφών και προτύπων μέσω των πλατφορμών τυποποίησης της Ένωσης και σε συνεργασία με ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης, κατά περίπτωση, και	ζ) την εκτίμηση, την επικαιροποίηση και την προώθηση υφιστάμενων κοινών προδιαγραφών και προτύπων και την εκπόνηση, τη δημιουργία και την προώθηση νέων κοινών προδιαγραφών και προτύπων μέσω των πλατφορμών τυποποίησης της Ένωσης και σε συνεργασία με ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης, κατά περίπτωση, <u>συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας μετάδοσης, επεξεργασίας και αποθήκευσης δεδομένων</u> , και
η) την εκπόνηση μηχανισμών που θα μετρούν και θα προσδιορίζουν ποσοτικά τα οφέλη των λύσεων διαλειτουργικότητας.	η) την εκπόνηση μηχανισμών που θα μετρούν και θα προσδιορίζουν ποσοτικά τα οφέλη των λύσεων διαλειτουργικότητας.
Επιπλέον, το πρόγραμμα ISA2 μπορεί να λειτουργήσει ως «εκκολαπτήριο λύσεων», θέτοντας σε δοκιμαστική εφαρμογή νέες διαλειτουργικές λύσεις, και ως «γέφυρα λύσεων», εφαρμόζοντας υφιστάμενες λύσεις διαλειτουργικότητας.	Επιπλέον, το πρόγραμμα ISA2 μπορεί να λειτουργήσει ως «εκκολαπτήριο λύσεων», θέτοντας σε δοκιμαστική εφαρμογή νέες διαλειτουργικές λύσεις, και ως «γέφυρα λύσεων», εφαρμόζοντας υφιστάμενες λύσεις διαλειτουργικότητας.

Αιτιολογία

Η ασφάλεια της μετάδοσης, της επεξεργασίας και της αποθήκευσης δεδομένων έχει ιδιαίτερη σημασία στο πεδίο της διαλειτουργικότητας και πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την ανάπτυξη και την καθιέρωση νέων προτύπων.

Τροπολογία 8

Άρθρο 11 (1)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η επιτροπή ISA2 παρακολουθούν τακτικά την υλοποίηση και τον αντίκτυπο του προγράμματος ISA ² και την ικανοποίηση των χρηστών από αυτό. Επίσης, διερευνούν δυνατότητες συνέργειας με συμπληρωματικά ενωσιακά προγράμματα.	Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η επιτροπή ISA2 παρακολουθούν τακτικά την υλοποίηση και τον αντίκτυπο του προγράμματος ISA2 και την ικανοποίηση των χρηστών από αυτό. <u>Οι εθνικές και οι αυτοδιοικητικές αρχές καλούνται να εκφέρουν τη γνώμη τους σχετικά με τα αποτελέσματα της παρακολούθησης. Επίσης, η Επιτροπή και η επιτροπή του ISA2</u> διερευνούν δυνατότητες συνέργειας με συμπληρωματικά ενωσιακά προγράμματα.

Αιτιολογία

Είναι σημαντικό να συνεχιστεί ο διάλογος με τις εθνικές και τις αυτοδιοικητικές αρχές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Τροπολογία 9

Άρθρο 11 (2)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση στην επιτροπή ISA2 αναφορικά με την υλοποίηση του προγράμματος.	Η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση στην επιτροπή ISA2 <u>στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή των Περιφερειών</u> αναφορικά με την υλοποίηση του προγράμματος <u>και τον βαθμό διαλειτουργικότητας των δημόσιων υπηρεσιών στα διάφορα κράτη μέλη.</u>

Αιτιολογία

Οι πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος ISA2 θα πρέπει να είναι ευρέως διαθέσιμες. Είναι επίσης σημαντικό να εξεταστεί το επίπεδο της διαλειτουργικότητας στα διάφορα κράτη μέλη, με συνθεώρηση της διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από τις αυτοδιοικητικές αρχές.

Τροπολογία 10

Άρθρο 12

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>1. Το πρόγραμμα ISA2 είναι ανοικτό στη συμμετοχή των χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και των υποψηφίων χωρών, στο πλαίσιο των αντίστοιχων συμφωνιών τους με την Ένωση.</p> <p>2. Ενθαρρύνεται η συνεργασία με άλλες τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς ή φορείς, κυρίως στο πλαίσιο της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης και της ανατολικής εταιρικής σχέσης, αλλά και με γειτονικές χώρες, ιδίως τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και της περιοχής του Εύξεινου Πόντου. Οι σχετικές δαπάνες δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα ISA².</p> <p>3. Όπου κρίνεται σκόπιμο, το πρόγραμμα προωθεί την περαιτέρω χρήση των λύσεων του από τρίτες χώρες.</p>	<p>1. Το πρόγραμμα ISA2 είναι ανοικτό στη συμμετοχή των χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και των υποψηφίων χωρών, στο πλαίσιο των αντίστοιχων συμφωνιών τους με την Ένωση.</p> <p>2. Ενθαρρύνεται η συνεργασία με άλλες τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς ή φορείς, κυρίως στο πλαίσιο της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης και της ανατολικής εταιρικής σχέσης, αλλά και με γειτονικές χώρες, ιδίως τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και της περιοχής του Εύξεινου Πόντου. Οι σχετικές δαπάνες δεν θα μπορούσαν να καλύπτονται εν μέρει από το πρόγραμμα ISA².</p> <p>3. Όπου κρίνεται σκόπιμο, το πρόγραμμα προωθεί την περαιτέρω χρήση των λύσεων του από τρίτες χώρες.</p>

Αιτιολογία

Για να ενθαρρυνθεί η διεθνής συνεργασία στο πεδίο της διαλειτουργικότητας, πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα μερικής κάλυψης των δαπανών από το πρόγραμμα.

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL